

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 5. srpnja 2023.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2023/0257(NLE)

11485/23
ADD 6

LIMITE

COLAC 81
POLCOM 146
SERVICES 27
FDI 15

PRIJEDLOG

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 5. srpnja 2023.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2023) 431 final

Predmet: PRILOG Prijedlogu ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske
unije, i privremenoj primjeni Naprednog okvirnog sporazuma između
Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike
Čilea, s druge strane

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 431 final – ANNEX 2 – PART 2/4.

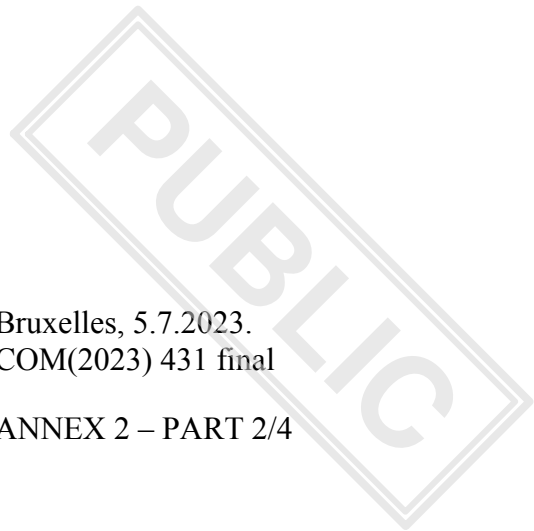
Priloženo: COM(2023) 431 final – ANNEX 2 – PART 2/4

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.7.2023.
COM(2023) 431 final

ANNEX 2 – PART 2/4

PRILOG

Prijedlogu ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Naprednog okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Čilea, s druge strane

UVODNE NAPOMENE UZ PRAVILA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

Napomena 1.

Opća načela

1. U ovom su Prilogu utvrđena opća pravila za vrijedeće zahtjeve iz Priloga 3.-B utvrđene u članku 10.2. stavku 1. točki (c).
2. Za potrebe ovog Priloga i Priloga 10.-B zahtjevi da bi se proizvod smatrao proizvodom s podrijetlom u skladu s člankom 10.2. stavkom 1. točkom (c) jesu promjena tarifnog broja, proizvodni postupak, maksimalna vrijednost materijala bez podrijetla ili bilo koji drugi zahtjev utvrđen u ovom Prilogu ili Prilogu 10.-B.
3. Upućivanje na masu u pravilu o podrijetlu za određeni proizvod znači neto-masu odnosno masu materijala ili proizvoda, ne uključujući masu pakiranja.
4. Ovaj Prilog i Prilog 10.-B temelje se na Harmoniziranom sustavu, kako je izmijenjen 1. siječnja 2022.

Napomena 2.

Struktura Priloga 10.-B

1. Napomene uz odsjeke ili poglavlja, ako je primjenjivo, tumače se zajedno s pravilima o podrijetlu za određeni proizvod za odgovarajući odsjek, poglavlje, tarifni broj ili podbroj.
2. Svako pravilo o podrijetlu za određeni proizvod utvrđeno u stupcu 2. Priloga 10.-B primjenjuje se na odgovarajući proizvod naveden u stupcu 1. tog priloga.
3. Ako proizvod podliježe alternativnim pravilima o podrijetlu za određeni proizvod, proizvod se smatra proizvodom s podrijetlom ako zadovoljava jedno od tih pravila. Ako proizvod podliježe pravilu o podrijetlu za određeni proizvod koje obuhvaća više zahtjeva, proizvod se smatra proizvodom s podrijetlom samo ako zadovoljava sve zahtjeve.
4. Za potrebe ovog Priloga i Priloga 10.-B:
  - (a) „odsjek” znači odsjek Harmoniziranog sustava;
  - (b) „poglavlje” znači prve dvije znamenke tarifnog broja Harmoniziranog sustava;
  - (c) „tarifni broj” znači prve četiri znamenke tarifnog broja Harmoniziranog sustava;

- (d) „tarifni podbroj” znači prvih šest znamenki tarifnog broja Harmoniziranog sustava.
5. Za potrebe pravila o podrijetlu za određeni proizvod upotrebljavaju se sljedeće pokrate¹:
- (a) „CC” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg poglavlja, osim onog u koji je razvrstan proizvod, ili promjena u poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj iz bilo kojeg drugog poglavlja. To znači da za sve materijale bez podrijetla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda mora biti provedena promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na razini dvije znamenke (tj. promjena u poglavlju) Harmoniziranog sustava;
- (b) „CTH” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onog u koji je razvrstan proizvod, ili promjena u poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj iz bilo kojeg drugog tarifnog broja. To znači da za sve materijale bez podrijetla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda mora biti provedena promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na razini četiri znamenke (tj. promjena u tarifnom broju) Harmoniziranog sustava;
- (c) „CTSH” znači proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog podbroja, osim onog u koji je razvrstan proizvod, ili promjena u poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja. To znači da za sve materijale bez podrijetla upotrijebljene u proizvodnji proizvoda mora biti provedena promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na razini šest znamenki (tj. promjena u tarifnom podbroju) Harmoniziranog sustava; i

---

¹ Podrazumijeva se da se u slučaju da je zahtjevom za promjenu u razvrstavanju u carinsku tarifu predviđeno izuzeće za promjenu iz određenih poglavlja, tarifnih brojeva ili podbrojeva ne smije upotrebljavati ni jedan od materijala bez podrijetla iz tih poglavlja, tarifnih brojeva ili podbrojeva, bilo pojedinačno bilo skupno.

- (d) „proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja” znači da je obrada ili prerada od materijala bez podrijetla više nego nedostatna.

Napomena 3.

Primjena Priloga 10.-B

1. Članak 10.2. stavak 2. o proizvodima koji su stekli status proizvoda s podrijetlom i koji se ugrađuju kao materijal u drugi proizvod primjenjuje se bez obzira na to jesu li proizvodi taj status stekli u istoj tvornici u stranci u kojoj se ti proizvodi upotrebljavaju.
2. Ako je pravilom o podrijetlu za određeni proizvod utvrđeno da se određeni materijal bez podrijetla ne može upotrebljavati ili da vrijednost ili masa određenog materijala bez podrijetla ne smije prelaziti određeni prag, ti se zahtjevi ne primjenjuju na materijale bez podrijetla koji su razvrstani drugdje u Harmoniziranom sustavu.
3. Ako je pravilom o podrijetlu za određeni proizvod utvrđeno da se proizvod mora proizvoditi od određenog materijala, to ne priječi uporabu drugih materijala koji zbog svoje prirode ne mogu zadovoljiti taj zahtjev.

Napomena 4.

Izračun maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla

1. Za potrebe ovog Priloga i Priloga 10.-B:

- (a) „carinska vrijednost” znači vrijednost utvrđena u skladu sa Sporazumom o provedbi članka VII. GATT-a iz 1994.;
- (b) „cijena franko tvornica (EXW)” znači cijena plaćena za proizvod proizvođaču u čijem je poduzeću obavljena zadnja obrada ili prerada, pod uvjetom da ta cijena uključuje vrijednost svih uporabljenih materijala i sve ostale troškove povezane s proizvodnjom proizvoda, umanjena za sve domaće poreze koji podliježu ili bi mogli podliježati povratu nakon izvoza dobivenog proizvoda;
- (c) „MaxNOM” znači maksimalna vrijednost materijala bez podrijetla izražena u postotku; i
- (d) „VNM” znači vrijednost materijala bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda, a što je njihova carinska vrijednost u trenutku uvoza uključujući vozarinu, osiguranje ako je primjenjivo, pakiranje i sve druge troškove nastale pri prijevozu materijala do luke uvoza u stranci u kojoj proizvođač proizvoda ima sjedište. Ako ta carinska vrijednost nije poznata i ne može se utvrditi, primjenjuje se prva cijena koju je moguće utvrditi, a koja je plaćena za materijale bez podrijetla u jednoj od stranaka. Vrijednost materijala bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda može se izračunati prema formuli za ponderiranu prosječnu vrijednost ili drugom načinu vrednovanja zaliha prema općeprihvaćenim računovodstvenim načelima na području stranke.

Ako stvarna cijena ne izražava sve troškove povezane s proizvodnjom proizvoda koji su stvarno nastali u Europskoj uniji ili Čileu, cijena franko tvornica znači iznos svih tih troškova, umanjen za sve domaće poreze koji podliježu ili bi mogli podlijetati povratu nakon izvoza dobivenog proizvoda.

2. Za izračun vrijednosti MaxNOM upotrebljava se sljedeća formula:

$$\text{MaxNOM}(\%) = \frac{\text{VNM}}{\text{EXW}} \times 100$$

Napomena 5.

Definicije postupaka iz odsjeka od V. do VII. u Prilogu 10.-B

Za potrebe odsjeka od V. do VII. Priloga 10.-B:

(a) „biotehnoška obrada” znači:

- i. biološki ili biotehnoški uzgoj kulture, uključujući kulturu stanica, hibridizacija ili genetska modifikacija mikroorganizama, bakterija, virusa, uključujući fage, ili ljudskih, životinjskih ili biljnih stanica; ili
- ii. proizvodnja, izolacija ili pročišćavanje staničnih ili međustaničnih struktura, kao što su izolirani geni, fragmenti gena i plazmidi, ili fermentacija;

- (b) „promjena veličine čestica” znači namjerna i kontrolirana modifikacija veličine čestica proizvoda, osim običnim drobljenjem ili prešanjem, kojom se dobiva proizvod definirane veličine čestica, definirane raspodjele čestica po veličini ili definirane površine, što je relevantno za svrhu u koju se dobiveni proizvod upotrebljava, s fizičkim ili kemijskim svojstvima drukčijim od onih ulaznih materijala;
- (c) „kemijska reakcija” znači proces, uključujući biokemijski proces, pri kojem nastaje molekula s novom strukturom prekidanjem međumolekularnih veza i stvaranjem novih međumolekularnih veza ili promjenom prostornog rasporeda atoma u molekuli, uz iznimku sljedećih postupaka koji se za potrebe ove definicije ne smatraju kemijskim reakcijama:
- i. otapanje u vodi ili drugim otapalima;
  - ii. uklanjanje otapala, uključujući vodu kao otapalo; ili
  - iii. dodavanje ili uklanjanje kristalizacijske vode;
- (d) „destilacija” znači:
- i. atmosferska destilacija: proces razdvajanja u kojem se naftna ulja pretvaraju u frakcije u destilacijskoj koloni na osnovi vrelišta, nakon čega se para kondenzira u različite tekuće frakcije; proizvodi destilacije nafte mogu uključivati ukapljeni naftni plin, zemno ulje, benzin, kerozin, dizel ili loživo ulje, laka plinska ulja i mazivo ulje; ili

- ii. vakuumska destilacija: destilacija na tlaku ispod atmosferskog, ali ne toliko niskom da bi bila klasificirana kao molekularna destilacija; vakuumska destilacija upotrebljava se za destilaciju visokovrijućih i toplinski osjetljivih materijala kao što su teški destilati u naftnim uljima kako bi se proizvela laka do teška vakuumska plinska ulja i ostatak;
- (e) „odvajanje izomera” znači izolacija ili odvajanje izomera iz smjese izomera;
- (f) „miješanje i stapanje” znači namjerno i razmjerno kontrolirano miješanje ili stapanje materijala, uključujući disperziju, osim dodavanjem sredstava za razrjeđivanje, isključivo prema unaprijed utvrđenoj specifikaciji kojom se dobiva proizvod s fizičkim ili kemijskim svojstvima koja su relevantna za svrhu ili namjenu proizvoda i razlikuju se od svojstava ulaznih materijala;
- (g) „proizvodnja standardnih materijala uključujući standardne otopine” znači proizvodnja pripravka prikladnog za upotrebu u svrhe analize, kalibriranja ili referentne svrhe s preciznim stupnjevima čistoće ili omjerima potvrđenima certifikatom proizvođača;
- (h) „pročišćavanje” znači proces kojim se uklanja najmanje 80 % sadržaja postojećih nečistoća ili smanjenje ili uklanjanje nečistoća kojim se dobiva proizvod prikladan za jednu ili više sljedećih primjena:
  - i. farmaceutske, medicinske, kozmetičke, veterinarske, prehrambene proizvodi;

- ii. kemijski proizvodi i reagensi za analitičke, dijagnostičke ili laboratorijske svrhe;
- iii. elementi i komponente za uporabu u mikroelementima;
- iv. specijalizirane optičke upotrebe;
- v. netoksične uporabe u području zdravlja i sigurnosti;
- vi. biotehnička uporaba;
- vii. nosači koji se upotrebljavaju u postupku odvajanja; ili
- viii. nuklearne svrhe.

Napomena 6.

Definicije pojmova iz odsjeka XI. Priloga 10.-B

Za potrebe odsjeka XI. Priloga 10.-B:

- (a) „umjetna ili sintetička rezana vlakna” znači kabeli od umjetnih ili sintetičkih filamenata, sintetička ili umjetna rezana vlakna ili otpad iz tarifnih brojeva od 55.01 do 55.07;

- (b) „prirodna vlakna” znači vlakna koja nisu sintetička ili umjetna. Njihova je upotreba ograničena na faze prije pređenja, uključujući otpad, te, ako nije drukčije utvrđeno, uključuje vlakna koja su grebenana, češljana ili drukčije prerađena, ali nepredena; „prirodna vlakna” uključuju konjsku dlaku iz tarifnog broja 05.11, svilu iz tarifnih brojeva 50.02 i 50.03, vunena vlakna i finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva od 51.01 do 51.05, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva od 52.01 do 52.03 i druga biljna vlakna iz tarifnih brojeva od 53.01 do 53.05;
- (c) „tisak” znači tehnika kojom se tekstilnom supstratu trajno daje objektivno ocijenjena funkcija, kao što je boja, dezen ili tehničko svojstvo, upotrebom sita, valjka, digitalne tehnike ili tehnike preslikavanja; i
- (d) „tisak (kao samostalni postupak)” znači tehnika kojom se tekstilnom supstratu trajno daje objektivno ocijenjena funkcija, kao što je boja, dezen ili tehničko svojstvo, upotrebom sita, valjka, digitalne tehnike ili tehnike preslikavanja u kombinaciji s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade, kao što je ribanje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregniranje, krpanje i odstranjivanje čvorova, šišanje, smuđenje, fiksiranje u zračnom bubnju, obrada na rasteznom sušioniku, valjkanje, parenje i skupljanje i vlažno dekatiranje, uz uvjet da vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.

Napomena 7.

Dopuštena odstupanja koja se primjenjuju na proizvode koji sadržavaju dva ili više osnovnih tekstilnih materijala

1. Za potrebe ove napomene, osnovni su tekstilni materijali sljedeći:

- (a) svile;
- (b) vune;
- (c) grube životinjske dlake;
- (d) fine životinjske dlake;
- (e) konjske dlake;
- (f) pamuka;
- (g) materijala od kojih se radi papir i papira;
- (h) lana;
- (i) prave konoplje;

- (j) jute i ostalih tekstilnih vlakana od drvenog lika;
- (k) sisala i ostalih tekstilnih vlakana roda *Agave*;
- (l) kokosova vlakna, abake, ramije i ostalih biljnih tekstilnih vlakana;
- (m) sintetičkih filamenata;
- (n) umjetnih filamenata;
- (o) provodljivi filamenti;
- (p) sintetičkih rezanih vlakana od polipropilena;
- (q) sintetičkih rezanih vlakana od poliestera;
- (r) sintetičkih rezanih vlakana od poliamida;
- (s) sintetičkih rezanih vlakana od poliakrilonitrila;
- (t) sintetičkih rezanih vlakana od poliimida;
- (u) sintetičkih rezanih vlakana od politetrafluoroetilena;

- (v) sintetička rezana vlakna od poli(fenilen-sulfida);
- (w) sintetička rezana vlakna od poli(vinil-klorida);
- (x) ostalih sintetičkih rezanih vlakana;
- (y) umjetnih rezanih vlakana od viskoze;
- (z) ostalih umjetnih rezanih vlakana;
- (aa) pređa od poliuretana s međudijelovima od fleksibilnih poliesterskih segmenata, upletenih ili neupletenih;
- (bb) pređe od poliuretana s fleksibilnim poliesterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena;
- (cc) proizvodi iz tarifnog broja 56.05 (metalizirana pređa) koji sadržavaju traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič s pomoću prozirnog ili obojenog ljepila između dva sloja plastične folije;
- (dd) ostali proizvodi iz tarifnog broja 56.05;

(ee) staklena vlakna; i

(ff) metalna vlakna.

2. Ako se u Prilogu 10.-B upućuje na ovu napomenu, zahtjevi navedeni u stupcu 2. ne primjenjuju se kao dopušteno odstupanje na osnovne tekstilne materijale bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda, uz uvjet da:

(a) proizvod sadržava dva ili više osnovnih tekstilnih materijala; i

(b) masa osnovnih tekstilnih materijala bez podrijetla zajedno ne prelazi 10 % ukupne mase svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala; na primjer:

za vunenu tkaninu iz tarifnog broja 51.12 koja sadržava vunenu pređu iz tarifnog broja 51.07, sintetičku pređu od rezanih vlakana iz tarifnog broja 55.09 i materijale koji nisu osnovni tekstilni materijali može se upotrebljavati vunena pređa bez podrijetla koja ne zadovoljava zahtjev iz Priloga 10.-B ili sintetička pređa bez podrijetla koja ne zadovoljava zahtjev iz Priloga 10.-B ili kombinacija obiju pređa, uz uvjet da njihova ukupna masa ne prelazi 10 % mase svih osnovnih tekstilnih materijala.

3. Neovisno o stavku 2. točki (b), za proizvode koji sadržavaju pređu od poliuretana s fleksibilnim polieterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena ili ne, maksimalno dopušteno odstupanje iznosi 20 %. Međutim, postotak drugih osnovnih tekstilnih materijala bez podrijetla ne smije prelaziti 10 %.

4. Neovisno o stavku 2. točki (b), za proizvode koji sadržavaju traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič s pomoću prozirnog ili obojenog ljepila između dva sloja plastične folije, maksimalno dopušteno odstupanje iznosi 30 %. Međutim, postotak drugih osnovnih tekstilnih materijala bez podrijetla ne smije prelaziti 10 %.

Napomena 8.

Ostala odstupanja koja se primjenjuju na određene tekstilne proizvode

1. Ako se u Prilogu 10.-B upućuje na ovu napomenu, tekstilni materijali bez podrijetla, osim podstava i međupodstava, koji ne udovoljavaju zahtjevima za izrađeni tekstilni proizvod iz njegova stupca 2. mogu se upotrebljavati, uz uvjet da su razvrstani u tarifni broj koji je različit od tarifnog broja proizvoda te da njihova vrijednost ne prelazi 8 % EXW-a proizvoda.

2. Materijali bez podrijetla koji nisu razvrstani u poglavlja od 50. do 63. Harmoniziranog sustava mogu se upotrebljavati bez ograničenja u proizvodnji tekstilnih proizvoda razvrstanih u poglavlja od 61. do 63. Harmoniziranog sustava, neovisno o tome sadržavaju li tekstil. Na primjer:

ako je zahtjevom iz Priloga 10.-B utvrđeno da se za određeni tekstilni artikl, primjerice hlače, mora upotrijebiti pređa, to ne priječi uporabu metalnih artikala bez podrijetla kao što je dugmad, jer metalni artikli nisu razvrstani u poglavlja od 50. do 63. Harmoniziranog sustava; iz istog se razloga ne priječi ni uporaba patentnih zatvarača bez podrijetla iako patentni zatvarači obično sadržavaju tekstil.

3. Ako se zahtjev iz Priloga 10.-B sastoji od maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla, pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla u obzir se uzima vrijednost materijala bez podrijetla koji nisu razvrstani u poglavlja od 50. do 63. Harmoniziranog sustava.

Napomena 9.

Poljoprivredni proizvodi

1. Smatra se da su poljoprivredni proizvodi koji su razvrstani u poglavlja 6., 7., 8., 9., 10. i 12. te tarifni broj 24.01 Harmoniziranog sustava te koji su uzgojeni ili prikupljeni na području stranke podrijetlom s područja navedene stranke, čak i ako se uzgajaju iz sjemena, lukovica, podloga, reznica, cjepova, kalema, mladica, pupoljaka ili drugih živih dijelova biljaka uvezenih iz druge zemlje.

2. Neovisno o članku 10.5., za proizvode razvrstane u tarifne podbrojeve 1602.31, 1602.32, 1602.41 i 1602.50 Harmoniziranog sustava vrijednost iz članka 10.5. stavka 1. točke (a) ne smije prelaziti 15 % EXW-a proizvoda.

PRAVILA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK I.	ŽIVE ŽIVOTINJE; PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA
Poglavlje 1.	Žive životinje
01.01–01.06	Sve životinje iz poglavlja 1. dobivene su u cijelosti.
Poglavlje 2.	Meso i jestivi klaonički proizvodi
02.01–02.10	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 1. i 2. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 3.	Ribe i rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci
03.01–03.09	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 3. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 4.	Mlijeko i mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu
04.01–04.10	Proizvodnja u kojoj: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti, — i ukupna masa materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 5.	Proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti ni uključeni na drugom mjestu
05.01–05.11	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
ODSJEK II.	BILJNI PROIZVODI
Poglavlje 6.	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
06.01–06.04	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 6. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 7.	Jestivo povrće, pojedini korijeni i gomolji
07.01–07.14	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 8.	Jestivo voće i orašasti plodovi; kora agruma ili dinja
08.01–08.14	Proizvodnja u kojoj: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti, i — ukupna masa materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
Poglavlje 9.	Kava, čaj, mate čaj i začini
09.01–09.10	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
Poglavlje 10.	Žitarice
10.01–10.08	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 10. dobiveni u cijelosti.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 11.	Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten
11.01–11.09	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali bez podrijetla iz poglavlja 10. i 11., tarifnih brojeva 07.01, 07.14, od 23.02 do 23.03 ili tarifnog podbroja 0710.10 dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 12.	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi, industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana
1201.10–1207.91	CTH
1207.99	
— Sjemenke biljke <i>chia</i>	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
— Ostalo	CTH
12.08–12.14	CTH
Poglavlje 13.	Šelak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti
1301.20–1302.39	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja u kojoj: — ukupna masa materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
Poglavlje 14.	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu
14.01–14.04	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK III.	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG, BILJNOG ILI MIKROBNOG PODRIJETLA TE PROIZVODI NJIHOVE RAZGRADNJE; PRERAĐENE JESTIVE MASTI; ŽIVOTINJSKI ILI BILJNI VOSKOVI
Poglavlje 15.	Masti i ulja životinjskog, biljnog ili mikrobnog podrijetla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi
15.01–15.04	CTH
15.05–15.06	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
15.07–15.08	CTSH
15.09–15.10	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni biljni materijali dobiveni u cijelosti.
15.11–15.15	CTSH
15.16–15.17	CTH
15.18	CTSH
15.20	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
15.21–15.22	CTSH
ODSJEK IV.	PRIPREMLJENI PREHRAMBENI PROIZVODI; PIĆA, ALKOHOLI I OCAT; DUHAN I PRERAĐENI NADOMJESCI DUHANA; PROIZVODI, NEOVISNO SADRŽAVAJU LI NIKOTIN ILI NE, NAMIJENJENI ZA UDISANJE BEZ IZGARANJA; OSTALI PROIZVODI KOJI SADRŽAVAJU NIKOTIN NAMIJENJENI ZA UNOS NIKOTINA U LJUDSKO TIJELO
Poglavlje 16.	Proizvodi od mesa, riba, rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralježnjaka, ili od kukaca
16.01–16.05	Proizvodnja pri kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 1., 2., 3. i 16. dobiveni u cijelosti.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 17.	Šećeri i šećerni proizvodi
17.01	CTH
17.02	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva od 11.01 do 11.08, 17.01 i 17.03 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
17.03	CTH
17.04	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 18.	Kakao i kakao-proizvodi
18.01–18.05	CTH
18.06	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 19.	Proizvodi od žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi
19.01–19.05	CTH, pod uvjetom da: — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 2., 3. i 16. ne prelazi 20 % mase proizvoda, — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 i od 11.01 do 11.08 ne prelazi 20 % mase proizvoda, — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda, i — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 20.	Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova ili drugih dijelova biljaka
20.01	CTH
20.02–20.03	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti.
20.04–20.07	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
2008.11–2008.93	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
2008.97	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 40 % mase proizvoda. međutim, mogu se upotrijebiti pripravci od ananasa bez podrijetla iz tarifnog podbroja 2008.20.
2008.99–2009.90	CTH, uz uvjet da ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 40 % mase proizvoda.
Poglavlje 21.	Razni prehrambeni proizvodi
21.01–21.02	CTH, pod uvjetom da: — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda, i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
2103.10 2103.20 2103.90	CTH; međutim, mogu se upotrijebiti brašno i krupica od gorušice ili pripremljena gorušica bez podrijetla.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
2103.30	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
21.04–21.06	CTH, pod uvjetom da: — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda, i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
Poglavlje 22.	Pića, alkoholi i ocat
22.01–22.06	CTH, osim iz tarifnih brojeva 22.07 i 22.08, uz uvjet da: — su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnih podbrojeva 0806.10, 2009.61, 2009.69 dobiveni u cijelosti, — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda, i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
22.07	CTH, osim iz tarifnih brojeva 22.07 i 22.08, uz uvjet da su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 10. te tarifnih podbrojeva 0806.10, 2009.61 i 2009.69 dobiveni u cijelosti.
22.08–22.09	CTH, osim iz tarifnih brojeva 22.07 i 22.08, uz uvjet da su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnih podbrojeva 0806.10, 2009.61 i 2009.69 dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 23.	Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana
23.01	CTH
23.02–2303.10	CTH, pod uvjetom da masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 10. ne prelazi 20 % mase proizvoda.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
2303.20–23.08	CTH
23.09	CTH, pod uvjetom da: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. i 3. dobiveni u cijelosti, — masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. ne prelazi 20 % mase proizvoda, — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz poglavlja 10. i 11. i tarifnih brojeva 23.02 i 23.03 ne prelazi 20 % mase proizvoda, i — ukupna masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 17.01 i 17.02 ne prelazi 20 % mase proizvoda.
Poglavlje 24.	Duhan i prerađeni nadomjesci duhana; proizvodi, neovisno sadržavaju li nikotin ili ne, namijenjeni za udisanje bez izgaranja; ostali proizvodi koji sadržavaju nikotin namijenjeni za unos nikotina u ljudsko tijelo
24.01	Proizvodnja u kojoj su svi materijali iz tarifnog broja 24.01 dobiveni u cijelosti.
2402.10	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, uz uvjet da masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 24.01 ne prelazi 40 % mase upotrijebljenih materijala iz poglavlja 24.
2402.20	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i duhana za pušenje iz tarifnog podbroja 2403.19, u kojoj je najmanje 10 % mase svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 24.01 dobiveno u cijelosti.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
2402.90	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, uz uvjet da masa upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 24.01 ne prelazi 40 % mase upotrijebljenih materijala iz poglavlja 24.
2403.11–2404.19	CTH, u kojoj je najmanje 10 % mase svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 24.01 dobiveno u cijelosti.
2404.91–2404.99	CTH
ODSJEK V.	MINERALNI PROIZVODI Napomena uz odsjek: Za definicije horizontalnih pravila o preradi u okviru ovog odsjeka, vidjeti napomenu 5. u Prilogu 10.-A.
Poglavlje 25.	Sol; sumpor; zemlja i kamen; sadra, vapno i cement
25.01–25.30	CTH; ili MaxNOM 70 % (EXW).
Poglavlje 26.	Rudače, troske i pepeli
26.01–26.21	CTH
Poglavlje 27.	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi
27.01–27.09	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
27.10	CTH osim biodizela iz tarifnog podbroja 3824.99 ili 3826.00; ili provedena je destilacija ili kemijska reakcija, uz uvjet da je upotrijebljeni biodizel (uključujući biljno ulje obrađeno vodikom) iz tarifnog broja 27.10 i tarifnih podbrojeva 3824.99 i 3826.00 dobiven esterifikacijom, transesterifikacijom ili hidroobradom.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
27.11–27.15	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
ODSJEK VI.	PROIZVODI KEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SLIČNIH INDUSTRIJA Napomena uz odsjek: Za definicije horizontalnih pravila o preradi u okviru ovog odsjeka vidjeti napomenu 5. u Prilogu 10.-A.
Poglavlje 28.	Anorganski kemijski proizvodi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata ili izotopa
28.01–28.53	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 29.	Organski kemijski proizvodi
2901.10–2905.42	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
2905.43–2905.44	CTH osim iz tarifnog podbroja 3824.60; ili MaxNOM 40 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
2905.45	CTSH; međutim, materijali iz istog tarifnog podbroja kao i proizvod mogu se upotrijebiti uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene franko tvornica proizvoda; ili MaxNOM 50 % (EXW).
2905.49–2942	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 30.	Farmaceutski proizvodi
30.01–30.06	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 31.	Gnojiva
31.01–31.04	CTH, međutim, materijali bez podrijetla razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
31.05	
<ul style="list-style-type: none"> — Natrijev nitrat — Kalcijev cijanamid — Kalijev sulfat — Magnezijev kalijev sulfat 	<p>CTH, međutim, materijali bez podrijetla razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW).</p>
— Ostalo	<p>CTH, međutim, materijali bez podrijetla iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrebljavati, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda, unutar koje vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 40 % (EXW).</p>
Poglavlje 32.	Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; bojila, pigmenti i druge tvari za bojenje; boje i lakovi; kitovi i druge mase za brtvljenje; tiskarske boje i tinte
32.01–3215.90	<p>CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).</p>

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 33.	Eterična ulja i rezinoidi; parfumerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi
3301.12–3301.90	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3302.10	CTH, međutim, materijali bez podrijetla razvrstani unutar tarifnog podbroja 3302.10 mogu biti upotrijebljeni uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % EXW-a proizvoda; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3302.90	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
33.03	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
3304–33.07	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 34.	Sapun, organska površinski aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje ili ribanje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, „zubarski voskovi” te zubarski pripravci na osnovi sadre
34.01–34.07	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 35.	Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila; enzimi
35.01	CTH
3502.11–3502.19	CTH osim iz tarifnih brojeva 04.07 i 04.08.
3502.20–3504.00	CTH
35.05	CTH osim iz tarifnog broja 11.08.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
35.06–35.07	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 36.	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne slitine; pojedini zapaljivi pripravci
36.01–36.06	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 37.	Fotografski ili kinematografski proizvodi
37.01–37.07	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 38.	Razni kemijski proizvodi
38.01–38.08	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3809.10	CTH osim iz tarifnih brojeva 11.08 i 35.05.
3809.91–3822.90	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
38.23	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja; ili MaxNOM 50 % (EXW).
3824.10–3824.50	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnološka obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
3824.60	CTH osim iz tarifnih podbrojeva 2905.43 i 2905.44.
3824.81–3825	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
38.26	Proizvodnja u kojoj se biodizel dobiva transesterifikacijom, esterifikacijom ili hidroobradom.
38.27	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK VII.	PLASTIČNE MASE I PROIZVODI OD PLASTIČNIH MASA; KAUČUK I PROIZVODI OD KAUČUKA Napomena uz odsjek: Za definicije horizontalnih pravila o preradi u okviru ovog odsjeka vidjeti napomenu 5. u Prilogu 10.-A.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 39.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa
39.01–39.15	CTSH; provedena je kemijska reakcija, pročišćavanje, miješanje i stapanje, proizvodnja standardnih materijala, promjena veličine čestica, odvajanje izomera ili biotehnoška obrada; ili MaxNOM 50 % (EXW).
39.16–39.26	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 40.	Kaučuk i proizvodi od kaučuka
40.01–40.11	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4012.11–4012.19	CTSH; ili Protektiranje rabljenih guma.
4012.20–4017.00	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK VIII.	SIROVA KOŽA, ŠTAVLJENA KOŽA, KRZNO I PROIZVODI OD NJIH; SEDLARSKI I REMENARSKI PROIZVODI; PREDMETI ZA PUTOVANJE, RUČNE TORBE I SLIČNI SPREMNICI; PREDMETI OD ŽIVOTINJSKIH CRIJEVA (OSIM OD DUDOVA SVILCA)
Poglavlje 41.	Sirova koža (osim krzna) i štavljena koža

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
41.01–4104.19	CTH
4104.41–4104.49	CTSH osim iz tarifnih podbrojeva od 4104.41 do 4104.49.
4105.10	CTH
4105.30	CTSH
4106.21	CTH
4106.22	CTSH
4106.31	CTH
4106.32–4106.40	CTSH
4106.91	CTH
4106.92	CTSH
41.07–41.13	CTH osim tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 i 4106.92. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali bez podrijetla iz tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 ili 4106.92, uz uvjet da se provede postupak ponovnog štavljenja.
4114.10	CTH
4114.20	CTH osim tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 i 4107. Međutim, mogu se upotrijebiti materijali bez podrijetla iz tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32, 4106.92 i 4107, uz uvjet da se provede postupak ponovnog štavljenja.
41.15	CTH

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 42.	Proizvodi od kože; sedlarski i remenarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; predmeti od životinjskih crijeva (osim od dudova svilca)
42.01–42.06	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 43.	Prirodno i umjetno krzno; proizvodi od krzna
43.01–4302.20	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
4302.30	CTSH
43.03–43.04	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK IX.	DRVO I PROIZVODI OD DRVA; DRVENI UGLJEN; PLUTO I PROIZVODI OD PLUTA; PROIZVODI OD SLAME, ESPARTA ILI DRUGIH MATERIJALA ZA PLETARSTVO; KOŠARAČKI I PLETARSKI PROIZVODI
Poglavlje 44.	Drvo i proizvodi od drva; drveni ugljen
44.01–44.21	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 45.	Pluto i proizvodi od pluta
45.01–45.04	CTH
Poglavlje 46.	Proizvodi od slame, esparta ili drugih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
46.01–46.02	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK X.	CELULOZA OD DRVA ILI DRUGIH VLAKNASTIH CELULOZNIH MATERIJALA; PAPIR I KARTON (OTPACI I OSTACI) NAMIJENJENI PONOJVNOJ PRERADI; PAPIR I KARTON TE PROIZVODI OD PAPIRA I KARTONA
Poglavlje 47.	Celuloza od drva ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; papir i karton (otpaci i ostaci) namijenjeni ponovnoj preradi
47.01–47.07	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 48.	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili kartona
48.01–48.23	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 49.	Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti
49.01–49.11	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XI.	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI Napomena uz odsjek: Za definicije horizontalnih pravila o preradi u okviru ovog odsjeka, vidjeti napomene 6., 7. i 8. u Prilogu 10.-A.
Poglavlje 50.	Svila
50.01–50.02	CTH

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
50.03	
— Grebenani ili češljani:	Grebenanje ili češljanje svilenih otpadaka.
— Ostalo:	CTH
50.04–50.05	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih beskonačnih filamenata u kombinaciji s pređenjem; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih beskonačnih filamenata u kombinaciji s končanjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.
50.06	
— Svilena pređa i pređa od svilenih otpadaka:	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih beskonačnih filamenata u kombinaciji s pređenjem; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih beskonačnih filamenata u kombinaciji s končanjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.
— Crijeva dudova svilca:	CTH
50.07	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem; končanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem; bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s tiskom; ili tisak (kao samostalni postupak).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 51.	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka; pređa i tkanine od konjske dlake
51.01–51.05	CTH
51.06–51.10	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s pređenjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.
51.11–51.13	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem; bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s tiskom; ili tisak (kao samostalni postupak).
Poglavlje 52.	Pamuk
52.01–52.03	CTH
52.04–52.07	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s pređenjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
52.08–52.12	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>končanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem;</p> <p>bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s tiskom; ili</p> <p>tisak (kao samostalni postupak).</p>
Poglavlje 53.	Ostala biljna tekstilna vlakna; papirna pređa i tkanine od papirne pređe
53.01–53.05	CTH
53.06–53.08	<p>Predenje prirodnih vlakana;</p> <p>ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s pređenjem; ili</p> <p>končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.</p>
53.09–53.11	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem;</p> <p>bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem:</p> <p>tkanje u kombinaciji s tiskom; ili</p> <p>tisak (kao samostalni postupak).</p>

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 54.	Umjetni ili sintetički filamenti; vrpce i slični oblici od umjetnih ili sintetičkih tekstilnih materijala
54.01–54.06	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s pređenjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.
54.07–54.08	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem; bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem ili prevlačenjem ili laminiranjem; končanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s tiskom; ili tisak (kao samostalni postupak).
Poglavlje 55.	Sintetička ili umjetna rezana vlakna
55.01–55.07	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana.
55.08–55.11	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s pređenjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
55.12–55.16	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>končanje ili bilo koji mehanički postupak u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem;</p> <p>bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s tiskom; ili</p> <p>tisak (kao samostalni postupak).</p>
Poglavlje 56.	Vata, pust i netkani materijali; posebna pređa; konopi, uzice i užad te proizvodi od njih
56.01	<p>Predenje prirodnih vlakana;</p> <p>ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s pređenjem;</p> <p>oblikovanje vate;</p> <p>flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom; ili</p> <p>bondiranje, premazivanje, flokiranje, laminiranje ili metaliziranje u kombinaciji s najmanje dvije druge glavne radnje obrade ili završne obrade (kao što je kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.</p>
56.02	

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
— Iglani pust:	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s oblikovanjem tkanine; međutim:</p> <ul style="list-style-type: none"> — polipropilenski filament bez podrijetla iz tarifnog broja 54.02; — polipropilenska vlakna bez podrijetla iz tarifnih brojeva 55.03 ili 55.06; ili — polipropilenski kabeli od filamenata bez podrijetla iz tarifnog broja 55.01; <p>pri čemu je finoća svakog filamena ili vlakna u svim slučajevima manja od 9 deciteksa, mogu se upotrijebiti, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ili</p> <p>samo oblikovanje netkane tkanine u slučaju pusta napravljenog od prirodnih vlakana.</p>
— Ostalo:	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s oblikovanjem tkanine; ili</p> <p>samo oblikovanje netkane tkanine u slučaju ostalog pusta napravljenog od prirodnih vlakana.</p>
5603.11–5603.14	<p>Proizvodnja od</p> <ul style="list-style-type: none"> — usmjerenih ili nasumično raspoređenih filamenata; ili — tvari ili polimera prirodnog ili umjetnog ili sintetičkog podrijetla, u oba slučaja s preradom u netkani materijal.
5603.91–5603.94	<p>Proizvodnja od</p> <ul style="list-style-type: none"> — usmjerenih ili nasumično raspoređenih rezanih vlakana; ili — sječene pređe, prirodnog ili umjetnog ili sintetičkog porijekla; u oba slučaja s preradom u netkani materijal.
5604.10	<p>Proizvodnja od niti i korda od gume koji nisu prekriveni tekstilnim materijalom.</p>

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
5604.90	Predenje prirodnih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s predenjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.
56.05	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s predenjem; ili končanje u kombinaciji s mehaničkim postupcima.
56.06	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s predenjem; končanje u kombinaciji s obavijanjem; predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana; ili flokiranje u kombinaciji s bojenjem.
56.07–56.09	Predenje prirodnih vlakana; ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s predenjem.
Poglavlje 57.	Sagovi i ostali tekstilni podni pokrivači Napomena uz poglavlje: za proizvode iz ovog poglavlja kao podloga može se upotrebljavati tkanina od jute bez podrijetla.

<p>Stupac 1.</p> <p>Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv</p>	<p>Stupac 2.</p> <p>Pravila o podrijetlu za određeni proizvod</p>
<p>57.01–57.05</p>	<p>Pređenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>proizvodnja od kokosove pređe ili pređe od sisala ili pređe od jute ili klasične viskozne pređe izrađene prstenastim postupkom pređenja;</p> <p>tafting u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tehnikama bez tkanja, uključujući iglanje; ili</p> <p>tkanje ili tafting pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s premazivanjem ili laminiranjem.</p>
<p>Poglavlje 58.</p>	<p>Posebne tkanine; tekstilni proizvodi dobiveni tafting postupkom; čipke; tapiserije; pozamanterija; vez</p>
<p>58.01–58.04</p>	<p>Pređenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>tkanje u kombinaciji s bojenjem ili flokiranjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem;</p> <p>tafting u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s tiskom; ili</p> <p>tisak (kao samostalni postupak).</p>

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
58.05	CTH
58.06–58.09	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>tkanje u kombinaciji s bojenjem ili flokiranjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem;</p> <p>tafting u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s tiskom; ili</p> <p>tisak (kao samostalni postupak).</p>
58.10	Vez u kojem vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onog u koji je razvrstan proizvod, ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.
58.11	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem ili taftingom;</p> <p>tkanje u kombinaciji s bojenjem ili flokiranjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem;</p> <p>tafting u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom;</p> <p>bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem;</p> <p>tkanje u kombinaciji s tiskom; ili</p> <p>tisak (kao samostalni postupak).</p>

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 59.	Impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani tekstilni materijali; tekstilni proizvodi prikladni za industrijsku uporabu
59.01	Tkanje u kombinaciji s bojenjem ili flokiranjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem; ili flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom.
59.02	
— Sa sadržajem koji ne prelazi 90 % masenog udjela tekstilnih materijala:	Tkanje.
— Ostalo:	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem.
59.03	Tkanje u kombinaciji s impregniranjem ili premazivanjem ili prekrivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem; tkanje u kombinaciji s tiskom; ili tisak (kao samostalni postupak).
59.04	Kalandriranje u kombinaciji s bojenjem, premazivanjem, laminiranjem ili metaliziranjem; tkanine od jute bez podrijetla smiju se upotrijebiti kao podloga; ili tkanje u kombinaciji s bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem; tkanine od jute bez podrijetla smiju se upotrijebiti kao podloga.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
59.05	
— Impregnirane, premazane, prekrivene ili laminirane gumom, plastičnom masom ili drugim materijalima:	Tkanje, pletenje ili oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s impregniranjem ili premazivanjem ili prekrivanjem ili laminiranjem ili metaliziranjem.
— Ostalo:	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s tkanjem; tkanje, pletenje ili oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s bojenjem ili premazivanjem ili laminiranjem; tkanje u kombinaciji s tiskom; ili tisak (kao samostalni postupak).
59.06	
— Pletene ili kukičane tkanine:	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; pletenje ili kukičanje u kombinaciji s gumiranjem; ili gumiranje u kombinaciji s najmanje dvije druge glavne radnje obrade ili završne obrade (kao što je kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
— Ostale tkanine od pređe na temelju sintetskog vlakna što sadržavaju više od 90 % masenog udjela tekstilnih materijala:	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem.
— Ostalo:	Tkanje, pletenje ili netkani postupak u kombinaciji s bojenjem ili premazivanjem ili gumiranjem; bojenje pređe u kombinaciji s tkanjem, pletenjem ili postupcima bez tkanja; ili gumiranje u kombinaciji s najmanje dvije druge glavne radnje obrade ili završne obrade (kao što je kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.
59.07	Tkanje, pletenje ili oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s bojenjem ili tiskom ili premazivanjem ili impregniranjem ili prekrivanjem; flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom; ili tisak (kao samostalni postupak).
59.08	
— Čarapice za plinsku rasvjetu, impregnirane:	Proizvodnja od cjevastih pletenih ili kukičanih materijala za čarapice.
— Ostalo:	CTH

<p>Stupac 1.</p> <p>Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv</p>	<p>Stupac 2.</p> <p>Pravila o podrijetlu za određeni proizvod</p>
<p>59.09–59.11</p>	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s tkanjem; ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana u kombinaciji s tkanjem; tkanje u kombinaciji s bojenjem ili prevlačenjem ili laminiranjem; ili premazivanje, flokiranje, laminiranje ili metaliziranje u kombinaciji s najmanje dvije druge glavne radnje obrade ili završne obrade (kao što je kalandriranje, obrada za otpornost na skupljanje, termofiksacija, trajna dorada) uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.</p>
<p>Poglavlje 60.</p>	<p>Pleteni ili kukičani materijali</p>
<p>60.01–60.06</p>	<p>Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; pletenje ili kukičanje u kombinaciji s bojenjem ili flokiranjem ili premazivanjem ili laminiranjem ili tiskom; flokiranje u kombinaciji s bojenjem ili tiskom; bojenje pređe u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; ili končanje ili teksturiranje u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem, uz uvjet da vrijednost upotrijebljene nekončane ili neteksturirane pređe bez podrijetla ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.</p>

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 61.	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani
61.01–61.17	
— Dobiveni šivanjem ili spajanjem na drugi način dvaju ili više dijelova pletenih ili kukičanih materijala, koji su bili razrezani u krojne oblike ili proizvedeni već oblikovani:	Pletenje ili kukičanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine.
— Ostalo:	Predenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem; ili pletenje i izrada u jednom postupku.
Poglavlje 62.	Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih ili kukičanih
62.01	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
62.02	
— Vezeni:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili proizvodnja od nevezenih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.03	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.04	
— Vezeni:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili proizvodnja od nevezenih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.05	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
62.06	
— Vezeni:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili proizvodnja od nevezenih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.07–62.08	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.09	
— Vezeni:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili proizvodnja od nevezenih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.10	

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
— Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili premazivanje ili laminiranje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine, uz uvjet da vrijednost upotrijebljene nepremazane ili nelaminirane tkanine bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.11	
— Odjeća za žene ili djevojčice, vezena:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili proizvodnja od nevezanih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezanih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.12	
— Pleteni ili kukičani, dobiveni šivanjem ili spajanjem na drukčiji način dvaju ili više dijelova pletenih ili kukičanih materijala, koji su bili razrezani u oblike ili proizvedeni već oblikovani:	Pletenje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.13–62.14	
— Vezeni:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; proizvodnja od nevezenih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.15	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.16	
— Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili premazivanje ili laminiranje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine, uz uvjet da vrijednost upotrijebljene nepremazane ili nelaminirane tkanine bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
62.17	
— Vezeni:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; proizvodnja od nevezenih tkanina, uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda; ili izrada uključujući krojenje tkanine nakon tiska (kao samostalni postupak).
— Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili premazivanje ili laminiranje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine, uz uvjet da vrijednost upotrijebljene nepremazane ili nelaminirane tkanine bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Međupostave za ovratnike i orukvice, razrezane:	CTH, uz uvjet da vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine.
Poglavlje 63.	Ostali gotovi tekstilni proizvodi; kompleti; rabljena odjeća i rabljeni tekstilni proizvodi; otpadne krpe
63.01–63.04	

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
— Od pusta, od netkanog materijala:	Oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine.
— Ostalo: — Vezeni:	Tkanje ili pletenje ili kukičanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine; ili proizvodnja od nevezenih tkanina (osim pletenih ili kukičanih), uz uvjet da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina bez podrijetla ne prelazi 40 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	Tkanje, pletenje ili kukičanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine.
63.05	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana ili pređenje prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana, u kombinaciji s tkanjem ili pletenjem i izradom uključujući krojenje tkanine.
63.06	
— Od netkanog materijala:	Oblikovanje netkane tkanine u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine.
— Ostalo:	Tkanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine.
63.07	MaxNOM 40 % (EXW).
63.08	Svaki proizvod u kompletu mora udovoljavati pravilu koje bi za njega vrijedilo i da nije u kompletu; međutim, komplet može sadržavati i proizvode bez podrijetla, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a seta.
63.09–63.10	CTH

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK XII.	OBUĆA, POKRIVALA ZA GLAVU, KIŠOBRANI, SUNCOBRANI, ŠTAPOVI ZA HODANJE I SJEDENJE, BIČEVI, KORBAČI I NJIHOVI DIJELOVI; PREPARIRANO PERJE I PROIZVODI OD PERJA; UMJETNO CVIJEĆE; PROIZVODI OD LJUDSKE KOSE
Poglavlje 64.	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; njihovi dijelovi
64.01–64.05	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od složenoga gornjišta obuće pričvršćenog na unutarnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 64.06.
64.06	CTH
Poglavlje 65.	Pokrivala za glavu i njihovi dijelovi
65.01–65.07	CTH
Poglavlje 66.	Kišobrani, suncobrani, štapovi za hodanje i sjedenje, bičevi, korbači i njihovi dijelovi
66.01–66.03	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 67.	Preparirano perje i paperje te proizvodi izrađeni od perja ili paperja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose
67.01–67.04	CTH
ODSJEK XIII.	PROIZVODI OD KAMENA, SADRE, CEMENTA, BETONA, AZBESTA, TINJCA ILI SLIČNIH MATERIJALA; KERAMIČKI PROIZVODI; STAKLO I STAKLENI PROIZVODI
Poglavlje 68.	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
68.01–68.15	CTH; ili MaxNOM 70 % (EXW).
Poglavlje 69.	Keramički proizvodi
69.01–69.14	CTH
Poglavlje 70.	Staklo i stakleni proizvodi
70.01–70.09	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
70.10	CTH
70.11	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
70.13	CTH osim iz tarifnog broja 70.10.
70.14–70.20	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XIV.	PRIRODNI ILI KULTIVIRANI BISERI, DRAGULJI ILI POLUDRAGULJI, PLEMENITE KOVINE, KOVINE PLATIRANE PLEMENITIM KOVINAMA I PROIZVODI OD NJIH; IMITACIJE DRAGULJARSKIH PROIZVODA; KOVANI NOVAC
Poglavlje 71.	Prirodni ili kultivirani biseri, dragulji ili poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih proizvoda; kovani novac
71.01–71.05	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
71.06	
— Neobrađeni:	CTH osim iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10; elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina bez podrijetla iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10; ili fuzija ili legiranje plemenitih kovina bez podrijetla iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10, međusobno ili s običnim kovinama ili pročišćavanje.
— U obliku poluproizvoda ili praha:	Proizvodnja od neobrađenih plemenitih kovina bez podrijetla.
71.07	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
71.08	
— Neobrađeni:	CTH osim iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10; elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina bez podrijetla iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10; ili fuzija ili legiranje plemenitih kovina bez podrijetla iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10, međusobno ili s običnim kovinama ili pročišćavanje.
— U obliku poluproizvoda ili praha:	Proizvodnja od neobrađenih plemenitih kovina bez podrijetla.
71.09	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
71.10	
— Neobrađeni:	CTH osim iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10; elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina bez podrijetla iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10; ili fuzija ili legiranje plemenitih kovina bez podrijetla iz tarifnih brojeva 71.06, 71.08 i 71.10, međusobno ili s običnim kovinama ili pročišćavanje.
— U obliku poluproizvoda ili praha:	Proizvodnja od neobrađenih plemenitih kovina bez podrijetla.
71.11	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
71.12–71.18	CTH
ODSJEK XV.	OBIČNE KOVINE I PROIZVODI OD OBIČNIH KOVINA
Poglavlje 72.	Željezo i čelik
72.01–72.06	CTH
72.07	CTH osim iz tarifnog broja 72.06.
72.08–72.17	CTH osim iz tarifnih brojeva od 72.08 do 72.17.
72.18	CTH
72.19–72.23	CTH osim iz tarifnih brojeva od 72.19 do 72.23.
72.24	CTH
72.25–72.29	CTH osim iz tarifnih brojeva od 72.25 do 72.29.

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 73.	Proizvodi od željeza i čelika
7301.10	CC osim iz tarifnih brojeva od 72.08 do 72.17.
7301.20	CTH
73.02	CC osim iz tarifnih brojeva od 72.08 do 72.17.
73.03	CTH
73.04–73.06	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 72.06, 72.07, 72.08, 72.09, 72.10, 72.11, 72.12, 72.18, 72.19, 72.20 ili 72.24.
73.07	
— Cijevi ili pribor za cijevi od nehrđajućeg čelika:	CTH osim kovanih neobrađenih materijala; međutim, kovani pripravci bez podrijetla mogu se upotrijebiti, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % EXW-a proizvoda.
— Ostalo:	CTH
73.08	CTH osim iz tarifnog podbroja 7301.20.
7309.00–7315.19	CTH
7315.20	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
7315.81–7326.90	CTH
Poglavlje 74.	Bakar i proizvodi od bakra
74.01–74.02	CTH

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
74.03	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
74.04–74.07	CTH
74.08	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
74.09–74.19	CTH
Poglavlje 75.	Nikal i proizvodi od nikla
75.01	CTH
75.02	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
75.03–75.08	CTH
Poglavlje 76.	Aluminij i proizvodi od aluminija
76.01	CTH i MaxNOM 50 % (EXW); ili proizvodnja termičkim ili elektrolitičkim postupkom od nelegirana aluminija ili od otpadaka i lomljevine aluminija.
76.02–76.03	CTH
7604.10–7607.19	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
7607.20	MaxNOM 50 % (EXW).
7608.10–7616.99	CTH i MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 78.	Olovo i proizvodi od olova
7801.10	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
7801.91–7806.00	CTH

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 79.	Cink i proizvodi od cinka
79.01–79.07	CTH
Poglavlje 80.	Kositar i proizvodi od kositra
80.01–80.07	CTH
Poglavlje 81.	Ostale obične kovine; kermeti; proizvodi od njih
81.01–81.13	Proizvodnja od materijala bez podrijetla iz bilo kojeg tarifnog broja.
Poglavlje 82.	Alati, nožarski proizvodi i pribor za jelo od običnih kovina; njihovi dijelovi od običnih kovina
8201.10–8205.70	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
8205.90	CTH; međutim, u komplet se mogu uključiti alati bez podrijetla iz tarifnog broja 82.05, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a kompleta.
82.06	CTH osim iz tarifnih brojeva od 82.02 do 82.05; međutim, u komplet se mogu uključiti alati bez podrijetla iz tarifnih brojeva od 82.02 do 82.05, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a kompleta.
82.07–82.15	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 83.	Razni proizvodi od običnih kovina
83.01–83.11	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
ODSJEK XVI.	STROJEVI I MEHANIČKI UREĐAJI; ELEKTRIČNA OPREMA; NJIHOVI DIJELOVI; APARATI ZA SNIMANJE I REPRODUKCIJU ZVUKA, APARATI ZA SNIMANJE I REPRODUKCIJU TELEVIZIJSKE SLIKE I ZVUKA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR
Poglavlje 84.	Nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi i mehanički uređaji; njihovi dijelovi
84.01–84.06	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.07–84.08	MaxNOM 50 % (EXW).
84.09–84.24	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.25–84.30	CTH osim iz tarifnog broja 84.31; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.31–84.43	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.44–84.47	CTH osim iz tarifnog broja 84.48; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.48–84.55	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
84.56–84.65	CTH osim iz tarifnog broja 84.66; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.66–84.68	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.70–84.72	CTH osim iz tarifnog broja 84.73; ili MaxNOM 50 % (EXW).
84.73–84.87	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 85.	Električni strojevi i oprema te njihovi dijelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike i zvuka, njihovi dijelovi i pribor
85.01–85.02	CTH osim iz tarifnog broja 85.03; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.03–85.18	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.19–85.21	CTH osim iz tarifnog broja 85.22; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.22–85.24	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.25–85.28	CTH osim iz tarifnog broja 85.29; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
85.29–85.34	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.35–85.37	CTH osim iz tarifnog broja 85.38; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.38–85.43	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
85.44–85.49	MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XVII.	VOZILA, ZRAKOPLOVI, PLOVILA I PRIDRUŽENA PRIJEVOZNA OPREMA
Poglavlje 86.	Željezničke ili tramvajske lokomotive, vagoni i njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor te njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehanička) prometna signalna oprema svih vrsta
86.01–86.09	CTH osim iz tarifnog broja 86.07; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 87.	Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih vozila, njihovi dijelovi i pribor
87.01–87.07	MaxNOM 45 % (EXW).
87.08–87.11	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
87.12	MaxNOM 45 % (EXW).
87.13–87.16	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 88.	Letjelice, svemirske letjelice i njihovi dijelovi
88.01–88.07	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 89.	Brodovi, brodice i plutajuće konstrukcije
89.01–89.08	CC; ili MaxNOM 40 % (EXW).
ODSJEK XVIII.	OPTIČKI, FOTOGRAFSKI, KINEMATOGRAFSKI, MJERNI, KONTROLNI, ISPITNI, MEDICINSKI ILI KIRURŠKI INSTRUMENTI I APARATI; SATOVI; GLAZBALA;
Poglavlje 90.	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, ispitni, medicinski ili kirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor
9001.10–9001.40	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9001.50	CTH; ili proizvodnja u kojoj se obavlja jedan od sljedećih postupaka: — površinska obrada polugotovih leća u gotove oftalmološke leće s optičkom korektivnom snagom koje su namijenjene za ugradnju na naočale; ili — premazivanje leće odgovarajućim sredstvima za poboljšanje vida i osiguranje zaštite korisnika; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9001.90–9033.00	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
Poglavlje 91.	Satovi i njihovi dijelovi
91.01–91.14	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 92.	Glazbala; njihovi dijelovi i pribor
92.01–92.09	MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XIX.	ORUŽJE I STRELJIVO; NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR
Poglavlje 93.	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor
93.01–93.07	MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XX.	RAZNI GOTOVI PROIZVODI
Poglavlje 94.	Pokućstvo; oprema za krevete, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; svjetiljke i rasvjetna tijela, nespomenuti ni uključeni na drugom mjestu; osvijetljeni znakovi, osvijetljene natpisne pločice ili slično; montažne zgrade
94.01–94.06	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 95.	Igračke, društvene igre i sportski rekviziti; njihovi dijelovi i pribor
95.03–95.08	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
Poglavlje 96.	Razni gotovi proizvodi
96.01–96.04	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).

Stupac 1. Razvrstavanje prema Harmoniziranom sustavu (2022.) uključujući naziv	Stupac 2. Pravila o podrijetlu za određeni proizvod
96.05	Svaki proizvod u kompletu mora udovoljavati pravilu koje bi za njega vrijedilo i da nije u kompletu. Međutim, komplet može sadržavati i proizvode bez podrijetla, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a kompleta.
96.06–9608.40	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
9608.50	Svaki proizvod u kompletu mora udovoljavati pravilu koje bi za njega vrijedilo i da nije u kompletu. Međutim, komplet može sadržavati i proizvode bez podrijetla, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % EXW-a kompleta.
9608.60–96.20	CTH; ili MaxNOM 50 % (EXW).
ODSJEK XXI.	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI
Poglavlje 97.	Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti
97.01–97.06	CTH

ТВРДНЈА О ПОДРИЈЕТЛУ

Tvrđnja o podrijetlu, čiji se tekst nalazi u nastavku, sastavlja se u skladu s odgovarajućim bilješkama. Bilješke nije potrebno otisnuti.

Бугарска verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (износител №...⁽²⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ...⁽³⁾ преференциален произход.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Hrvatska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (referentni broj izvoznika: .....⁽²⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi .....⁽³⁾ preferencijalnog podrijetla.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Češka verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (referenční číslo vývozce ...⁽²⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Danska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (eksportørreferencenr. ...⁽²⁾)
erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Nizozemska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (referentienr. exporteur ...⁽²⁾)
verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van
preferentiële ... oorsprong zijn⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Engleska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

The exporter of the products covered by this document (Exporter reference No ...⁽²⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Estonska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (eksportija viitenumber ...⁽²⁾) deklareerib, et need tooted on ...⁽³⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Finska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (viejän viitenumero ...⁽²⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Francuska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

L'exportateur des produits couverts par le présent document (n° de référence exportateur ...⁽²⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Njemačka verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Der Ausführer (Referenznummer des Ausführers ...⁽²⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nichts anderes angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ...⁽³⁾ sind.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Grčka verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (αριθ. αναφοράς εξαγωγέα ...⁽²⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Mađarska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (az exportőr azonosító száma ...⁽²⁾) kijelentem, hogy eltérő jelzs hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Irska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

The exporter of the products covered by this document (Exporter reference No ...⁽²⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Talijanska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (numero di riferimento dell'esportatore ...⁽²⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Latvijska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (eksportētāja atsauces numurs ...⁽²⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir priekšrocību izcelsme no ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Litavska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (Eksportuotojo registracijos Nr ...⁽²⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽³⁾ preferencinės kilmės prekės.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Malteška verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (Numru ta' Referenza tal-Esportatur ...⁽²⁾) jiddikjara li, hliief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Poljska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (nr referencyjny eksportera ...⁽²⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽³⁾ preferencyjne pochodzenie.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Portugalska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (referência do exportador n.º ...⁽²⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Rumunjska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (numărul de referință al exportatorului ...⁽²⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Slovačka verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (referenčné číslo vývozcu ...⁽²⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Slovenska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (referenčna št. izvoznika ...⁽²⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialn ...⁽³⁾ poreklo.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Španjolska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (número de referencia del exportador ...⁽²⁾) declara que, salvo clara indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

Švedska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____⁽¹⁾)

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (exportörens referensnummer ...⁽²⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i ...⁽³⁾.

.....
(Mjesto i datum⁽⁴⁾)

.....
(Ime i potpis izvoznika⁽⁵⁾)

-
- (1) Ako se tvrdnja o podrijetlu ispunjava za više pošiljki istovjetnih proizvoda s podrijetlom u smislu članka 10.17. stavka 5. točke (b) ovog Sporazuma, treba navesti razdoblje valjanosti tvrdnje o podrijetlu. To razdoblje ne smije biti dulje od 12 mjeseci. Svi proizvodi moraju biti uvezeni u navedenom razdoblju. Ako razdoblje nije primjenjivo, polje se može ostaviti praznim.
- (2) Navesti referentni broj za identifikaciju izvoznika. Za izvoznika iz stranke EU-a to je broj dodijeljen u skladu sa zakonima i drugim propisima Europske unije. Za izvoznika iz Čilea to je broj dodijeljen u skladu sa zakonima i drugim propisima koji se primjenjuju u Čileu. Ako izvozniku broj nije dodijeljen, ovo se polje može ostaviti praznim.
- (3) Navesti podrijetlo proizvoda: Čile ili Europska unija (EU). Ako se tvrdnja o podrijetlu odnosi djelomično ili u cijelosti na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille u smislu članka 10.29. ovog Sporazuma, izvoznik ih mora jasno naznačiti na ispravi na kojoj se izjava sastavlja oznakom „CM”.
- (4) Mjesto i datum mogu se izostaviti ako su te informacije sadržane u samoj ispravi.
- (5) U slučajevima u kojima se ne zahtijeva potpis izvoznika, izuzeće se odnosi i na navođenje imena potpisnika.

ZAJEDNIČKE IZJAVE

ZAJEDNIČKA IZJAVA O KNEŽEVINI ANDORI

1. Čile prihvaća proizvode podrijetlom iz Kneževine Andore obuhvaćene poglavljima od 25. do 97. Harmoniziranog sustava kao proizvode podrijetlom iz Europske unije u smislu dijela III. ovog Sporazuma.
2. Točka 1. primjenjuje se pod uvjetom da, na temelju carinske unije uspostavljene na temelju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske ekonomske zajednice i Kneževine Andore potpisanog u Luxembourggu 28. lipnja 1990., Kneževina Andora na proizvode podrijetlom iz Čilea primjenjuje isto povlašteno tarifno postupanje koje na te proizvode primjenjuje stranka EU.
3. Poglavlje 10. primjenjuje se *mutatis mutandis* za potrebe utvrđivanja statusa proizvoda s podrijetlom za proizvode navedene u točki 1. ove Zajedničke izjave.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O REPUBLICI SAN MARINU

1. Čile prihvaća proizvode podrijetlom iz Republike San Marina kao proizvode podrijetlom iz Europske unije u smislu dijela III. ovog Sporazuma.
2. Točka 1. primjenjuje se pod uvjetom da, na temelju Sporazuma o suradnji i carinskoj uniji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike San Marina, s druge strane, sklopljenog u Bruxellesu 16. prosinca 1991., Republika San Marino na proizvode podrijetlom iz Čilea primjenjuje isto povlašteno tarifno postupanje koje na te proizvode primjenjuje stranka EU.
3. Poglavlje 10. primjenjuje se *mutatis mutandis* za potrebe utvrđivanja statusa proizvoda s podrijetlom za proizvode navedene u točki 1. ove Zajedničke izjave.

OBJAŠNJENJA

1. Pri primjeni članka 10.17. stranke postupaju u skladu sa sljedećim smjernicama:
  - (a) ako račun ili drugi trgovinski dokument uključuje proizvode s podrijetlom i proizvode bez podrijetla, proizvodi bi u tim dokumentima trebali biti označeni kao takvi, a proizvodi bez podrijetla moraju biti jasno odvojeno označeni. Nije utvrđen način za odvojeno označavanje proizvoda bez podrijetla. Međutim, to bi se moglo učiniti na sljedeće načine:
    - i. navođenjem u zagradama iza svake stavke robe na trgovinskom dokumentu jesu li proizvodi s podrijetlom ili ne;
    - ii. uporabom dvaju tarifnih brojeva na računu, to jest proizvoda s podrijetlom i proizvoda bez podrijetla te navođenjem proizvoda pod odgovarajućim tarifnim brojem; ili
    - iii. dodjeljivanjem broja svakom proizvodu i navođenjem koji se od brojeva odnosi na proizvode s podrijetlom, a koji se odnosi na proizvode bez podrijetla;
  - (b) prihvatljiva je tvrdnja o podrijetlu na poledini računa ili bilo kojeg trgovinskog dokumenta;

- (c) tvrdnja o podrijetlu može se otipkati, isprintati, napisati rukom na računu ili drugom trgovinskom dokumentu, uključujući fotokopiju isprave, ili se na te isprave može otisnuti pečat s tekstom tvrdnje; isprava bi trebala sadržavati ime i punu adresu izvoznika i primatelja, kao i detaljan opis proizvoda kako bi se omogućila njihova identifikacija te datum sastavljanja tvrdnje o podrijetlu ako se razlikuje od datuma računa ili drugog trgovinskog dokumenta; razvrstavanje u carinsku tarifu trebalo bi po mogućnosti biti navedeno barem na razini tarifnog broja (četveroznamenasta oznaka) u Harmoniziranom sustavu na računu ili drugom trgovinskom dokumentu; prema potrebi, trebalo bi navesti i bruto masu (kg) ili drugu mjernu jedinicu, kao što su litra ili m³, svih proizvoda s podrijetlom;
- (d) tvrdnja o podrijetlu može se sastaviti na zasebnom listu papira, sa zaglavljem ili bez njega; ako je sastavljena na zasebnom listu papira, račun ili drugi trgovinski dokument trebali bi sadržavati upućivanje na taj list;
- (e) ako račun ili drugi trgovinski dokument sadržava nekoliko stranica, svaku stranicu treba označiti brojevima i navesti ukupan broj stranica; zaseban list s tvrdnjom o podrijetlu može upućivati na taj račun ili drugi trgovinski dokument;
- (f) tvrdnja o podrijetlu može biti sastavljena na etiketi koja je trajno pričvršćena na računu ili drugom trgovinskom dokumentu pod uvjetom da nema sumnje da je etiketu stavio izvoznik;

- (g) podrazumijeva se da, iako tvrdnju o podrijetlu sastavlja izvoznik te je odgovoran za davanje dovoljno detaljnih podataka za identifikaciju proizvoda s podrijetlom, ne postoji zahtjev u pogledu identiteta ili mjesta sjedišta poslovne jedinice osobe koja izdaje račun ili drugi trgovinski dokument, pod uvjetom da ta isprava omogućuje jasnu identifikaciju izvoznika;
- (h) ako izvoznik ne može sastaviti tvrdnju o podrijetlu na računu ili drugom trgovinskom dokumentu, može se upotrijebiti račun ili drugi trgovinski dokument treće zemlje, na primjer ako je pošiljka proizvoda s podrijetlom razdvojena u trećoj zemlji pod uvjetima iz članka 10.14.;
- (i) ostali trgovinski dokumenti mogu biti, na primjer, prateća dostavnica, predračun ili popis pakiranja.

2. Pri primjeni članka 10.18. stranke ne odbijaju zahtjev za povlašteno tarifno postupanje na temelju nepodudarnosti između tvrdnje o podrijetlu i isprava podnesenih carinskom uredu, ili manjih pogrešaka u tvrdnji o podrijetlu koje ne izazivaju sumnju u točnost informacija sadržanih u uveznoj dokumentaciji i koje ne utječu na status proizvoda s podrijetlom; takva odstupanja ili manje pogreške mogu uključivati:

- (a) strojopisne pogreške u opisu proizvoda, imenu ili adresi izvoznika ili primatelja ili broju trgovinskog dokumenta;

- (b) pogreške u dodatnim informacijama o izvozniku ili primatelju, kao što su telefonski broj, poštanski broj ili e-adresa;
- (c) netočno upućivanje na razvrstavanje u carinsku tarifu, osim ako to utječe na status proizvoda s podrijetlom ili povlašteno tarifno postupanje s proizvodom.

3. Međutim, zahtjev za povlašteno tarifno postupanje može se odbiti na temelju sljedećih pogrešaka u tvrdnji o podrijetlu:

- (a) netočan referentni broj izvoznika; i
- (b) netočan opis proizvoda ili netočno razvrstavanje u carinsku tarifu koje utječe na njegov status proizvoda s podrijetlom ili povlašteno tarifno postupanje.

NADLEŽNA TIJELA

1. Za stranku EU, kad je riječ o njezinim nadležnim tijelima, nadzor u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih pitanja podijeljen je između relevantnih tijela država članica i Europske komisije. U tom pogledu primjenjuje se sljedeće:
- (a) kad je riječ o izvozu u Čile, nadležna tijela država članica odgovorna su za nadzor okolnosti i zahtjeva proizvodnje, uključujući zakonske inspekcije, te za izdavanje potvrda o zdravlju, uključujući o dobrobiti životinja, kojima se potvrđuju usuglašene norme i zahtjevi;
  - (b) kad je riječ o uvozu iz Čilea, nadležna tijela država članica odgovorna su za nadzor usklađenosti uvoza s uvjetima uvoza stranke EU-a; i
  - (c) Europska komisija odgovorna je za cjelokupnu koordinaciju, inspekciju, reviziju inspeksijskih sustava i zakonodavne mjere potrebne za osiguranje ujednačene primjene normi i zahtjeva u okviru unutarnjeg tržišta Europske unije.

2. Za Čile, Ministarstvo poljoprivrede, preko službe Servicio Agrícola y Ganadero, nadležno je tijelo za upravljanje svim zahtjevima koji se odnose na:

- (a) sanitarne i fitosanitarne mjere koje se primjenjuju na uvoz i izvoz kopnenih životinja, proizvoda od kopnenih životinja, bilja, biljnih proizvoda i drugih proizvoda obuhvaćenih sanitarnim i fitosanitarnim mjerama;
- (b) sanitarne i fitosanitarne mjere donesene kako bi se smanjio rizik od ulaska bolesti kopnenih životinja i organizama štetnih za bilje u Čile te kako bi se kontroliralo njihovo iskorjenjivanje ili širenje; i
- (c) uvođenje sanitarnih i fitosanitarnih izvoznih potvrda za proizvode od kopnenih životinja i biljne proizvode.

3. Ministarstvo zdravstva Čilea nadležno je tijelo za kontrolu sigurnosti sve hrane, proizvedene na nacionalnoj razini ili uvezene, namijenjene prehrani ljudi, kao i za certifikate o sigurnosti hrane za složene hranjive proizvode namijenjene izvozu, osim za akvatične proizvode.

4. Servicio Nacional de Pesca y Acuicultura Ministarstva gospodarstva Čilea nadležno je tijelo za kontrolu sigurnosti hrane akvatičnih proizvoda namijenjenih izvozu i za izdavanje odgovarajućih službenih certifikata. Odgovorno je i za zaštitu zdravlja vodenih životinja, izdavanje sanitarnih potvrda vodenih životinja za izvoz te za nadzor uvoza vodenih životinja, mamca i hrane koja se upotrebljava u akvakulturi.

POPIS BOLESTI ŽIVOTINJA I ŠTETNIH ORGANIZAMA, KOJI PODLIEŽU OBVEZI
OBAVJEŠĆIVANJA,

ZA KOJE SE MOŽE PRIZNATI STATUS PODRUČJA SLOBODNOG OD BOLESTI

BOLESTI KOPNENIH I VODENIH ŽIVOTINJA KOJE PODLIJEŽU OBVEZI
OBAVJEŠĆIVANJA,

ZA KOJE JE PRIZNAT STATUS STRANKE

I U VEZI S KOJIMA SE MOGU DONIJETI ODLUKE O REGIONALIZACIJI

Sve bolesti životinja navedene u najnovijoj verziji popisa Svjetske organizacije za zdravlje životinja („WOAH”), uvrštene u Međunarodni kodeks o zdravlju životinja za kopnene i vodene životinje.

ŠTETNI ORGANIZMI KOJI PODLIJEŽU OBVEZI OBAVJEŠĆIVANJA,

ZA KOJE JE PRIZNAT STATUS STRANKE

I U VEZI S KOJIMA SE MOGU DONIJETI ODLUKE O REGIONALIZACIJI

1. Za stranku EU:

- (a) štetni organizmi za koje nije poznato da se pojavljuju u bilo kojem dijelu Europske unije i relevantni su za cijelu stranku EU ili njezin dio, kako su navedeni u dijelu A Priloga II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072¹;
- (b) štetni organizmi za koje je poznato da se pojavljuju u Europskoj uniji i koji su relevantni za cijelu stranku EU, kako su navedeni u dijelu B Priloga II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072; i
- (c) štetni organizmi za koje je poznato da se pojavljuju u Europskoj uniji i za koje su određena područja slobodna od štetnih organizama ili zaštićena područja, kako su navedeni u Prilogu III. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072.

---

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (SL EU L 319, 10.12.2019., str. 1.).

2. Za Čile:

- (a) štetni organizmi za koje nije poznato da se pojavljuju u bilo kojem dijelu Čilea, kako su navedeni u članku 20. Rezolucije br. 3080/2003 službe Servicio Agrícola y Ganadero¹;
- (b) štetni organizmi za koje je poznato da se pojavljuju u Čileu i koji su pod službenim nadzorom, kako su navedeni u članku 21. Rezolucije br. 3080/2003 službe Servicio Agrícola y Ganadero; i
- (c) štetni organizmi za koje je poznato da se pojavljuju u Čileu, pod službenim su nadzorom i za koje su određena područja slobodna od štetnih organizama, kako je navedeno u člancima 6. i 7. Rezolucije br. 3080/2003 službe Servicio Agrícola y Ganadero.

---

¹ *Resolución N° 3080 Exenta del Servicio Agrícola y Ganadero, que establece criterios de regionalización en relación a las plagas cuarentenarias para el territorio de Chile (Diario Oficial 7 de noviembre de 2003) (Rezolucija br. 3080 Izuzeće službe Servicio Agrícola y Ganadero, kojom se utvrđuju kriteriji za regionalizaciju u odnosu na karantenske štetne organizme za područje Čilea (Službeni list od 7. studenoga 2003.)).*

REGIONALIZACIJA I ODREĐIVANJE ZONA

1. Osnova za priznavanje statusa i odluke o regionalizaciji u odnosu na bolesti kopnenih i vodenih životinja:

(a) bolesti životinja:

- i. osnova za priznavanje statusa stranke ili regije stranke u pogledu bolesti životinja jest „priznavanje statusa države ili zone slobodne od bolesti/infekcije i sustava epidemiološkog nadzora” Međunarodnog kodeksa o zdravlju životinja Svjetske organizacije za zdravlje životinja („WOAH”); i
- ii. osnova za priznavanje odluka o regionalizaciji za bolest životinja jest „određivanje zona i regionalizacija” Međunarodnog kodeksa o zdravlju životinja Svjetske organizacije za zdravlje životinja; i

(b) bolesti vodenih životinja: osnova za priznavanje odluka o regionalizaciji za bolesti vodenih životinja jest Međunarodni kodeks o zdravlju vodenih životinja Svjetske organizacije za zdravlje životinja.

2. Kriteriji za određivanje regija slobodnih od određenih štetnih organizama prema članku 13.7. stavku 2. moraju biti u skladu s:

- (a) međunarodnom normom FAO-a za fitosanitarne mjere br. 4 „Zahtjevi za određivanje područja bez štetnih organizama” te s relevantnim definicijama međunarodne norme FAO-a za fitosanitarne mjere br. 5 „Glosar fitosanitarnih pojmova”; ili
- (b) člankom 32. Uredbe (EU) 2016/2031¹.

3. Kriteriji za priznavanje posebnog statusa područja ili regije stranke u odnosu na određenu bolest životinja:

- (a) ako stranka uvoznica smatra da na njezinom području ili dijelu područja ne postoje bolesti životinja koje nisu navedene u najnovijoj verziji popisa Svjetske organizacije za zdravlje životinja, stranci izvoznici predložuje prikladne prateće dokumente u kojima se posebice navode sljedeći kriteriji:
  - i. priroda bolesti i povijest njezina pojavljivanja na njezinom području;
  - ii. rezultati testova nadzora koji se temelje na serološkim, mikrobiološkim, patološkim ili epidemiološkim ispitivanjima te na činjenici da bolest mora biti prijavljena nadležnim tijelima;

---

¹ Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL EU L 317, 23.11.2016, str. 4.).

- iii. razdoblje tijekom kojeg se obavljao nadzor;
  - iv. razdoblje tijekom kojeg je cijepljenje protiv bolesti bilo zabranjeno i predmetno zemljopisno područje, gdje je primjenjivo; i
  - v. rješenja kojima se provjerava odsutnost bolesti;
- (b) ako stranka uvoznica zahtijeva dodatna opća ili posebna jamstva u skladu s člankom 13.6. stavkom 1. točkom (c), ta jamstva ne prelaze jamstva koja provodi stranka uvoznica; i
- (c) stranka obavještuje drugu stranku o svakoj promjeni kriterija navedenih u točki (a) ovog stavka koji se odnose na bolest. Sva dodatna jamstva koja utvrdi stranka uvoznica u skladu s točkom (b) ovog stavka mogu se, nakon te obavijesti, izmijeniti ili povući.

UVJETI I POSTUPAK ZA ODOBRENJE
POSTROJENJA ZA UVOZ ŽIVOTINJA, ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA,
PROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA I NUSPROIZVODA ŽIVOTINJSKOG
PODRIJETLA

1. Stranka uvoznica može zahtijevati odobrenje postrojenja stranke izvoznice za uvoz životinja, životinjskih proizvoda, proizvoda životinjskog podrijetla i nusproizvoda životinjskog podrijetla.
2. Stranka uvoznica odobrava postrojenja stranke izvoznice na temelju odgovarajućih jamstava koja pruža stranka izvoznica bez prethodne provjere pojedinačnih postrojenja.
3. Stranka uvoznica primjenjuje postupak odobrenja na sve kategorije postrojenja za životinje, životinjske proizvode, proizvode životinjskog podrijetla i nusproizvode životinjskog podrijetla.
4. Stranka uvoznica sastavlja popise odobrenih postrojenja i objavljuje te popise. Mijenja ili dopunjuje te popise kako bi se uzeli u obzir novi zaprimljeni zahtjevi i jamstva.

5. Odobrenje podliježe sljedećim uvjetima i postupku:

- (a) stranka uvoznica odobrila je uvoz predmetnog proizvoda životinjskog podrijetla iz stranke izvoznice i utvrđeni su relevantni uvjeti uvoza i zahtjevi za certificiranje za predmetne proizvode;
- (b) nadležno tijelo stranke izvoznice pružilo je dostatna jamstva stranci uvoznici da postrojenja s njezinih popisa ispunjuju odgovarajuće zdravstvene zahtjeve stranke uvoznice i službeno odobrilo postrojenja s popisa za izvoz u stranku uvoznicu;
- (c) nadležno tijelo stranke izvoznice ovlašteno je da, u slučaju neusklađenosti s jamstvima, obustavi aktivnosti izvoza u stranku uvoznicu iz postrojenja za koje je to tijelo pružilo spomenuta jamstva; i
- (d) provjera koju provodi stranka uvoznica u skladu s člankom 13.11. može biti dio postupka odobrenja i može se odnositi na sljedeće:
  - i. ustrojstvo i organizaciju nadležnog tijela odgovornog za odobrenje postrojenja, kao i ovlasti tog nadležnog tijela i jamstva koja može pružiti u pogledu provedbe pravila stranke uvoznice;

- ii. inspekciju na licu mjesta reprezentativnog broja postrojenja koja se nalaze na popisima koje je dostavila stranka izvoznica; ili
- iii. u stranci EU-u ta se provjera može odnositi na pojedinačne države članice.

6. Na temelju rezultata provjere iz stavka 5. točke (d) stranka uvoznica može izmijeniti postojeći popis postrojenja.

POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE JEDNAKOVRIJEDNOSTI

1. Za utvrđivanje jednakovrijednosti primjenjuju se sljedeća načela:
  - (a) stranke mogu utvrditi jednakovrijednost za pojedinu mjeru ili skupinu mjera ili sustava povezanih sa životinjama, životinjskim proizvodima, biljem, biljnim proizvodima i drugim proizvodima obuhvaćenima sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama;
  - (b) razmatranje utvrđivanja jednakovrijednosti nije razlog za ometanje ili obustavu trgovine tim životinjama, životinjskim proizvodima, biljem, biljnim proizvodima i drugim proizvodima obuhvaćenima sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama;
  - (c) utvrđivanje jednakovrijednosti mjera interaktivni je postupak između stranke izvoznice i stranke uvoznice u kojem stranka izvoznica objektivno dokazuje jednakovrijednost pojedine mjere, a stranka uvoznica objektivno procjenjuje to dokazivanje u cilju mogućeg priznavanja jednakovrijednosti; i
  - (d) konačno priznavanje jednakovrijednosti predmetnih mjera stranke izvoznice ovisi isključivo o stranci uvoznici.

2. Primjenjuju se sljedeći preduvjeti za pokretanje postupka utvrđivanja jednakovrijednosti:
- (a) stranka izvoznica ne pokreće postupak utvrđivanja jednakovrijednosti ako stranka uvoznica nije odobrila uvoz životinja, životinjskih proizvoda, bilja, biljnih proizvoda i drugih proizvoda obuhvaćenih sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama za koje se traži utvrđivanje jednakovrijednosti; odobrenje ovisi o zdravstvenom statusu ili statusu štetnog organizma, zakonima i propisima te učinkovitosti sustava inspekcije i kontrole koji se odnose na životinje, životinjske proizvode, bilje, biljne proizvode i druge proizvode obuhvaćene sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama u stranci izvoznici; u obzir se uzimaju zakoni i propisi koji se primjenjuju na predmetni sektor, kao i ustrojstvo nadležnog tijela stranke izvoznice, njegov zapovjedni lanac, njegove ovlasti, operativni postupci i resursi, uspješnost nadležnih tijela u pogledu sustava inspekcije i kontrole, uključujući razinu provedbe u odnosu na životinje, životinjske proizvode, bilje, biljne proizvode i druge proizvode obuhvaćene sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama te redovitost i brzina pružanja informacija stranci uvoznici u slučaju utvrđenih opasnosti; postupak utvrđivanja jednakovrijednosti može se potkrijepiti dokumentacijom, provjerom i ranije dokumentiranim iskustvima;
- (b) stranke pokreću postupak za utvrđivanje jednakovrijednosti u skladu s prioritetima iz Dodatka 13.E-1; i

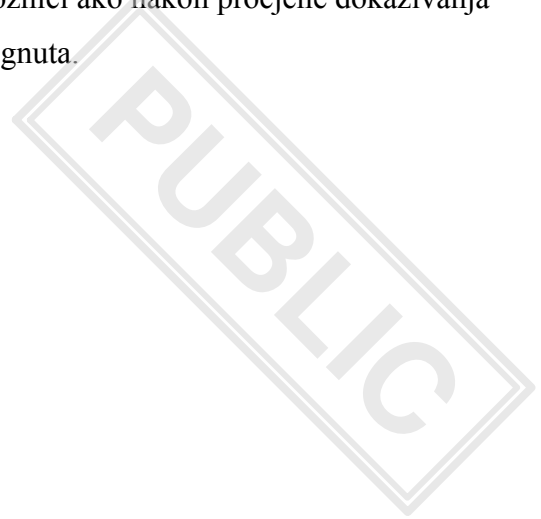
- (c) stranka izvoznica pokreće postupak samo ako se na stranku izvoznicu ne primjenjuju zaštitne mjere koje je uvela stranka uvoznica u pogledu životinja, životinjskih proizvoda, bilja, biljnih proizvoda i drugih proizvoda obuhvaćenih sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama.
3. Za postupak utvrđivanja jednakovrijednosti primjenjuje se sljedeće:
- (a) stranka izvoznica podnosi stranci uvoznici zahtjev za priznavanje jednakovrijednosti pojedine mjere ili skupine mjera ili sustava koji se primjenjuju na životinje, životinjske proizvode, bilje, biljne proizvode i druge proizvode obuhvaćene sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama;
- (b) zahtjevom stranke izvoznice:
- i. objašnjava se važnost za trgovinu životinjama, životinjskim proizvodima, biljem, biljnim proizvodima i drugim proizvodima obuhvaćenima sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama za koje se traži priznavanje jednakovrijednosti;
  - ii. utvrđuju se sve mjere koje proizlaze iz uvjeta uvoza koji se primjenjuju na životinje, životinjske proizvode, bilje, biljne proizvode i druge proizvode obuhvaćene sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama stranke uvoznice, u skladu s kojima stranka izvoznica može postupati; i

- iii. utvrđuju se sve mjere iz uvjeta uvoza koji se primjenjuju na životinje, životinjske proizvode, bilje, biljne proizvode i druge proizvode obuhvaćene sanitarnim ili fitosanitarnim mjerama stranke uvoznice za koje stranka izvoznica traži jednakovrijednost;
- (c) stranka izvoznica stranci uvoznici objektivno dokazuje, u skladu sa stavkom 4., da je mjera koju je utvrdila jednakovrijedna uvjetima uvoza za taj proizvod;
- (d) stranka uvoznica objektivno procjenjuje, u skladu sa stavkom 4., dokazivanje jednakovrijednosti koje obavlja stranka izvoznica;
- (e) stranka uvoznica odlučuje o tome je li jednakovrijednost postignuta ili ne; i
- (f) stranka uvoznica dostavlja stranci izvoznici puno objašnjenje i dodatne podatke koji potkrepljuju utvrđeno i njezinu odluku na zahtjev stranke izvoznice.
4. Za dokazivanje jednakovrijednosti koje obavlja stranka izvoznica, a time i za procjenu stranke uvoznice, primjenjuje se sljedeće:
- (a) stranka izvoznica objektivno dokazuje jednakovrijednost za mjeru stranke uvoznice utvrđenu u skladu sa stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii.; prema potrebi, jednakovrijednost se objektivno dokazuje za svaki plan ili program koji stranka uvoznica postavlja kao uvjet za dozvolu uvoza, na primjer, plan nadzora ostataka; i

(b) stranke, u mjeri u kojoj je to moguće, objektivno dokazivanje i procjenu temelje na:

- i. međunarodno priznatim normama;
- ii. normama koje se temelje na valjanim znanstvenim dokazima;
- iii. procjeni rizika;
- iv. objektivnim ranije dokumentiranim iskustvima;
- v. pravnom statusu ili razini administrativnog statusa mjera; ili
- vi. razini provedbe i izvršenja koja se posebno temelji na:
  - (A) rezultatima programa nadzora i praćenja;
  - (B) rezultatima provjere koju provodi stranka izvoznica;
  - (C) rezultatima analize s pomoću priznatih metoda analize,
  - (D) rezultatima provjera i uvoznih provjera koje je provela stranka uvoznica;
  - (E) učinku nadležnih tijela stranke izvoznice; i
  - (F) ranijim iskustvima.

5. Stranka uvoznica dostavlja objašnjenje stranci izvoznici ako nakon procjene dokazivanja jednakovrijednosti utvrdi da jednakovrijednost nije postignuta.

PRIORITETNI SEKTORI ILI PODSEKTORI

ZA KOJE SE MOŽE PRIZNATI JEDNAKOVRIJEDNOST

Pododbor iz članka 13.16. može predložiti Zajedničkom vijeću da izmijeni ovaj Dodatak u skladu s člankom 13.8. stavkom 5.

SMJERNICE ZA PROVEDBU PROVJERA

1. Za potrebe ovog Priloga:
  - (a) „revidirana stranka” je stranka podložna provjeri; i
  - (b) „revizor” je stranka koja provodi provjeru.

2. Na provjere se primjenjuju sljedeća opća načela:
  - (a) stranka može provoditi provjere na temelju revizija ili provjera na licu mjesta;
  - (b) provjere se provode u suradnji između revizora i revidirane stranke u skladu s ovim Prilogom;
  - (c) svrha provjere revizora jest ispitivanje djelotvornosti kontrola revidirane stranke, a ne odbijanje pojedinih životinja, grupa životinja, pošiljaka iz postrojenja za proizvodnju hrane ili pojedinih pošiljaka bilja ili biljnih proizvoda;
  - (d) ako se provjerom otkrije ozbiljan rizik za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka, revidirana stranka mora odmah poduzeti korektivne radnje;

- (e) provjera može uključivati proučavanje mjerodavnih propisa, metode provedbe, procjenu rezultata, razinu usklađenosti i naknadne korektivne mjere;
- (f) stranka temelji učestalost provjera na učinkovitosti; ako je učinkovitost slaba, provjere moraju biti češće; nezadovoljavajuću razinu uspješnosti revidirana stranka mora ispraviti do zadovoljavanja zahtjeva revizora; i
- (g) stranka provodi provjere i odluke koje se na njima temelje na transparentan i dosljedan način.

3. Revizor, po mogućnosti u skladu s priznatim međunarodnim normama, priprema plan koji obuhvaća sljedeće elemente:

- (a) predmet i opseg provjere;
- (b) vrijeme i mjesto provjere zajedno s vremenskim rasporedom do završnog izvješća, uključujući njegovo izdavanje;
- (c) jezik ili jezike na kojima će se provoditi provjera i na kojima će se pisati izvješće;
- (d) identitet revizora ili grupe revizora, uključujući voditelja, ako se radi u timu; za provjeru specijaliziranih sustava i programa mogu biti potrebne specijalizirane stručne vještine revizora;

- (e) raspored sastanaka sa službenicima i posjeta postrojenjima ili objektima, prema potrebi; revizor ne mora najaviti kojem će postrojenju ili objektu uputiti posjet;
- (f) revizor poštuje povjerljivost poslovnih informacija, podložno odredbama o slobodi informiranja, i izbjegava svaki sukob interesa; i
- (g) revizor poštuje pravila kojima se uređuju zaštita i sigurnost na radu i prava radnika; revizor predstavnicima revidirane stranke daje mogućnost da unaprijed preispitaju plan.

4. Kako bi se olakšala provjera, za radnje koje poduzima revidirana stranka vrijede sljedeća načela:

- (a) revidirana stranka u potpunosti surađuje s revizorom i imenuje osoblje odgovorno za tu suradnju; suradnja može uključivati, između ostaloga, olakšavanje:
  - i. pristupa svim relevantnim propisima i normama, programima usklađivanja i odgovarajućim evidencijama i dokumentima;
  - ii. pristupa izvještajima revizije i inspekcije;
  - iii. pristupa dokumentaciji povezanoj s korektivnim radnjama i sankcijama; i

- iv. ulaska u postrojenja; i
  - (b) revidirana stranka provodi dokumentirani program kako bi dokazala revizoru da se norme poštuju dosljedno i ujednačeno.
5. Na provjere se primjenjuju sljedeći postupci i načela:
- (a) predstavnici stranaka održavaju uvodni sastanak na kojem revizor preispituje plan provjere i potvrđuje da su na raspolaganju odgovarajući resursi, dokumentacija i sva druga potrebna sredstva za provedbu provjere;
  - (b) pregled dokumenata može se sastojati od preispitivanja:
    - i. dokumenata i evidencija iz točke (a);
    - ii. strukture i ovlasti revidirane stranke;
    - iii. svih relevantnih promjena sustava inspekcije i certificiranja nastalih nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma ili nakon prethodne provjere;
    - iv. provedbe sustava inspekcije i certificiranja za životinje, životinjske proizvode, bilje ili biljne proizvode; i

- v. relevantnih evidencija i dokumenata o inspekciji i certificiranju;
- (c) na provjere na licu mjesta primjenjuju se sljedeća načela:
- i. odluka o uključivanju provjera na licu mjesta temelji se na procjeni rizika, vodeći računa o čimbenicima kao što su predmetne životinje, životinjski proizvodi, bilje ili biljni proizvodi, povijest usklađenosti sa zahtjevima industrijskog sektora ili zemlje izvoznice, opseg proizvodnje te uvezenog ili izvezenog proizvoda, promjene u infrastrukturi i nacionalnim sustavima za inspekciju i certificiranje; i
  - ii. provjere na licu mjesta mogu uključivati posjete objektima za proizvodnju i preradu, područjima rukovanja hranom ili skladištenja i nadzornim laboratorijima kako bi se provjerila usklađenost s podacima iz dokumentacije navedene u točki (a); i
- (d) ako se provodi naknadna provjera kako bi se utvrdilo jesu li nedostaci ispravljani, može biti dovoljno provjeriti samo one točke za koje je ustanovljeno da se moraju ispraviti.
6. Stranke u najvećoj mogućoj mjeri ujednačavaju obrasce za izvješćivanje o nalazima i zaključcima revizije kako bi se postigla ujednačenija, transparentnija i učinkovitija provjera. Radni dokumenti mogu sadržavati kontrolni popis elemenata koje treba provjeriti, a koji mogu obuhvaćati:
- (a) zakonodavstvo;

- (b) strukturu i djelovanje službi za inspekciju i certificiranje;
- (c) podatke o postrojenju i radne postupke, zdravstvene statistike, planove uzorkovanja i rezultate;
- (d) mjere i postupci za usklađivanje;
- (e) postupke za izvještavanje i podnošenje pritužbi; i
- (f) programe osposobljavanja.

7. Predstavници stranaka, uključujući, prema potrebi, službenike odgovorne za nacionalne programe inspekcije i certificiranja, održavaju završni sastanak. Na tom sastanku revizor jasno i sažeto predstavlja nalaze provjere kako bi revidirana stranka mogla lako razumjeti zaključke revizije. Revidirana stranka sastavlja akcijski plan za ispravljanje svih uočenih nedostataka, po mogućnosti s ciljnim rokovima provedbe.

8. Nacrt izvješća o provjeri dostavlja se u roku od 20 radnih dana revidiranoj stranci, koja ima 25 radnih dana za iznošenje primjedbi na nacrt izvješća. Primjedbe koje uputi revidirana stranka prilažu se i, kada je to prikladno, uključuju u konačno izvješće. Međutim, u slučaju otkrivanja znatnog rizika za zdravlje ljudi, životinja ili bilja tijekom provjere, o tome treba obavijestiti revidiranu stranku u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju unutar 10 radnih dana od završetka provjere.

UVOZNE PROVJERE I INSPEKCIJSKE NAKNADE

1. Za uvozne provjere primjenjuju se sljedeća načela:
  - (a) uvozne provjere sastoje se od dokumentacijskog pregleda, identifikacijskog pregleda i fizičkog pregleda;
  - (b) za životinje i životinjske proizvode fizički pregledi i njihova učestalost temelje se na procjeni rizika povezanog s takvim uvozom;
  - (c) pri izvođenju pregleda u svrhu zdravlja bilja stranka uvoznica osigurava da se bilje, biljni proizvodi i druga roba i njihova ambalaža službeno detaljno pregledavaju, u cijelosti ili na reprezentativnom uzorku, te da se, ako je to potrebno, službeno detaljno pregledavaju vozila koja ih prevoze, kako bi se osiguralo, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi, da nisu zaražena štetnim organizmima; i
  - (d) u slučaju da se pregledima utvrdi neusklađenost s relevantnim normama ili zahtjevima, stranka uvoznica poduzima službene mjere koje su proporcionalne utvrđenom riziku; kada je to moguće, uvozniku ili njegovom predstavniku omogućava se pristup pošiljci i mogućnost da relevantnim podacima pomogne stranci uvoznici u donošenju konačne odluke o pošiljci; takva odluka razmjerna je povezanim rizicima.

2. Za fizičke preglede primjenjuju se sljedeće stope učestalosti:

(a) za životinje i životinjske proizvode:

i. za uvoz u stranku EU:

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
1. Dokumentacijski pregled	100 %
2. Identifikacijski pregled	100 %
3. Fizički pregled	
Žive životinje	100 %
Proizvodi kategorije I. — Svježe meso, uključujući iznutrice, i proizvodi goveđih, ovčjih, kozjih, svinjskih vrsta te vrsta kopitara definiranih u Uredbi (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ¹ — Riblji proizvodi u hermetički zatvorenim spremnicima čija je namjena da ih učine postojanima na sobnoj temperaturi, svježa ili smrznuta riba i sušeni i/ili usoljeni riblji proizvodi — Cijela jaja — Salo i topljene masti — Životinjska crijeva — Jaja za valenje	20 %

¹ Uredba (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla (SL EU L 139, 30.4.2004., str. 55.).

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
Proizvodi kategorije II. — Meso peradi i proizvodi od mesa peradi — Meso zečeva, meso divljači (divlje/uzgojene) i njihovi proizvodi — Mlijeko i mliječni proizvodi namijenjeni prehrani ljudi — Proizvodi od jaja — Prerađene životinjske bjelančevine namijenjene prehrani ljudi — Ostali proizvodi ribarstva, osim onih spomenutih pod 20 % — Školjkaši — Med	50 %
Proizvodi kategorije III. — Sjeme — Embriji — Stajsko gnojivo — Mlijeko i mliječni proizvodi (koji nisu namijenjeni prehrani ljudi) — Želatina — Žablji kraci i puževi — Kost i proizvodi od kostiju — Koža — Čekinje, vuna, dlaka i perje — Rogovi, proizvodi od rogova, kopita i proizvodi od kopita — Proizvodi pčelarstva — Trofeji od divljači — Prerađena hrana za kućne ljubimce — Sirovine za proizvodnju hrane za kućne ljubimce — Sirovine, krv, proizvodi od krvi, žlijezde i organi za farmaceutsku ili tehničku uporabu — Sijeno i slama — Patogene tvari — Prerađene životinjske bjelančevine (pakirane)	najmanje 1 % najviše 10 %

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
Prerađene životinjske bjelančevine koje nisu namijenjene prehrani ljudi (nepakirane)	100 % za prvih šest pošiljaka (Uredba Komisije (EU) br. 142/2011) ¹ , a zatim 20 %

ii. za uvoz u Čile:

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
1. Dokumentacijski pregled	100 %
2. Identifikacijski pregled	100 %
3. Fizički pregled	
4. Žive životinje	100 %
Proizvodi kategorije I.	50 %
— Svježe goveđe meso (nakon fizičkog pregleda s nalazom = sljedećih 10 pošiljaka)	100 %
Proizvodi kategorije II.	20 %
— Svježe meso peradi, ovaca, koza, svinja, kopitara i divljih vrsta	
— Meso gmazova i vodozemaca	
— Prerađeno meso (goveđe, svinjsko, meso peradi)	
— Mlijeko i mliječni proizvodi	
— Med	
— Cijela jaja	

¹ Uredba Komisije (EU) br. 142/2011 od 25. veljače 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi i o provedbi Direktive Vijeća 97/78/EZ u pogledu određenih uzoraka i predmeta koji su oslobođeni veterinarskih pregleda na granici na temelju te Direktive (SL EU L 54, 26.2.2011., str. 1.).

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
<ul style="list-style-type: none"> — Crijeva — Iznutrice — Žile, hrskavice, potporni mišići ošita goveda — Sjeme i embriji — Brašno od perja, krupica od ljuski, mesno i koštano brašno — Ulja i mamci — Proizvodi od krvi — Ekstrakti od mesa, ekstrakti žlijezda <p>(nakon fizičkog pregleda s nalazom = sljedećih 10 pošiljaka)</p>	50 %
<p>Proizvodi kategorije III.</p> <ul style="list-style-type: none"> — Klokanovo meso — Meso gmazova — Konzervirano meso i konzervirani mesni proizvodi — Guano morskih ptica — Perje, dlaka, čekinje i grive — Kolagen, želatina — <i>In vitro</i> uporaba krvi, seruma, plazme — Gotovi obroci — Žuč i hranidbena podloga — Pčelinji vosak — Različite vrste kože — Matična mliječ i propolis — Mesni ekstrakt — Vuna, osim industrijske vune 	najmanje 1 % najviše 10 %

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
<ul style="list-style-type: none"> — Slanina, masti, jestiva svinjska koža — Životinjska krv, serum i plazma za <i>in vitro</i> uporabu — Žile i hrskavica — Životinjska mast (slanina, jestiva koža) — <i>Jerky</i> — Trofeji i preparirane životinje — Štavljena, poluštavljena, <i>wet blue</i> i piklana koža — Industrijska, obojena vuna i pramenovi vune — Proizvodi za uravnoteženu prehranu kućnih ljubimaca (nakon fizičkog pregleda s nalazom = sljedećih 10 pošiljaka) 	20 %

(b) za bilje i biljne proizvode:

i. za uvoz u stranku EU, za bilje, biljne proizvode i drugu robu iz Priloga XI. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072¹:

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
1. Dokumentacijski pregled	100 %
2. Identifikacijski pregled	100 %
3. Fizički pregled	Bilje, biljni proizvodi i druga roba te njihova ambalaža službeno se detaljno pregledavaju, bilo u cijelosti bilo na reprezentativnom uzorku; ako je potrebno, vozila koja ih prevoze službeno se detaljno pregledavaju kako bi se osiguralo da, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi, nisu zaražena štetnim organizmima.

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenoga 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (SL EU L 319, 10.12.2019., str. 1.).

ii. za uvoz u Čile:

- (A) dokumentacijski pregled odnosi se na pregled svih dokumenata koji se odnose na pošiljku kako bi se utvrdila usklađenost s fitosanitarnim certifikatom;
- (B) fizički pregled:
  - (B.1) fizička provjera odnosi se na pregled pošiljaka kako bi se utvrdio stupanj industrijalizacije ili transformacije, na primjer, kako bi se provjerilo je li proizvod smrznut, sušen ili pržen;
  - (B.2) „fitosanitarna inspekcija” službeni je vizualni pregled bilja, biljnih proizvoda ili drugih reguliranih proizvoda radi utvrđivanja prisutnosti štetnih organizama ili utvrđivanja usklađenosti s fitosanitarnim propisima;
- (C) prihvata se odnosi na utvrđivanje fitosanitarnog statusa za međunarodna prijevozna sredstva.

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
1. Dokumentacijski pregled	100 %
2. Identifikacijski pregled	100 %
3. Fizički pregledi: — fizička provjera — fitosanitarna inspekcija	Bilje, biljni proizvodi i druga regulirana roba te njihova ambalaža službeno se detaljno pregledavaju, bilo u cijelosti bilo na reprezentativnom uzorku; ako je potrebno, vozila koja ih prevoze službeno se detaljno se pregledavaju kako bi se osiguralo da, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi, nisu zaražena štetnim organizmima.
Bilje, biljni proizvodi i drugi regulirani proizvodi koji predstavljaju fitosanitarni rizik	Vrsta graničnog pregleda
Sjeme, bilje i dijelovi bilja za širenje, razmnožavanje ili sadnju	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija
Organizam i mikroorganizam koji se upotrebljava u biološkom nadzoru, oprašivanju, proizvodnji određenih tvari ili istraživanju	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija
Biljni proizvodi:	
Biljni materijal podvrgnut jednom postupku industrijalizacije ili transformacije ili više njih, što podrazumijeva promjenu izvornih značajki, na koji stoga štetni organizmi ne mogu izravno utjecati, ali koji može prenositi štetne organizme ili se njima zaraziti zbog uvjeta skladištenja	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fizička provjera

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
Biljni materijal na koji štetni organizam može utjecati ili koji može sadržavati štetni organizam usprkos tome što je podvrgnut postupku industrijalizacije	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija
Svježi biljni proizvodi za konzumaciju, izravnom uporabom ili nakon transformacije, na koji štetni organizmi mogu utjecati ili koji mogu sadržavati štetne organizme	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija
Ostali regulirani proizvodi koji predstavljaju fitosanitarni rizik	
Podloge za rast	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija
Biološka gnojiva	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija
Prijevozna sredstva	Prihvat
Drvena ambalaža	Fitosanitarna inspekcija
Kontejneri	Fitosanitarna inspekcija
Rabljeni strojevi i vozila koji su se upotrebljavali u poljoprivredi ili šumarstvu	Dokumentacijski pregled Identifikacijski pregled Fitosanitarna inspekcija

CERTIFICIRANJE

1. Primjenjuju se sljedeća načela certificiranja:
  - (a) kad je riječ o certificiranju bilja, biljnih proizvoda i druge robe, nadležna tijela provode članke 100. i 101. Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i načela utvrđena međunarodnom normom FAO-a za fitosanitarne mjere br. 7 „Sustav certifikacije pri izvozu” i međunarodnom normom FAO-a za fitosanitarne mjere br. 12 „Smjernice za izdavanje fitosanitarnih certifikata”; i
  - (b) kad je riječ o certificiranju životinja i životinjskih proizvoda:
    - i. nadležna tijela svake stranke osiguravaju da ovlaštene osobe koje izdaju certifikate imaju zadovoljavajuću razinu znanja o veterinarskom zakonodavstvu u pogledu životinja i životinjskih proizvoda za koje se certifikat izdaje i, općenito, da su informirani o pravilima koje treba slijediti prilikom sastavljanja i izdavanja certifikata te, prema potrebi, o prirodi i opsegu istraživanja, pregleda ili ispitivanja koje je potrebno provesti prije certificiranja;

---

¹ Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL EU L 317, 23.11.2016., str. 4.).

- ii. ovlaštene osobe koje izdaju certifikate ne smiju potvrđivati podatke o kojima nemaju osobna saznanja ili koje ne mogu provjeriti;
- iii. ovlaštene osobe koje izdaju certifikate ne smiju potpisati prazne ili nepotpune certifikate ili certifikate koji se odnose na životinje ili životinjske proizvode koje nisu pregledale ili koji su prošli mimo njihove kontrole; ako se certifikat potpisuje na temelju drugog certifikata ili potvrde, ovlaštena osoba koja izdaje certifikat mora raspolagati takvim certifikatom ili potvrdom prije potpisivanja;
- iv. ovlaštena osoba koja izdaje certifikat može certificirati podatke:
  - (A) koje je na temelju točke (b) podtočaka i., ii. i iii. provjerila druga osoba koju je za to ovlastilo nadležno tijelo i koja djeluje pod kontrolom navedenog tijela, pod uvjetom da tijelo nadležno za certificiranje može provjeriti točnost podataka koji se certificiraju; ili
  - (B) koje je, u kontekstu programa praćenja, dobila upućivanjem na službeno priznate programe osiguranja kvalitete ili putem sustava epidemiološkog nadzora koji su dozvoljeni prema veterinarskom zakonodavstvu;

- v. nadležna tijela svake stranke poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurao integritet izdavanja certifikata; posebno osiguravaju da po njima imenovane ovlaštene osobe koje izdaju certifikate:
- (A) imaju status koji osigurava njihovu nepristranost i da nemaju izravan komercijalni interes od životinja ili proizvoda za koje se izdaju certifikati ili od gospodarstava ili postrojenja iz kojih oni potječu; i
  - (B) budu potpuno svjesne važnosti sadržaja svakog certifikata koji potpišu;
- vi. certifikati se sastavljaju kako bi se osigurala poveznica između certifikata i pošiljke, barem na jeziku koji razumije ovlaštena osoba koja izdaje certifikate te barem na jednom od službenih jezika stranke uvoznice kao što je utvrđeno u stavku 3.;
- vii. svako nadležno tijelo mora moći povezati certifikate s odgovarajućom ovlaštenom osobom koja je izdala certifikat i osigurati da preslika svih izdanih certifikata bude na raspolaganju u razdoblju koje određuje navedeno nadležno tijelo;
- viii. svaka stranka uvodi potrebne provjere i poduzima kontrolne mjere potrebne za sprečavanje izdavanja lažnih ili obmanjujućih certifikata i krivotvorenje u izradi ili upotrebi certifikata koji su navodno izdani za potrebe veterinarskog zakonodavstva; i

ix. ne dovodeći u pitanje sudske postupke ili sankcije, nadležna tijela provode istrage ili provjere te poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi sankcionirale bilo koji slučaj izdavanja lažnog ili obmanjujućeg certifikata na koji im se ukazalo; takve mjere mogu obuhvaćati privremenu suspenziju ovlaštenih osoba koje izdaju certifikate s njihovih dužnosti do završetka istrage; posebno:

- (A) ako se tijekom provjere otkrije da je ovlaštena osoba koja izdaje certifikat namjerno izdala lažan certifikat, nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi osiguralo, u mjeri u kojoj je moguće, da predmetna osoba ne može ponoviti prekršaj; i
- (B) ako se tijekom provjere otkrije da su pojedinci ili poduzeća zlouporabili ili izmijenili službeni certifikat, nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi osiguralo, u mjeri u kojoj je moguće, da pojedinac ili poduzeće ne može ponoviti prekršaj; takve mjere mogu obuhvaćati odbijanje izdavanja službenog certifikata predmetnom pojedincu ili poduzeću.

2. Kad je riječ o certifikatu iz članka 13.9. stavka 5., potvrda o zdravlju u certifikatu odražava status jednakovrijednosti predmetnog proizvoda. Potvrdom o zdravlju dokazuje se da su ispunjene norme proizvodnje stranke izvoznice koje je stranka uvoznica priznala kao jednakovrijedne.

3. Pri certificiranju primjenjuju se sljedeći službeni jezici:

(a) za uvoz u stranku EU:

i. za bilje, biljne proizvode i drugu robu certifikat mora biti sastavljen barem na jednom od službenih jezika Europske unije i po mogućnosti na jednom od službenih jezika odredišne države članice;

ii. za životinje i životinjske proizvode zdravstveni certifikat sastavlja se barem na jednom od službenih jezika odredišne države članice i na jednom od službenih jezika države članice u kojoj se obavljaju uvozne provjere predviđene člankom 13.12.; i

(b) za uvoz u Čile zdravstveni certifikat sastavlja se na španjolskom ili nekom drugom jeziku, a u tom se slučaju osigurava prijevod na španjolski jezik.

POPIS ENERGENATA, SIROVINA I UGLJIKOVODIKA

1. Popis energenata prema oznakama HS:

- (a) kruta goriva (oznake HS 27.01, 27.02 i 27.04);
- (b) sirova nafta (oznaka HS 27.09);
- (c) naftni proizvodi (oznake HS 27.10 i od 27.13 do 27.15);
- (d) prirodni plin, uključujući ukapljeni prirodni plin i ukapljeni naftni plin (oznaka HS 27.11); i
- (e) električna energija (oznaka HS 27.16).

2. Popis sirovina prema oznakama HS:

Poglavlje	Naslov
25	Sol; sumpor; zemlja i kamen; sadra, vapno i cement
26	Rudače, troske i pepeli
27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi
28	Anorganski kemijski proizvodi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata ili izotopa

Poglavlje	Naslov
29	Organski kemijski proizvodi
71	Prirodni ili kultivirani biseri, dragulji ili poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama i proizvodi od njih – osim prirodnih ili kultiviranih bisera, dragulja ili poludragulja
72	Željezo i čelik
74	Bakar i proizvodi od bakra
75	Nikal i proizvodi od nikla
76	Aluminij i proizvodi od aluminija
78	Olovo i proizvodi od olova
79	Cink i proizvodi od cinka
80	Kositar i proizvodi od kositra
81	Ostale obične kovine; kermeti; proizvodi od njih

3. Popis ugljikovodika prema oznakama HS:

- (a) sirova nafta (oznaka HS 27.09); i
- (b) prirodni plin (oznaka HS 27.11).

UVJETI IZVOZNIH CIJENA IZ ČLANKA 15.5. STAVKA 2.

1. Mjera koju Čile uvodi ili zadržava u skladu s člankom 15.5. stavkom 2. mora ispunjavati sve sljedeće uvjete:

- (a) ne smije rezultirati ograničenjem izvoza u stranku EU u skladu s člankom 9.11.;
- (b) ne smije negativno utjecati na kapacitet stranke EU-a da sirovine dobavlja iz Čilea;
- (c) ako se sirovina isporučuje po povlaštenoj cijeni bilo kojem gospodarskom subjektu u bilo kojoj trećoj zemlji, to se mora odmah i bezuvjetno odobriti gospodarskim subjektima u sličnim situacijama u stranci EU-u; i
- (d) ne smije rezultirati povlaštenom cijenom koja je niža od najniže cijene za izvoz iste robe ostvaren tijekom prethodnih 12 mjeseci.

2. U skladu sa zakonima i propisima Čilea, mjera iz stavka 1. i način na koji se ona provodi javno su dostupni, a na zahtjev stranke EU-a Čile stranci EU-u dostavlja detaljne i pouzdane informacije o opsegu proizvoda, obujmu proizvodnje koji je obuhvaćen mjerom, o tome je li izvršena domaća prodaja po povlaštenim cijenama te o domaćoj cijeni koja je rezultat mjere.

MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU

KOJE STRANKE PRIZNAJU

1. Međunarodni ured za utege i mjere (Bureau International des Poids et Mesures – BIPM);
2. Povjerenstvo Codex Alimentarius;
3. Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO);
4. Međunarodno vijeće za usklađivanje tehničkih zahtjeva za lijekove za ljudsku uporabu (ICH);
5. Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC);
6. Međunarodna organizacija rada (ILO);
7. Međunarodna pomorska organizacija (IMO);
8. Međunarodno vijeće za masline (IOC);

9. Međunarodna organizacija za vinovu lozu i vino (OIV);
10. Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO);
11. Međunarodna organizacija za zakonsku metrologiju (OIML);
12. Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU);
13. Pododbor stručnjaka Ujedinjenih naroda za globalno usklađeni sustav razvrstavanja i označivanja kemikalija (UN/SCEGHS);
14. Svjetska poštanska unija (UPU);
15. Svjetski forum za usklađivanje pravilnika o vozilima (WP.29) koji djeluje u okviru Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE); i
16. Svjetska organizacija za zdravlje životinja (WOAH).

OCJENJIVANJE SUKLADNOSTI – PODRUČJA I POSEBNOSTI

1. Popis područja¹:
  - (a) sigurnosni aspekti električne i elektroničke opreme kako su definirani u stavku 2.;
  - (b) sigurnosni aspekti strojeva kako su definirani u stavku 2.;
  - (c) elektromagnetska kompatibilnost opreme kako je definirana u stavku 2.;
  - (d) energetska učinkovitost, uključujući zahtjeve za ekološki dizajn;
  - (e) ograničenje upotrebe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi; i
  - (f) sanitarni uređaji.

---

¹ Podrazumijeva se da ovaj Prilog ne obuhvaća cijele zrakoplove, plovila, željeznice, motorna vozila, kao ni specijaliziranu pomorsku, željezničku, zrakoplovnu opremu te opremu za vozila.

2. Za potrebe ovog Priloga:

- (a) „elektromagnetska kompatibilnost opreme” znači elektromagnetska kompatibilnost (smetnje i otpornost) opreme čiji normalan rad ovisi o električnoj struji ili elektromagnetskom polju i opreme za proizvodnju, prijenos i mjerenje takve struje, osim:
- i. električne opreme za uporabu u eksplozivnoj atmosferi;
  - ii. električne opreme za radiologiju i medicinske svrhe;
  - iii. dijelova električne opreme za teretna i osobna dizala;
  - iv. radijske opreme koju koriste radioamateri;
  - v. mjernih instrumenata,
  - vi. neautomatskih vaga;
  - vii. opreme koja sama po sebi nije opasna; i
  - viii. pribora za ocjenjivanje izrađenog po narudžbi za stručnjake za uporabu isključivo u te svrhe u objektima za istraživanje i razvoj;

- (b) „energetska učinkovitost” znači omjer ostvarenog učinka, usluge, robe ili energije i utroška energije proizvoda koji utječe na potrošnju energije tijekom uporabe i s obzirom na učinkovitu raspodjelu resursa;
- (c) „sigurnosni aspekti električne i elektroničke opreme” znači sigurnosni aspekti opreme, osim strojeva čiji normalan rad ovisi o električnoj struji, i opreme za proizvodnju, prijenos i mjerenje takve struje koja je oblikovana za uporabu s nazivnim naponom od 50 V do 1 000 V za izmjeničnu struju te od 75 V do 1 500 V za istosmjernu struju, kao i opreme koja namjerno odašilje ili prima elektromagnetske valove na frekvencijama nižima od 3 000 GHz u svrhu radijske komunikacije ili radiodeterminacije, osim, među ostalim:
- i. električne opreme za uporabu u eksplozivnoj atmosferi;
  - ii. električne opreme za radiologiju i medicinske svrhe;
  - iii. dijelova električne opreme za teretna i osobna dizala;
  - iv. radijske opreme koju koriste radioamateri;
  - v. električnih brojila;
  - vi. utikača i utičnica za kućnu uporabu;

- vii. upravljačkih uređaja za električne ograde;
- viii. igračaka;
- ix. pribora za ocjenjivanje izrađenog po narudžbi za stručnjake za uporabu isključivo u te svrhe u objektima za istraživanje i razvoj; ili
- x. građevnih materijala za trajnu ugradnju u građevine ili građevinske konstrukcije čija svojstva utječu na svojstva građevina ili građevinskih konstrukcija, kao što su kabeli, protupožarni alarmi, električna vrata;

- (d) „sigurnosni aspekti strojeva” znači sigurnosni aspekti sklopa koji se sastoji od najmanje jednog pokretnog dijela pogonskog sustava koji koristi jedan ili više izvora energije kao što su toplinska, električna, pneumatska, hidraulička ili mehanička energija i koji je raspoređen i upravljan tako da djeluje kao jedinstvena cjelina, osim visokorizičnih strojeva, kako ih definira svaka stranka;
- (e) „sanitarni uređaji” znači zahodi, vrtložne kade, sudoperi, pisoari, kade, tuš-kade, bidei ili umivaonici.

3. U skladu s dijelom III. člankom 16.9. stavkom 7. ovog Sporazuma Zajedničko vijeće može izmijeniti popis područja iz stavka 1. ovog Priloga.

4. Neovisno o stavku 1., stranka može uvesti zahtjeve za obvezno ispitivanje ili certificiranje koje obavlja treća strana za područja navedena u ovom Prilogu, za proizvode obuhvaćene područjem primjene ovog Priloga, pod sljedećim uvjetima:

- (a) postoje opravdani razlozi povezani sa zaštitom ljudskog zdravlja i sigurnosti koji opravdavaju uvođenje takvih zahtjeva;
- (b) uvođenje takvih zahtjeva potkrijepljeno je utemeljenim tehničkim ili znanstvenim informacijama o učinkovitosti tih proizvoda;
- (c) ako nijedan takav zahtjev ne ograničava trgovinu više negoli je nužno da stranka ostvari svoj zakoniti cilj, uzimajući u obzir opasnost koju bi prouzročilo neispunjavanje; i
- (d) ako stranka u vrijeme stupanja na snagu ovog Sporazuma opravdano nije mogla predvidjeti potrebu za uvođenjem ijednog od tih zahtjeva.

Prije nego što uvede takve zahtjeve, stranka obavješćuje drugu stranku i, nakon savjetovanja, u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir njezine komentare pri formuliranju svih takvih zahtjeva.

O MOTORNIM VOZILIMA I OPREMI TE NJIHOVIM DIJELOVIMA

1. Za potrebe ovog Priloga:
  - (a) „Sporazum iz 1958.” znači Sporazum o prihvaćanju jednakih tehničkih propisa za vozila na kotačima, opremu i dijelove koji mogu biti ugrađeni i/ili upotrijebljeni u vozilima na kotačima i o uvjetima za uzajamno priznavanje homologacija dodijeljenih na temelju tih propisa, sastavljen u Ženevi 20. ožujka 1958.;
  - (b) „HS 2017.” znači izdanje iz 2017. nomenklature Harmoniziranog sustava koje je izdala Svjetska carinska organizacija;
  - (c) „UNECE” znači Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu; i
  - (d) „pravilnici UN-a” znači tehnički pravilnici doneseni u skladu sa Sporazumom iz 1958.
2. Pojmovi iz ovog Priloga imaju isto značenje kao i pojmovi definirani u Sporazumu iz 1958. ili Prilogu 1. Sporazumu o TBT-u.

3. Ovaj se Prilog primjenjuje na trgovinu među strankama svim kategorijama motornih vozila, opreme i njihovih dijelova, kako je definirano u stavku 1.1. Konsolidirane rezolucije UNECE-a o konstrukciji vozila (R.E.3)¹, koji su obuhvaćeni, među ostalim, poglavljima 40, 84, 85, 87, 90 i 94 HS-a 2017. (dalje u tekstu: „obuhvaćeni proizvodi”).

4. U odnosu na obuhvaćene proizvode, ciljevi su ovog Priloga sljedeći:

- (a) ukidanje i sprečavanje necarinskih prepreka bilateralnoj trgovini;
- (b) olakšavanje homologacije novih motornih vozila na temelju homologacijskih programa utvrđenih, među ostalim, u Sporazumu iz 1958.;
- (c) uvođenje konkurentnih tržišnih uvjeta utemeljenih na načelima otvorenosti, nediskriminacije i transparentnosti; i
- (d) osiguravanje zaštite ljudskog zdravlja, sigurnosti i okoliša, priznajući pravo svake stranke da odredi željenu razinu zaštite i regulatorne pristupe.

5. Stranke potvrđuju da su pravilnici UN-a relevantne međunarodne norme za obuhvaćene proizvode.

---

¹ ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6 od 11. srpnja 2017.

6. Stranka uvoznica prihvaća na svojem tržištu nova motorna vozila, novu opremu motornih vozila ili njihove dijelove pod uvjetom da je proizvođač u skladu s primjenjivim zakonima i propisima stranke uvoznice certificirao da su vozila, oprema vozila ili njihovi dijelovi u skladu s odgovarajućim sigurnosnim normama ili tehničkim propisima koji se primjenjuju u stranci uvoznici¹.
7. Stranke potvrđuju da je Čile u svoje tehničke propise uvrstio određene tehničke propise stranke EU-a i UNECE-a, uključujući odgovarajuća izvješća o ispitivanjima i certifikate o homologaciji.
8. Čile prihvaća certifikate o homologaciji stranke EU-a i UNECE-a izdane u skladu s tehničkim propisima stranke EU-a i UNECE-a kojima se potvrđuje sukladnost proizvoda obuhvaćenih tehničkim propisima Čilea, bez dodatnih zahtjeva za ispitivanje ili označivanje radi provjere ili potvrđivanja sukladnosti sa zahtjevima obuhvaćenima tim homologacijama stranke EU-a ili UNECE-a, osim ako bi to dovelo do rizika za ljudsko zdravlje, sigurnost ili okoliš u skladu s tehničkim propisima Čilea.

---

¹ Podrazumijeva se da se ništa u ovom stavku ne smije tumačiti kao da stranku sprečava da na svojem tržištu prihvaća nova motorna vozila ili novu opremu motornih vozila i dijelove certificirane u skladu sa sigurnosnim i emisijskim normama treće zemlje ili da zahtijeva certifikaciju sukladnosti s postojećim sigurnosnim i emisijskim normama za motorna vozila koje su na snazi u stranci na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, u skladu sa stavkom 7.

9. Čile može izmijeniti svoje tehničke propise ako smatra da tehnički propisi stranke EU-a ili UNECE-a više ne odražavaju željenu razinu zaštite ili predstavljaju rizik za ljudsko zdravlje, sigurnost ili okoliš. Prije uvođenja takvih izmjena Čile obavješćuje stranku EU putem kontaktnih točaka određenih u skladu s dijelom III. člankom 16.13. ovog Sporazuma te na zahtjev dostavlja informacije o razlozima tih izmjena.
10. Nadležna tijela stranke uvoznice mogu provjeriti jesu li obuhvaćeni proizvodi u skladu sa svim relevantnim tehničkim propisima stranke uvoznice. Provjera se provodi nasumičnim uzorkovanjem na tržištu i u skladu s tehničkim propisima stranke uvoznice.
11. Stranka uvoznica može zahtijevati od dobavljača da s njezina tržišta povuče proizvod koji nije u skladu s tim tehničkim propisima.
12. Ne dovodeći u pitanje pravo svake stranke da donese mjere potrebne za cestovnu sigurnost, zaštitu okoliša ili javnog zdravlja i sprečavanje zavaravajućih praksi u skladu sa svojom željenom razinom zaštite, svaka se stranka suzdržava od donošenja regulatornih mjera specifičnih za obuhvaćene proizvode kojima se poništavaju ili smanjuju koristi omogućene drugoj stranci na temelju ovog Priloga.

13. Stranka uvoznica nastoji dopustiti uvoz i stavljanje na tržište proizvoda u koje je ugrađena nova tehnologija ili nova značajka koju stranka uvoznica još nije regulirala, osim ako ima opravdane sumnje u sigurnost proizvoda, na temelju znanstvenih ili tehničkih informacija kojima se potvrđuje da ta nova tehnologija ili nova značajka predstavlja rizik za ljudsko zdravlje, sigurnost ili okoliš. Stranka uvoznica koja odbija stavljanje na tržište što prije obavještuje drugu stranku o toj odluci.

14. Stranke surađuju i razmjenjuju informacije o svim pitanjima relevantnima za provedbu ovog Priloga u Pododboru za tehničke prepreke u trgovini.

ARANŽMAN IZ ČLANKA 16.7. STAVKA 5. TOČKE (b)
ZA REDOVITU RAZMJENU INFORMACIJA
POVEZANIH SA SIGURNOŠĆU NEPREHRAMBENIH PROIZVODA
I POVEZANIM PREVENTIVNIM, RESTRIKTIVNIM
I KOREKTIVNIM MJERAMA

Zajedničko vijeće može izmijeniti ovaj Prilog na temelju članka 16.7. stavka 10.

ARANŽMAN IZ ČLANKA 16.7. STAVKA 6.

ZA REDOVITU RAZMJENU INFORMACIJA

O MJERAMA PODUZETIMA U VEZI S NEUSKLAĐENIM NEPREHRAMBENIM
PROIZVODIMA

KOJI NISU OBUHVAĆENI ČLANKOM 16.7. STAVKOM 5.

Zajedničko vijeće može izmijeniti ovaj Prilog na temelju članka 16.7. stavka 10.

REZERVE KOJE SE ODNOSE NA POSTOJEĆE MJERE

Uvodne napomene

1. U rasporedima stranaka u dodacima 17.-A-1 i 17.-A-2 navode se, u skladu s člancima 17.14. i 18.8., rezerve koje su stranke donijele u pogledu postojećih mjera koje nisu u skladu s obvezama koje su uvedene:

- (a) člankom 18.6.;
- (b) člankom 17.9. ili člankom 18.4.;
- (c) člankom 17.11.;
- (d) člankom 17.13.; ili
- (e) člankom 17.12.

2. Rezervama određene stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.

3. Sve rezerve sadržavaju sljedeće elemente:

- (a) „sektor” se odnosi na opći sektor za koji se rezerva donosi;
- (b) „podsektor” se odnosi na posebni sektor za koji se rezerva donosi;
- (c) „industrijska klasifikacija” odnosi se, ako je to primjenjivo, na djelatnost obuhvaćenu rezervom u skladu s CPC-om, ISIC Rev. 3.1 ili kako je izričito drukčije opisano u toj rezervi;
- (d) „vrsta rezerve” označuje obvezu iz stavka 1. ovog Priloga za koju se donosi rezerva;
- (e) „razina vlasti” označava razinu vlasti koja nastavlja provoditi mjeru za koju se donosi rezerva;
- (f) „mjere” označuje zakone ili druge mjere kako su obuhvaćeni, gdje je to naznačeno, elementom „opis”, za koji se donosi rezerva. „Mjera” navedena u elementu „mjere”:
  - i. znači mjera kako je izmijenjena, nastavljena ili obnovljena od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;

- ii. uključuje sve podređene mjere koje su donesene ili se zadržavaju u okviru opsega primjene te mjere i dosljedno u pogledu te mjere; i
- iii. u odnosu na raspored stranke EU-a, obuhvaća sve zakone ili druge mjere s pomoću kojih se određena direktiva provodi na razini države članice; i

(g) „opis” utvrđuje nesukladne aspekte postojeće mjere za koju se donosi rezerva.

4. Podrazumijeva se da ako stranka donese novu mjeru na razini vlasti različitoj od one na kojoj je rezerva prvotno donesena, a ta nova mjera praktično zamjenjuje, na području na kojem se primjenjuje, nesukladni aspekt izvorne mjere naveden u elementu „mjere”, nova se mjera smatra izmjenom ili dopunom izvorne mjere u smislu članka 17.14. stavka 1. točke (c) ili članka 18.8. stavka 1. točke (c).

5. Pri tumačenju rezerve uzimaju se u obzir svi elementi rezerve. Rezerva se tumači s obzirom na utvrđene relevantne obveze u pogledu kojih se rezerva donosi. Element „mjere” ima prednost pred svim ostalim elementima.

6. Za potrebe rasporeda stranaka, „ISIC Rev. 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC Rev. 3.1, 2002.
7. Za potrebe rasporeda stranaka, rezerva u pogledu zahtjeva za lokalnom prisutnošću na području stranaka donosi se s obzirom na članak 18.6., a ne s obzirom na članak 18.4. ili, u Prilogu 17.-C, s obzirom na članak 18.7. Nadalje, takav se zahtjev ne smatra rezervom s obzirom na članak 17.9.
8. Rezerva donesena na razini stranke EU-a primjenjuje se na mjeru Europske unije, na mjeru države članice na središnjoj razini ili na mjeru vlasti unutar države članice, osim ako je određena država članica isključena na temelju rezerve. Rezerva koju je donijela država članica primjenjuje se na mjeru vlasti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini te države članice. Za potrebe rezervi u Belgiji središnjom razinom vlasti obuhvaćena je savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti. Za potrebe rezerva u stranci EU regionalna razina vlasti u Finskoj znači Ålandski otoci. Rezerva donesena na razini Čilea primjenjuje se na mjeru vlasti na središnjoj ili lokalnoj razini.

9. Raspored stranaka ne uključuje mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama i zahtjevima za dozvole te postupcima kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 17.9., 18.4. ili 18.6. Te mjere posebice mogu obuhvaćati obvezu pribavljanja dozvole, ispunjenja obveza univerzalne usluge, pribavljanja priznanja kvalifikacija u reguliranim sektorima, polaganja posebnog ispita, uključujući jezične ispite, pripadanja određenoj profesiji (npr. u obliku članstva u strukovnoj organizaciji), angažiranja lokalnog zastupnika za uslugu ili posjedovanja lokalne adrese ili bilo koji drugi nediskriminacijski zahtjev da se određene djelatnosti ne smiju obavljati u zaštićenim zonama ili područjima. Iako nisu navedene u ovom Prilogu, takve se mjere i dalje primjenjuju.

10. Podrazumijeva se da za stranku EU obveza odobravanja nacionalnog tretmana ne podrazumijeva obvezu proširenja tretmana odobrenog u državi članici na fizičke ili pravne osobe iz Čilea u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući njezinu provedbu u državama članicama, na:

- (a) fizičke osobe ili osobe s boravištem u drugoj državi članici; ili
- (b) pravne osobe koje su osnovane ili organizirane u skladu s pravom druge države članice ili Europske unije i koje imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u državi članici Europske unije.

11. Tretmanom odobrenim pravnim osobama koje su ulagatelji jedne stranke osnovali u skladu s pravom druge stranke (uključujući, u slučaju stranke EU-a , pravo države članice), a čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u toj drugoj stranci, ne dovode se u pitanje uvjeti ili obveze u skladu s Poglavljem 17., koji su možda određeni tim pravnim osobama kad su osnovane u toj drugoj stranci te koji se i dalje primjenjuju.

12. Rasporedi stranaka primjenjuju se samo na državna područja stranaka u skladu s člankom 41.2. i relevantni su samo u kontekstu trgovinskih odnosa između stranke EU-a i Čilea. Ne utječu na prava i obveze država članica prema pravu Europske unije.

13. U rasporedu stranke EU-a upotrebljavaju se sljedeće pokrate:

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

AT Austrija

BE Belgija

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EE Estonija

EL Grčka

ES Španjolska

FI Finska

FR Francuska

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

LT Litva

LU Luksemburg

LV Latvija

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

PT Portugal

RO Rumunjska

SE Švedska

SI Slovenija

SK Slovačka

EGP Europski gospodarski prostor

RASPORED STRANKE EU-a

Rezerva br. 1 – Svi sektori

Rezerva br. 2 – Profesionalne usluge (osim zdravstvenih profesija)

Rezerva br. 3 – Profesionalne usluge (zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda)

Rezerva br. 4 – Usluge istraživanja i razvoja

Rezerva br. 5 – Usluge poslovanja nekretninama

Rezerva br. 6 – Poslovne usluge

Rezerva br. 7 – Građevinske usluge

Rezerva br. 8 – Usluge distribucije

Rezerva br. 9 – Obrazovne usluge

Rezerva br. 10 – Usluge u području okoliša

Rezerva br. 11 – Zdravstvene i socijalne usluge

Rezerva br. 12 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

Rezerva br. 13 – Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Rezerva br. 14 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge u prijevozu

Rezerva br. 15 – Djelatnosti povezane s energijom

Rezerva br. 16 – Poljoprivreda, ribolov i proizvodnja

Rezerva br. 1 – Svi sektori

Sektor: Svi sektori

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Tretman najpovlaštenije nacije

Zahtjevi u pogledu rezultata

Viša uprava i upravni odbori

Poglavlje/odjeljak: Liberalizacija ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Vrsta poslovnog nastana

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

EU: Tretman koji se na temelju Ugovora o funkcioniranju Europske unije dodjeljuje pravnim osobama osnovanima u skladu s pravom Europske unije ili države članice Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u Europskoj uniji, uključujući one koje su u Europskoj uniji osnovali ulagatelji iz Čilea, ne primjenjuje se na pravne osobe koje imaju poslovni nastan izvan Europske unije ni na podružnice ili predstavništva takvih pravnih osoba, uključujući podružnice ili predstavništva pravnih osoba Čilea.

Manje povlašteni tretman može se odobriti pravnim osobama osnovanima u skladu s pravom Europske unije ili države članice Europske unije koje u Europskoj uniji imaju samo registrirano sjedište, osim ako se može dokazati da imaju učinkovitu i trajnu vezu s gospodarstvom države članice Unije.

Mjere:

EU: Ugovor o funkcioniranju Europske unije.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori:

Ova se rezerva primjenjuje samo na zdravstvene, socijalne ili obrazovne usluge:

EU (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Pri prodaji ili ustupanju svojih vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili postojećem vladinu tijelu koje pruža zdravstvene, socijalne ili obrazovne usluge (CPC 93, 92) svaka država članica može za ulagatelje iz Čilea ili njihova poduzeća uvesti zabranu ili ograničenja u pogledu vlasništva nad tim udjelima ili imovinom i/ili ograničiti mogućnosti vlasnika tih udjela ili imovine da izvršavaju kontrolu nad poduzećima koja iz njih proizlaze. Svaka država članica u vezi s tom prodajom ili ustupanjem može donijeti ili zadržati bilo koju mjeru povezanu s državljanstvom više uprave ili članova upravnih odbora.

Za potrebe ove rezerve:

- i. sve mjere koje se zadržavaju ili donose nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, kojima se u trenutku prodaje ili drugog ustupanja uvode zabrane ili ograničenja u pogledu vlasništva nad vlasničkim udjelima ili imovinom ili zahtjevi u pogledu državljanstva koji su opisani u ovoj rezervi smatraju se postojećim mjerama; i
- ii. „državno poduzeće” znači poduzeće u vlasništvu ili pod kontrolom, preko vlasničkih udjela, države članice te uključuje poduzeća osnovana nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma isključivo u svrhu prodaje ili ustupanja vlasničkih udjela u postojećem državnom poduzeću ili vladinu tijelu odnosno njegove imovine.

Mjere:

EU: Kako je prethodno navedeno u elementu „opis”.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U AT: Za potrebe poslovanja podružnice, društva izvan Europskoga gospodarskog prostora (EGP) moraju imenovati najmanje jednu osobu za njezino zastupanje koja ima boravište u Austriji.

Izvršni direktori (glavni direktori, fizičke osobe) nadležni za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini (*Gewerbeordnung*) moraju imati domicil u Austriji.

U BG: Strane pravne osobe, osim ako su osnovane u skladu s pravom države članice EGP-a, mogu poslovati i obavljati djelatnosti ako su osnovane u Republici Bugarskoj u obliku trgovačkog društva koje se upisuje u Registar trgovačkih društava. Osnivanje podružnica podliježe odobrenju.

Predstavništva stranih poduzeća potrebno je registrirati pri Bugarskoj trgovačkoj i industrijskoj komori i ona ne mogu obavljati gospodarske djelatnosti, nego samo oglašavati svojeg vlasnika te djelovati kao predstavnici ili zastupnici.

U EE: Ako boravište barem polovine članova uprave društva s ograničenom odgovornošću, dioničkog društva ili podružnice nije u Estoniji, drugoj državi članici EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji, društvo s ograničenom odgovornošću, dioničko društvo ili strano društvo dužno je imenovati osobu za kontakt čija se estonska adresa može upotrebljavati za dostavu postupovnih dokumenata poduzetnika i za izjave o namjeri naslovljene na poduzetnika (tj. podružnicu stranog društva).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori te prekogranična trgovina uslugama – lokalna prisutnost:

U FI: Najmanje jedan od članova javnog trgovačkog društva ili komplementara komanditnog društva mora imati boravište u EGP-u ili, ako je član pravna osoba, domicil (podružnice nisu dopuštene) u EGP-u. Tijelo za registraciju može odobriti izuzeća.

Da bi privatni poduzetnik mogao obavljati trgovinu, mora imati boravište u EGP-u.

Ako strana organizacija iz zemlje izvan EGP-a namjerava poslovati ili trgovati osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je dozvola za obavljanje trgovačke djelatnosti.

Najmanje jedan od redovnih članova i jedan od zamjenika članova upravnog odbora te glavni direktor moraju imati boravište u EGP-u. Tijelo za registraciju može odobriti izuzeća za pojedino društvo.

U SE: Strano društvo, koje nije osnovalo pravnu osobu u Švedskoj ili obavlja svoje poslovanje posredovanjem trgovačkog zastupnika, obavlja svoju trgovačku djelatnost putem podružnice prijavljene u Švedskoj, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik, ako je imenovan, moraju imati boravište u EGP-u. Fizička osoba koja nema boravište u EGP-u, a koja obavlja trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuje i registrira rezidentnog zastupnika koji je zadužen za te djelatnosti u Švedskoj. Za djelatnosti u Švedskoj vode se odvojeni računi. Nadležno tijelo može u pojedinačnim slučajevima dopustiti izuzeća od uvjeta u pogledu podružnica i boravišta. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godinu dana, koje provodi društvo koje se nalazi izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od uvjeta o osnivanju podružnice ili imenovanju rezidentnog zastupnika.

U slučaju društava s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga, najmanje 50 % članova upravnog odbora, najmanje 50 % zamjenika članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora i najmanje jedna od osoba ovlaštenih za potpisivanje u ime društva, ako postoji, moraju imati boravište unutar EGP-a. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od tog uvjeta. Ako ni jedan predstavnik društva ili poduzeća nema boravište u Švedskoj, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u Švedskoj i koja je ovlaštena za zaprimanje pismena u ime društva ili poduzeća.

Na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti.

U SK: Strana fizička osoba čije će se ime upisati u odgovarajući registar (trgovački registar, registar poduzetnika ili drugi stručni registar) kao ime osobe ovlaštene za nastupanje u ime poduzetnika mora predložiti boravišnu dozvolu za Slovačku.

Mjere:

AT: Aktiengesetz, BGBl. br. 98/1965, članak 254. stavak 2.;

GmbH-Gesetz, RGBL. br. 58/1906, članak 107. stavak 2.; i Gewerbeordnung, BGBl. br. 194/1994, članak 39. stavak 2.a.

BG: Zakon o trgovačkim društvima, članak 17.a; i

Zakon o poticanju ulaganja, članak 24.

EE: Äriseadustik (Zakonik o trgovačkim društvima), članak 631. (stavci 1., 2. i 4.).

FI: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Zakon o pravu na obavljanje trgovine) (122/1919), odjeljak 1.;

Osuuskuntalaki (Zakon o zadrugama) 1488/2001;

Osakeyhtiölaki (Zakon o društvima s ograničenom odgovornošću) (624/2006); i

Laki luottolaitostoiminnasta (Zakon o kreditnim institucijama) (121/2007).

SE: Lag om utländska filialer m.m (Zakon o stranim podružnicama) (1992:160);

Aktiebolagslagen (Zakon o trgovačkim društvima) (2005:551);

Zakon o gospodarskim zadrugama (2018:672); i Zakon o europskim gospodarskim interesnim udruženjima (1994:1927).

SK: Zakon 513/1991 o Zakoniku o trgovačkim društvima (članak 21.); Zakon 455/1991 o izdavanju dozvola za trgovinu; i

Zakon br. 404/2011 o boravku stranaca (članci 22. i 32.).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i zahtjevi u pogledu rezultata:

U BG: Osnovana poduzeća mogu zapošljavati državljane trećih zemalja samo na radna mjesta za koje ne postoji obveza bugarskog državljanstva. Ukupan broj državljana trećih zemalja zaposlenih u osnovanom poduzeću u prethodnih 12 mjeseci ne smije prijeći 20 % (35 % za mala i srednja poduzeća) prosječnog broja bugarskih državljana, državljana druge države članice, država EGP-a ili Švicarske Konfederacije zaposlenih na temelju ugovora o radu. Nadalje, poslodavac mora dokazati da za predmetno radno mjesto ne postoji odgovarajući radnik koji je državljanin Bugarske, države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske Konfederacije, i to ispitivanjem tržišta rada prije zapošljavanja državljanina treće zemlje.

Za visokokvalificirane, sezonske i upućene radnike te za osobe premještene unutar društva, istraživače i studente nema ograničenja u pogledu broja državljana treće zemlje koji mogu raditi za jedno poduzeće. Za zapošljavanje državljana treće zemlje u tim kategorijama nije obvezno ispitivanje tržišta rada.

Mjere:

BG: Zakon o migraciji i mobilnosti radne snage.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U PL: Opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje to predstavništvo zastupa. Za sve sektore osim pravnih usluga ulagatelji izvan Europske unije i njihova poduzeća mogu biti osnovani samo u obliku komanditnog društva, komanditno-dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva, dok domaći ulagatelji i poduzeća imaju pristup i društvima građanskog prava (javno trgovačko društvo i društvo s neograničenom odgovornošću).

Mjere:

PL: Zakon od 6. ožujka 2018. o pravilima primjenjivima na gospodarsku djelatnost stranih poduzetnika i drugih stranih osoba na državnom području Republike Poljske.

(b) Stjecanje nekretnina

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U AT (primjenjuje se na regionalnu razinu vlasti): Za stjecanje, kupnju i najam ili zajam nekretnina fizičke osobe i poduzeća izvan Europske unije moraju dobiti odobrenje nadležnih regionalnih tijela (*Länder*). Odobrenja će se dodijeliti samo ako se smatra da je stjecanje u javnom (a posebno gospodarskom, društvenom i kulturnom) interesu.

U CY: Ciprani ili osobe ciparskog podrijetla te državljani države članice mogu bez ograničenja stjecati nekretnine u Cipru. Stranci ne mogu, osim u slučaju *mortis causa*, steći nekretninu bez prethodne dozvole Vijeća ministara. Za strance, ako stjecanje nekretnine premašuje površinu potrebnu za izgradnju kuće ili poslovnih prostora ili na drugi način premašuje površinu dvaju donuma (2 676 m²), svaka dozvola koju je dodijelilo Vijeće ministara podliježe uvjetima, ograničenjima i kriterijima koji su utvrđeni u Pravilniku Vijeća ministara i koje je odobrio Predstavnički dom. Stranac je svaka osoba koja nije državljanin Republike Cipra, uključujući društva u stranom vlasništvu. Taj pojam ne uključuje strance ciparskog podrijetla ili supružnike državljana Republike Cipra koji nisu Ciprani.

U CZ: Za poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. Državno poljoprivredno zemljište mogu steći samo češki državljani, državljani druge države članice ili države EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Pravne osobe mogu steći državno poljoprivredno zemljište od država samo ako su poljoprivredni poduzetnici u Češkoj ili osobe sličnog statusa u drugoj državi članici ili državi EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji.

U DK: Fizičke osobe koje nemaju boravište u Danskoj i koje prethodno nisu imale boravište u Danskoj u razdoblju od ukupno pet godina moraju, u skladu s danskim Zakonom o stjecanju, dobiti dozvolu Ministarstva pravosuđa radi stjecanja vlasništva nad nekretninama u Danskoj. To se primjenjuje i na pravne osobe koje nisu registrirane u Danskoj. Za fizičke osobe stjecanje nekretnina dopustit će se ako podnositelj zahtjeva namjerava predmetnu nekretninu upotrijebiti kao primarno boravište.

Za pravne osobe koje nisu registrirane u Danskoj stjecanje nekretnina načelno će se dopustiti ako je ono preduvjet za poslovne djelatnosti kupca. Dozvola je obvezna i ako će podnositelj zahtjeva nekretninu upotrebljavati kao sekundarno boravište. Ta dozvola odobrit će se samo ako se na temelju općenite i konkretne ocjene utvrdi da je podnositelj zahtjeva posebno snažno povezan s Danskom.

Dozvola na temelju Zakona o stjecanju odobrava se samo za stjecanje konkretne nekretnine. Način na koji fizičke ili pravne osobe stječu poljoprivredna zemljišta uređen je i danskim Zakonom o poljoprivrednim gospodarstvima, kojim se za sve osobe, bilo Dance bilo strance, uvode ograničenja na stjecanje poljoprivredne imovine. U skladu s tim, sve fizičke ili pravne osobe koje žele steći poljoprivrednu nekretninu moraju ispunjavati uvjete iz tog zakona. To općenito znači da se na poljoprivredno zemljište primjenjuje ograničeni zahtjev u pogledu boravišta. Zahtjev u pogledu boravišta nije osobne prirode. Pravni subjekti moraju imati jedan od oblika navedenih u člancima 20. i 21. zakona i biti registrirani u Uniji (ili EGP-u).

U EE: Pravna osoba iz države članice OECD-a ima pravo na stjecanje nekretnine koja obuhvaća:

- i. manje od deset hektara poljoprivrednog zemljišta, šumskog zemljišta ili poljoprivrednog i šumskog zemljišta zajedno, bez ograničenja;
- ii. deset ili više hektara poljoprivrednog zemljišta ako se pravna osoba bavila proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda navedenih u Prilogu I. Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, osim proizvoda ribarstva i pamuka („poljoprivredni proizvod”) tijekom tri godine koje su neposredno prethodile godini u kojoj je provedena transakcija stjecanja nekretnine;

- iii. deset ili više hektara šumskog zemljišta ako se pravna osoba bavila upravljanjem šumama u smislu Zakona o šumama (dalje u tekstu „upravljanje šumama”) ili proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda tijekom tri godine koje su neposredno prethodile godini u kojoj je provedena transakcija stjecanja nekretnine;
- iv. manje od deset hektara poljoprivrednog i manje od deset hektara šumskog zemljišta, no deset ili više hektara poljoprivrednog i šumskog zemljišta zajedno ako se pravna osoba bavila proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda ili upravljanjem šumama tijekom tri godine koje su neposredno prethodile godini u kojoj je provedena transakcija stjecanja nekretnine.

Ako pravna osoba ne zadovoljava zahtjeve navedene u točkama ii., iii. i iv., pravna osoba može steći nekretninu koja obuhvaća deset ili više hektara poljoprivrednog zemljišta, šumskog zemljišta ili poljoprivrednog i šumskog zemljišta zajedno samo uz odobrenje vijeća lokalne vlasti mjesta na kojem se nalazi nekretnina koja se stječe.

Ograničenja u pogledu stjecanja nekretnina primjenjuju se na određena geografska područja za osobe koje nisu državljani države članice EGP-a.

U EL: Fizičkim ili pravnim osobama s državljanstvom ili sjedištem izvan država članica i Europskog udruženja slobodne trgovine zabranjeno je steći ili unajmiti nekretninu u pograničnim regijama. Zabrana se može ukinuti diskrecijskom odlukom odgovarajuće decentralizirane uprave (ili ministra državne obrane ako nekretnine koje će se iskorištavati pripadaju fondu za iskorištavanje privatnog javnog vlasništva).

U HR: Strana društva mogu steći nekretnine radi pružanja usluga samo ako imaju poslovni nastan i osnovana su u Hrvatskoj kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga preko podružnica potrebno je odobrenje Ministarstva pravosuđa. Stranci ne mogu steći poljoprivredno zemljište.

U MT: Osobe koje nisu državljani države članice ne mogu steći nepokretnu imovinu u komercijalne svrhe. Društva u kojima 25 % (ili više) udjela posjeduju osobe koje nisu iz Europske unije moraju pribaviti odobrenje nadležnog tijela (ministra nadležnog za financije) za kupnju nepokretne imovine u komercijalne ili poslovne svrhe. Nadležno tijelo odredit će predstavlja li predloženo stjecanje neto korist za malteško gospodarstvo.

U PL: Strani državljani moraju pribaviti dozvolu za izravno ili neizravno stjecanje nekretnina. Dozvola se izdaje upravnom odlukom ministra nadležnog za unutarnje poslove uz suglasnost ministra nacionalne obrane, a u slučaju poljoprivrednih nekretnina potrebna je i suglasnost ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Mjere:

AT: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 25/2007;

Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 9/2004;

NÖ – Grundverkehrsgesetz, LGBL, 6800.;

OÖ – Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 88/1994;

Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 9/2002;

Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 134/1993;

Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 61/1996;

Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL, br. 42/2004; i

Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL, br. 11/1998.

CY: Zakon o stjecanju nepokretne imovine (stranci) (poglavlje 109.), kako je izmijenjen.

CZ: Zakon br. 503/2012, zb., o Uredu za upravljanje državnim zemljištem, kako je izmijenjen.

DK: Danski Zakon o stjecanju nekretnina (Konsolidirani zakon br. 265 od 21. ožujka 2014. o stjecanju nekretnina);

Izvršni nalog o stjecanju (Izvršni nalog br. 764 od 18. rujna 1995.); i

Zakon o poljoprivrednim gospodarstvima (Zakon o konsolidaciji br. 27 od 4. siječnja 2017.).

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Zakon o ograničenjima u pogledu stjecanja nepokretne imovine) poglavlje 2. članak 4., poglavlje 3. članak 10., 2017.

EL: Zakon 1892/1990, kako je izmijenjen, u kombinaciji, kad je riječ o primjeni, s Ministarskom odlukom F.110/3/330340/S.120/7-4-14 Ministra državne obrane i Ministra za zaštitu građana.

HR: Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 143/12, 152/14), članci od 354. do 358.b; Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18, 98/19), članak 2.; Zakon o općem upravnom postupku.

MT: Zakon o nepokretnoj imovini (stjecanje od strane nerezidenata) (poglavlje 246.); i Protokol br. 6 Ugovora o pristupanju EU-u o stjecanju sekundarnih mjesta boravka u Malti.

PL: Zakon od 24. ožujka 1920. o stjecanju nekretnina od strane stranih državljana (*Službeni list* iz 2016., točka 1061. kako je izmijenjena).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U HU: Za kupnju nekretnine osobe koje nemaju boravište moraju pribaviti odobrenje odgovarajućeg administrativnog tijela nadležnog za geografsku lokaciju nekretnine.

Mjere:

HU: Uredba vlade br. 251/2014 (X.2.) o stjecanju od strane stranih državljana nekretnina osim zemljišta koja se upotrebljavaju za poljoprivredu ili šumarstvo; i Zakon LXXVIII iz 1993. (stavak 1/A).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U LV: Državljanima Čilea dopušteno je stjecanje zemljišta u gradskim područjima preko pravnih osoba koje su osnovane i registrirane u Latviji ili drugim državama članicama:

- i. ako je, zasebno ili ukupno, više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu državljana država članica, latvijske vlade ili određene općine;
- ii. ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu fizičkih osoba i društava iz treće zemlje s kojom je Latvija sklopila bilateralne sporazume o promicanju i recipročnoj zaštiti ulaganja te koje je latvijski parlament odobrio prije 31. prosinca 1996.;
- iii. ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu fizičkih osoba i društava iz treće zemlje s kojom je Latvija sklopila bilateralne sporazume o promicanju i recipročnoj zaštiti ulaganja nakon 31. prosinca 1996., ako su u tim sporazumima utvrđena prava latvijskih fizičkih osoba i društava u pogledu stjecanja zemljišta u toj trećoj zemlji;
- iv. ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u zajedničkom vlasništvu osoba iz točaka od i. do iii.; ili

v. ako su to javna dionička društva, uz uvjet da su njihove dionice uvrštene na burzu.

Ako Čile latvijskim državljanima i poduzećima dopusti kupnju nekretnina u gradskim područjima na svojem državnom području, i Latvija će čileanskim državljanima i poduzećima dopustiti kupnju nekretnina u gradskim područjima Latvije pod istim uvjetima koje imaju latvijski državljani.

Mjere:

LV: Zakon o zemljišnoj reformi u gradovima Republike Latvije, odjeljci 20. i 21.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U DE: Na stjecanje nekretnina mogu se primjenjivati određeni uvjeti reciprociteta.

U ES: Za strana ulaganja u djelatnosti koje su izravno povezane s ulaganjima u nekretnine za diplomatske misije država koje nisu države članice obvezno je upravno odobrenje španjolskog Vijeća ministara, osim ako postoji sporazum o uzajamnoj liberalizaciji.

U RO: Strani državljani, osobe bez državljanstva i pravne osobe (osim državljana i pravnih osoba iz država članice EGP-a) mogu steći prava vlasništva nad zemljištima pod uvjetima koji su uređeni međunarodnim ugovorima i na temelju reciprociteta. Strani državljani, osobe bez državljanstva i pravne osobe ne mogu steći pravo vlasništva nad zemljištima po uvjetima povoljnijima od onih koji se primjenjuju na fizičke ili pravne osobe iz EU-a.

Mjere:

DE: Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB; Uvodni zakon Građanskog zakonika).

ES: Kraljevski dekret 664/1999 od 23. travnja 1999. o stranim ulaganjima.

RO: Zakon 17/2014 o određenim mjerama kojima se uređuje kupnja i prodaja poljoprivrednih zemljišta koja se nalaze izvan gradova te o izmjeni; i

Zakon br. 268/2001 o privatizaciji trgovačkih društava koja upravljaju državnim zemljištima u javnom i privatnom vlasništvu koja su namijenjena za poljoprivredu te o osnivanju Agencije za državno vlasništvo, kako je izmijenjen.

Rezerva br. 2 – Profesionalne usluge (osim zdravstvenih profesija)

Sektor – podsektor:	Profesionalne usluge – pravne usluge; patentni zastupnik, zastupnik u području industrijskog vlasništva, odvjetnik u području intelektualnog vlasništva; računovodstvene i knjigovodstvene usluge; revizorske usluge, usluge poreznog savjetovanja; arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja, inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 861, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, 879 (dio)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Viša uprava i upravni odbori Lokalna prisutnost
Poglavlje/odjeljak:	Liberalizacija ulaganja, prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Pravne usluge (CPC 861 (dio))¹

U skladu s uvodnim napomenama, a osobito stavkom 9., podrazumijeva se da zahtjevi za registraciju u odvjetničkoj komori mogu sadržavati i zahtjev da osoba, kako bi bila prihvatljiva za članstvo u toj komori, mora imati diplomu prava ili njezin ekvivalent u zemlji domaćinu, imati dovršeno osposobljavanje pod nadzorom ovlaštenog odvjetnika ili uredsku ili poštansku adresu na području nadležnosti određene odvjetničke komore. Pojedine države članice mogu zahtijevati da fizičke osobe koje su na određenim položajima u odvjetničkom društvu/trgovačkom društvu/poduzeću ili dioničari imaju pravo na obavljanje pravne djelatnosti u području prava jurisdikcije domaćina.

---

¹ Za potrebe ove rezerve:

- (a) „domaće pravo” znači pravo određene države članice i pravo Europske unije;
- (b) „međunarodno javno pravo” isključuje pravo Europske unije i uključuje pravo uspostavljeno međunarodnim ugovorima i konvencijama, kao i međunarodno običajno pravo;
- (c) „pravno savjetovanje” obuhvaća savjetovanje klijenata i savjetovanje s njima o pitanjima koja uključuju transakcije, odnose i sporove, povezana s primjenom ili tumačenjem prava; sudjelovanje s klijentima ili u njihovo ime u pregovorima i drugim poslovima s trećim stranama u takvim pitanjima; pripremu dokumenata koji su u cijelosti ili djelomično pravno uređeni te provjeru dokumenata bilo koje vrste za potrebe i u skladu sa zahtjevima prava;
- (d) „pravno zastupanje” obuhvaća pripremu dokumenata koji se trebaju dostaviti upravnim agencijama, sudovima ili drugim propisno osnovanim službenim sudovima; i nazočnost pred upravnim agencijama, sudovima ili drugim propisno osnovanim službenim sudovima;
- (e) „pravna arbitraža, mirenje i posredovanje” znači priprema dokumentacije koja se dostavlja arbitru, miritelju ili posredniku te priprema za svjedočenje i svjedočenje pred njima u svim sporovima koji uključuju primjenu i tumačenje prava. Ne uključuje usluge arbitraže, mirenja i posredovanja u sporovima koji ne uključuju primjenu i tumačenje prava, a koji se odnose na usluge povezane sa savjetovanjem u pogledu upravljanja. Ne uključuje ni djelovanje u svojstvu arbitra, miritelja ili posrednika. Kao potkategorija, usluge međunarodne pravne arbitraže, mirenja ili posredovanja odnose se na iste usluge kad spor uključuje stranke iz dviju ili više zemalja.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U EU-u: Fizičke ili pravne osobe pred Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) mogu pravno zastupati samo pravnici koji su kvalificirani u državi članici EGP-a i čije se mjesto poslovanja nalazi u EGP-u, u mjeri u kojoj su, u predmetnoj državi članici, ovlašteni djelovati u svojstvu zastupnika u predmetima u području žigova ili u predmetima u području industrijskog vlasništva, ili profesionalni zastupnici s popisa koji u tu svrhu vodi EUIPO. (CPC 861 (dio)).

U AT: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost). U okviru komercijalne prisutnosti pravne usluge smiju pružati samo odvjetnici s državljanstvom države članice EGP-a ili Švicarske. Pružanje pravnih usluga u području javnog međunarodnog prava i prava matične države dopušteno je samo na prekograničnoj osnovi. Vlasnički udio i udjeli u poslovnom rezultatu bilo kojeg odvjetničkog društva koji pripadaju stranim odvjetnicima (koji moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u matičnoj državi) smiju iznositi najviše 25 %; ostatak moraju držati odvjetnici iz EGP-a ili Švicarske koji ispunjavaju sve uvjete za obavljanje djelatnosti te samo oni mogu imati odlučujući utjecaj pri odlučivanju u odvjetničkom društvu.

U BE: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije) Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezno je boravište, koje je nužno za pružanje pravnih usluga u području belgijskog domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori strani odvjetnik mora imati boravište najmanje šest godina od datuma zahtjeva za registraciju, odnosno u određenim okolnostima tri godine. Mora imati potvrdu koju je izdao belgijski ministar vanjskih poslova u skladu s kojom se nacionalnim pravom ili međunarodnom konvencijom dopušta reciprocitet (uvjet reciprociteta).

Strani odvjetnici mogu obavljati djelatnost pravnih savjetnika. Odvjetnici koji su članovi stranih odvjetničkih komora (izvan EU-a) i žele imati poslovni nastan u Belgiji, ali ne ispunjavaju uvjete za upis na popis potpuno kvalificiranih odvjetnika, na popis EU-a ili na popis odvjetničkih vježbenika, mogu zatražiti upis na popis B. Takav popis B postoji samo u odvjetničkoj komori u Bruxellesu. Odvjetnik s popisa B smije davati savjete. Zastupanje pred sudom *Cour de Cassation* podliježe uvrštenju na određeni popis.

U BG: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije) Rezervirano za državljane države članice, druge države koja je stranka Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ili Švicarske Konfederacije koji su dobili odobrenje za obavljanje odvjetničke djelatnosti u skladu sa zakonodavstvom bilo koje od prethodno navedenih zemalja. Strani državljanin (osim prethodno navedenih) koji je ovlašten za obavljanje odvjetničke djelatnosti u skladu sa zakonodavstvom svoje zemlje, može se žaliti pravosudnim tijelima Republike Bugarske kao odvjetnik obrane ili zastupnik državljanina svoje zemlje, u određenom predmetu, zajedno s bugarskim odvjetnikom, u slučajevima kad je to predviđeno sporazumom između Bugarske i predmetne strane države ili na temelju uzajamnosti, podnošenjem zahtjeva za prethodnu odluku u tu svrhu predsjedniku Vrhovnog odvjetničkog vijeća. Zemlje u odnosu na koje postoji uzajamnost određuje ministar pravosuđa na zahtjev predsjednika Vrhovnog odvjetničkog vijeća. Za pravno posredovanje strani državljanin mora imati dozvolu dugotrajnog ili stalnog boravišta u Republici Bugarskog i biti upisan u Jedinstveni registar posrednika pri Ministarstvu pravosuđa.

U CY: Obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske i boravište (komercijalna prisutnost). Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u Cipru.

U CZ: Obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Za sve pravne usluge potrebno je boravište (komercijalna prisutnost).

U DE: Samo odvjetnici s kvalifikacijom iz EGP-a ili Švicarske mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezna je komercijalna prisutnost. Nadležna odvjetnička komora može odobriti izuzeća. Za strane pravnike (koji imaju kvalifikacije koje nisu švicarske ni iz države EGP-a) mogu postojati ograničenja u pogledu posjedovanja udjela u odvjetničkom društvu koje pruža pravne usluge u domaćem pravu. Strani odvjetnici mogu pružati pravne usluge u području stranog prava i međunarodnog javnog prava ako dokažu stručno znanje, a za pružanje pravnih usluga u Njemačkoj obvezna je registracija.

U DK: Pravne usluge koje se pružaju pod nazivom advokat (odvjetnik) ili sličnim nazivom te zastupanje pred sudovima rezervirano je za odvjetnike s danskom licencijom. Odvjetnici iz EU-a, EGP-a i Švicarske mogu obavljati odvjetničku djelatnost pod nazivom iz njihove zemlje podrijetla.

Udio u odvjetničkom društvu mogu imati samo odvjetnici koji aktivno obavljaju djelatnost unutar društva, njegova matičnog društva ili društva kćeri, drugi zaposlenici društva ili drugo odvjetničko društvo registrirano u Danskoj. Drugi zaposlenici u društvu mogu zajedno posjedovati manje od 10 % udjela i glasačkih prava te kako bi postali vlasnici udjela moraju položiti ispit o pravilima od iznimnog značaja za obavljanje odvjetničke djelatnosti.

Članovi uprave mogu biti samo odvjetnici koji aktivno obavljaju odvjetničku djelatnost u društvu, njegovu matičnom društvu ili društvu kćeri, drugi vlasnici udjela i zastupnici zaposlenika. Većina članova uprave moraju biti odvjetnici koji aktivno obavljaju odvjetničku djelatnost u društvu, njegovu matičnom društvu ili društvu kćeri. Direktori odvjetničkog društva mogu biti samo odvjetnici koji aktivno obavljaju odvjetničku djelatnost u društvu, njegovu matičnom društvu ili društvu kćeri te drugi vlasnici udjela koji su položili prethodno navedeni ispit.

U EE: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući sudjelovanje u zastupanju u kaznenim predmetima pred Vrhovnim sudom, obvezno je boravište (komercijalna prisutnost).

U EL: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost).

U ES: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Nadležna tijela mogu odobriti izuzeća na temelju državljanstva. Za pružanje bilo kakvih pravnih usluga uvjet je poslovna adresa.

U FI: Za upotrebu stručnog naziva „odvjetnik” (na finskom „*asianajaja*”, na švedskom „*advokat*”) obvezni su boravište u državi članici EGP-a ili u Švicarskoj i članstvo u odvjetničkoj komori. Pravne usluge, među ostalim u području finskog domaćeg prava, mogu pružati i osobe koje nisu članovi komore.

U FR: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je nužno za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je boravište ili poslovni nastan u EGP-u. Zastupanje pred sudom *Cour de Cassation* i tijelom *Conseil d'Etat* podliježe kvotama i rezervirano je za francuske državljane i državljane države članice EU-a. Članovi odvjetničke komore u Čileu mogu se registrirati kao strani pravni savjetnici u Francuskoj radi pružanja određenih pravnih usluga u Francuskoj na privremenoj ili trajnoj osnovi u području prava Čilea i međunarodnog javnog prava. Za obavljanje djelatnosti na trajnoj osnovi obvezna je poslovna adresa na području jurisdikcije francuske odvjetničke komore ili registracija ili poslovni nastan u EGP-u.

U HR: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice Europske unije. U postupcima u području međunarodnog javnog prava pred arbitražnim i *ad hoc* sudovima stranke mogu zastupati strani odvjetnici koji su članovi odvjetničke komore u svojoj matičnoj zemlji. Odvjetničko društvo može osnovati samo odvjetnik koji ima hrvatsku titulu odvjetnika (društva iz Čilea mogu osnovati podružnicu koja ne smije zapošljavati hrvatske odvjetnike).

U HU: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori za koje se zahtijeva državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost). Strani odvjetnici mogu pružati usluge pravnog savjetovanja u području prava matične zemlje i međunarodnog javnog prava u partnerstvu s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom. Potreban je ugovor o suradnji sklopljen s mađarskim odvjetnikom (*ügyvéd*) ili odvjetničkim društvom (*ügyvédi iroda*). Strani pravni savjetnik ne može biti član mađarskog odvjetničkog društva. Strani odvjetnik nije ovlašten za pripremu dokumenata koji se podnose arbitru, miritelju ili posredniku ni za pravno zastupanje klijenta ispred njih.

U LT: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost).

Odvjetnici iz trećih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s međunarodnim sporazumima, uključujući posebne odredbe o zastupanju pred sudovima.

U LU (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost).

Vijeće odvjetnika može, na temelju reciprociteta, odustati od uvjeta u pogledu državljanstva za strane državljane.

U LV (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): Za pružanje usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Odvjetnici iz trećih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o uzajamnoj pravnoj pomoći.

Za Europsku uniju ili strane odvjetnike primjenjuju se posebni uvjeti. Na primjer, sudjelovanje u sudskim postupcima u kaznenim predmetima dopušteno je samo zajedno s odvjetnikom koji je član Latvijskog kolegija ovlaštenih odvjetnika.

U MT: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište (komercijalna prisutnost).

U NL: Samo odvjetnici koji imaju nizozemsku dozvolu i registrirani su u nizozemskom registru mogu upotrebljavati naziv „*advocate*”. Umjesto upotrebe punog naziva „*advocate*” (neregistrirani) strani odvjetnici obvezni su navesti strukovnu organizaciju u svojoj matičnoj državi za potrebe obavljanja djelatnosti u Nizozemskoj.

U PT (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): Za pružanje usluga u području portugalskog domaćeg prava obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za zastupanje pred sudovima obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Stranci koji imaju diplomu bilo kojeg pravnog fakulteta u Portugalu mogu se registrirati u portugalskoj odvjetničkoj komori (*Ordem dos Advogados*) pod istim uvjetima kao i portugalski državljani ako njihova zemlja prema portugalskim državljanima postupa reciprocno.

Ostali stranci koji imaju diplomu prava koju je priznao neki pravni fakultet u Portugalu mogu se registrirati u portugalskoj odvjetničkoj komori uz uvjet da obave potrebno osposobljavanje i polože završnu provjeru te prijamni ispit. Samo odvjetnička društva čiji udjeli pripadaju isključivo odvjetnicima koji su primljeni u portugalsku odvjetničku komoru mogu pružati pravne usluge u Portugalu.

Pravnici priznatih zasluga, magistri i doktori prava (čak i ako nisu odvjetnici ni sveučilišni profesori) mogu pružati usluge pravnog savjetovanja u području međunarodnog stranog i javnog prava, pod uvjetom da mjesto rada („*domiciliação*”) imaju u Portugalu, da polože prijamni ispit i da su upisani u odvjetničku komoru.

U RO: Strani odvjetnik ne smije sudjelovati u iznošenju usmenih ili pismenih zaključaka pred sudovima ili drugim sudbenim tijelima, osim u međunarodnoj arbitraži.

U SE: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije) Za članstvo u odvjetničkoj komori i pravo na upotrebu naziva „advokat” obvezno je boravište u državi članici EGP-a ili u Švicarskoj. Odbor švedske odvjetničke komore može odobriti izuzeća. Članstvo u odvjetničkoj komori nije nužno za pružanje usluga u području švedskog domaćeg prava. Član švedske odvjetničke komore može biti zaposlen samo kod člana komore ili društva koje obavlja djelatnosti člana komore. Međutim, član komore može biti zaposlen u stranom društvu koje obavlja djelatnosti odvjetnika ako predmetno društvo ima domicil u državi članici Europske unije ili EGP-a odnosno u Švicarskoj. Ako odbor švedske odvjetničke komore odobri izuzeće, član švedske odvjetničke komore može biti zaposlen i u odvjetničkom društvu izvan Europske unije.

Članovi odvjetničke komore koji pružaju pravne usluge u obliku društva ili partnerstva ne mogu imati drugi cilj niti obavljati druge djelatnosti osim pružanja usluga odvjetnika. Dopuštena je suradnja s drugim odvjetnicima, međutim, za suradnju sa stranim društvima obvezno je odobrenje odbora švedske odvjetničke komore. Samo član komore može izravno ili neizravno, preko društva, pružati usluge odvjetnika, držati udjele u društvu ili biti član društva. Samo član komore može biti član ili zamjenik člana odbora ili zamjenik glavnog direktora, ovlašteni potpisnik ili tajnik društva ili partnerstva.

U SI: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije) Zastupanje klijenata pred sudovima za naknadu uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Republici Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u trećoj zemlji može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, uz uvjet da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta.

Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti partneri u odvjetničkom društvu.

U SK: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije) Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a te boravište (komercijalna prisutnost) u Slovačkoj Republici. Za odvjetnike koji nisu iz EU-a obavezan je reciprocitet.

Mjere:

EU: Članak 120. Uredbe (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća¹;

---

¹ Uredba (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije (SL EU L 154, 16.6.2017., str. 1.).

Članak 78. Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001.¹

AT: Rechtsanwaltsordnung (Zakon o odvjetnicima) – RAO, RGBl, br. 96/1868, članci 1. i 21.c.; Rechtsanwaltsgesetz – EIRAG, BGBl. br. 27/2000, kako je izmijenjen; članak 41. EIRAG.

BE: Belgijski Pravosudni zakonik (članci od 428. do 508.); Kraljevski dekret od 24. kolovoza 1970.

BG: Zakon o odvjetništvu; Zakon o posredovanju; i Zakon o javnim bilježnicima i javnobilježničkoj djelatnosti.

CY: Zakon o odvjetnicima (poglavlje 2.), kako je izmijenjeno.

CZ: Zakon br. 85/1996 zb., Zakon o odvjetnicima.

DE:

Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; Savezni zakon o odvjetnicima);

Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG); i članak 10.

Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG).

---

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice (SL EU L 3, 5.1.2002., str. 1.).

DK: Retsplejeloven (Zakon o pravosuđu) poglavlja 12. i 13. (Konsolidirani akt br. 1284 od 14. studenoga 2018.).

EE: Advokatuuriseadus (Zakon o odvjetničkoj komori);

Tsiviilkohtumenetluse seadustik (Zakon o parničnom postupku); halduskohtumenetluse seadustik (Zakon o upravnom sudskom postupku); kriminaalmenetluse seadustik (Zakon o kaznenom postupku);

i väärteomenetluse seadustik (Zakon o prekršajnom postupku).

EL: Novi Zakon o odvjetnicima br. 4194/2013.

ES: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, članak 13.1a.

FI: Laki asianajajista (Zakon o odvjetnicima) (496/1958), odjeljci 1. i 3.; i Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (Zakonik o sudskom postupku).

FR: Loi 71-1130 du 31 décembre 1971, Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990 i Ordonnance du 10 septembre 1817 modifiée.

HR: Zakon o odvjetništvu (NN 9/94, 117/08, 75/09 i 18/11).

HU: Zakon LXXVIII. iz 2017. o profesionalnim djelatnostima odvjetnika.

LT: Zakon o odvjetničkoj komori Republike Litve od 18. ožujka 2004. br. IX-2066, kako je zadnje izmijenjen 12. prosinca 2017. Zakonom br. XIII-571.

LU: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat.

LV: Zakon o kaznenom postupku, odjeljak 79.; i Zakon Republike Latvije o odvjetništvu, odjeljak 4.

MT: Zakonik o organizaciji i parničnom postupku (poglavlje 12.).

NL: Advocatenwet (Zakon o odvjetništvu).

PT: Zakon 145/2015, 9. rujna, kako je izmijenjen Zakonom 23/2020, 6. srpnja (čl. 194. zamijenjen čl. 201.; i čl. 203. zamijenjen čl. 213.);

Statut portugalske odvjetničke komore (Estatuto da Ordem dos Advogados) i Uredba sa zakonskom snagom 229/2004, članak 5. i članci od 7. do 9.; Uredba sa zakonskom snagom 88/2003, članci 77. i 102.; Statut Profesionalnog udruženja odvjetnika (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), kako je izmijenjen Zakonom 49/2004 te Zakonom 154/2015, 14. rujna; Zakonom 14/2006 i Uredbom sa zakonskom snagom br. 226/2008, kako je izmijenjena Zakonom 41/2013, 26. lipnja;

Zakon 78/2001, članci 31. i 4., kako je izmijenjen Zakonom 54/2013, 31. srpnja; Uredba o posredovanju u obiteljskopравnim i radnopravnim predmetima (Pravilnik 282/2010), kako je izmijenjena Odlukom 283/2018, 19. listopada; Zakon 21/2007 o posredovanju u kaznenim predmetima, članak 12.; Zakon 22/2013, 26. veljače, kako je izmijenjen Zakonom 17/2017, 16. svibnja, kako je izmijenjen Uredbom sa zakonskom snagom 52/2019, 17. travnja.

RO: Zakon o odvjetništvu; Zakon o posredovanju; i Zakon o javnim bilježnicima i javnobilježničkoj djelatnosti.

SE: Rättegångsbalken (švedski Zakonik o sudskom postupku) (1942:740); i Kodeks ponašanja švedske odvjetničke komore usvojen 29. kolovoza 2008.

SI: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečišćeno besedilo – ZOdv-NPB8 Državnega Zbora RS z dne 7 junij 2019 (Zakon o odvetništvu, neslužbeni konsolidirani tekst koji je pripremio slovenski parlament od 7. lipnja 2019.).

SK: Zakon 586/2003 o odvjetništvu, članci 2. i 12.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U PL: Strani odvjetnici poslovni nastan mogu uspostaviti samo u obliku javnog trgovačkog društva, komanditnog društva ili komanditno-dioničkog društva.

Mjere:

PL: Zakon od 5. srpnja 2002. o pravnoj pomoći koju strani odvjetnici pružaju u Republici Poljskoj, članak 19. Zakon o poreznom savjetovanju

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U IE, IT: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Europske unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je boravište (komercijalna prisutnost).

Mjere:

IE: Zakon o odvjetnicima, 1954.–2011.

IT: Kraljevski dekret 1578/1933, članak 17., Zakon o odvjetništvu.

- (b) Patentni zastupnici, zastupnici u području industrijskog vlasništva, odvjetnici u području intelektualnog vlasništva (CPC 879 (dio), 861, 8613)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U AT: Za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te je obvezno boravište na državnom području države članice EGP-a ili Švicarske.

U BG i CY: Za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. U CY boravište je obvezno.

U DE: Samo patentni zastupnici s kvalifikacijom iz države članice EGP-a i Švicarske mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje usluga patentnih zastupnika u Njemačkoj u području domaćeg prava. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezna je komercijalna prisutnost. Odvjetnička komora može odobriti izuzeća. Strani patentni zastupnici mogu pružati pravne usluge u stranom pravnom sustavu ako dokažu stručno znanje, a za pružanje pravnih usluga u Njemačkoj obvezna je registracija. Strani patentni zastupnici (koji nemaju kvalifikaciju iz EGP-a i Švicarske) ne mogu osnovati odvjetničko društvo s nacionalnim patentnim zastupnicima.

Strani patentni zastupnici (izvan EGP-a i Švicarske) komercijalnu prisutnost mogu imati samo u obliku *Patentanwalts-GmbH* ili *Patentanwalts-AG* stjecanjem manjinskog udjela.

U EE: Za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je državljanstvo Estonije ili države članice EU-a ili stalno boravište u Estoniji ili EU-u.

U ES i PT: Za pružanje usluga zastupnika u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U FR: Za uvrštenje na popis zastupnika u području industrijskog vlasništva obvezno je boravište ili sjedište u EGP-u. Fizičke osobe moraju imati državljanstvo države članice EGP-a. Za zastupanje klijenta pred nacionalnim uredom za intelektualno vlasništvo obvezan je poslovni nastan u EGP-u. Više od polovine udjela i glasačkih prava moraju držati stručnjaci iz EGP-a. Odvjetnička društva mogu imati pravo na pružanje usluga zastupnika u području industrijskog vlasništva (vidjeti rezervu za pravne usluge).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U LV: Patentni zastupnici moraju biti državljani države članice EU-a.

Mjera:

LV: Zakon o institucijama i postupcima industrijskog vlasništva, poglavlje XVIII. (članci od 119. do 136.).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FI i HU: Za pružanje usluga patentnih zastupnika obvezno je boravište u državi članici EGP-a.

U SI: Za nositelja registriranih prava/podnositelja zahtjeva za registrirana prava (patenti, žigovi, zaštita dizajna) obvezno je boravište u Sloveniji. U suprotnome, za potrebe provođenja postupka, obavješćivanja itd. obvezan je patentni zastupnik ili zastupnik za žigove i dizajn koji je registriran u Sloveniji.

Mjere:

AT: Zakon o patentnim zastupnicima, BGBl. 214/1967, kako je izmijenjen, članci 2. i 16.a.

BG: Poglavlje 8.b Zakona o patentima i registraciji komunalnih modela.

CY: Zakon o odvjetnicima (poglavlje 2.), kako je izmijenjeno.

DE: Patentanwaltsordnung (PAO), Gesetz über die Tätigkeit europäischer Patentanwälte in Deutschland (EuPAG) i članak 10. Rechtsdienstleistungsgesetz (RDG).

EE: Patendivoliniku seadus (Zakon o patentnim zastupnicima) članci 2. i 14.

ES: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, članci od 155. do 157.

FI: Tavaramerkkilaki (Zakon o žigu) (7/1964);

Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamehistä (Zakon o ovlaštenim odvjetnicima u području industrijskog vlasništva) (22/2014); i

Laki kasvinjalostajanoikeudesta (Zakon o pravima uzgajivača bilja) 1279/2009; i

Mallioikeuslaki (Zakon o registriranom dizajnu) 221/1971.

FR: Code de la propriété intellectuelle (Zakonik o intelektualnom vlasništvu).

HU: Zakon XXXII. iz 1995. o patentnim zastupnicima.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 15/95, kako je izmijenjena Zakonom 17/2010, Portarijom 1200/2010, člankom 5. i Portarijom 239/2013; i Zakon 9/2009.

SI: Zakon o industrijski lastnini (Zakon o industrijskom vlasništvu), *Uradni list RS*, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 100/13 i 23/20 (*Službeni list Republike Slovenije* br. 51/06 – službeni konsolidirani tekst 100/13 i 23/20).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U IE: Za osnivanje poslovne jedinice obvezno je da barem jedan direktor, partner, rukovoditelj ili zaposlenik društva bude registriran u Irskoj kao patentni zastupnik ili odvjetnik u području intelektualnog vlasništva. Za pružanje usluga na prekograničnoj osnovi obvezni su državljanstvo države članice EGP-a i komercijalna prisutnost u EGP-u, glavno mjesto poslovanja u državi članici EGP-a te kvalifikacije stečene na temelju prava države članice EGP-a.

Mjere:

IE: Odjeljci 85. i 86. Zakona o žigovima iz 1996., kako je izmijenjen;

Pravilo 51., pravilo 51.A i pravilo 51.B Pravila o žigovima iz 1996., kako su izmijenjena; odjeljci 106. i 107. Zakona o patentima iz 1992., kako je izmijenjen; i Pravila o registru patentnih zastupnika S.I. 580 iz 2015.

- (c) Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 8621 osim usluga revizije, 86213, 86219, 86220)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U AT: Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih računovođa i knjigovođa koji ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične zemlje u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u (CPC 862).

U FR: Obvezan je poslovni nastan ili boravište.

U IT: Boravište ili poslovni domicil obvezni su za upis u strukovni registar, što je potrebno za pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga (CPC 86213, 86219, 86220).

U PT: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): Boravište ili poslovni domicil obvezni su za upis u strukovni registar koji vodi komora ovlaštenih računovođa (*Ordem dos Contabilistas Certificados*), što je nužno za pružanje računovodstvenih usluga, pod uvjetom recipročnog postupanja prema portugalskim državljanima.

Mjere:

AT: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (Zakon o javnim računovođama i revizorima, BGBl. I br. 58/1999), članak 12., članak 65., članak 67., članak 68. stavak 1. točka 4.; i

Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG), BGBl. I br. 191/2013, članci 7., 11., 28.

FR: Uredba 45-2138 od 19. rujna 1945.

IT: Zakonodavni dekret 139/2005; i Zakon 248/2006.

PT: Uredba sa zakonskom snagom br.º452/99, izmijenjena Zakonom br. 139/2015, 7. rujna.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SI: Za pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga (CPC 86213, 86219, 86220) obvezan je poslovni nastan u Europskoj uniji.

Mjere:

SI: Zakon o uslugama na unutarnjem tržištu, *Službeni list Republike Slovenije* br. 21/10.

- (d) Usluge revizije (CPC – 86211 i 86212 osim računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU-u: Za pružanje usluga zakonske revizije potrebno je odobrenje nadležnih tijela države članice koja može priznati istovrijednost kvalifikacija revizora koji je državljanin Čilea ili bilo koje treće zemlje podložno načelu reciprociteta (CPC 8621).

Mjere:

EU: Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹; i Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća².

Mjere:

BG: Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U AT: Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih revizora koji ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične zemlje u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u.

-
- ¹ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL EU L 182, 29.6.2013., str. 19.).
- ² Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL EU L 157, 9.6.2006., str. 87.).

Mjere:

AT: Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz (Zakon o javnim računovodama i revizorima, BGBl. I br. 58/1999), članak 12., članak 65., članak 67., članak 68. stavak 1. točka 4.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DK: Za pružanje usluga zakonske revizije obvezno je odobrenje Danske kao revizora. Za odobrenje je obvezno boravište u državi članici EGP-a. Revizori i revizorska društva koji nisu ovlašteni u skladu s propisom kojim se provodi Direktiva 2006/43/EZ na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o zakonskim revizijama ne smiju, u ovlaštenim revizorskim društvima, imati više od 10 % glasačkih prava.

U FR: (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije) Za zakonske revizije: obvezan je poslovni nastan ili boravište. Čileanski državljani mogu pružati usluge zakonske revizije u Francuskoj, podložno načelu reciprociteta.

U PL: Za pružanje revizorskih usluga obvezan je poslovni nastan u Europskoj uniji.

Mjere:

DK: Revisorloven (danski Zakon o ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima), Zakon br. 1287 od 20. studenoga 2018.

FR: Code de commerce (Trgovački zakonik).

PL: Zakon od 11. svibnja 2017. o ovlaštenim revizorima, revizorskim društvima i javnom nadzoru – *Službeni list* iz 2017., točka 1089.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Obvezno je odobrenje, podložno ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru. Dopuštena su profesionalna udruženja (partnerstva) fizičkih osoba.

U SK: Samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za slovačke državljane ili državljane države članice može biti ovlašteno za obavljanje revizija u Republici Slovačkoj.

Mjere:

CY: Zakon o revizorima iz 2017. (Zakon 53(I)/2017).

SK: Zakon br. 423/2015 o zakonskim revizijama.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U DE: Revizori iz trećih zemalja registrirani u skladu s člankom 134. WPO-a mogu obavljati zakonsku reviziju godišnjih fiskalnih izvještaja ili osigurati konsolidirane financijske izvještaje društva sa sjedištem izvan Europske unije, čiji su prenosivi vrijednosni papiri ponuđeni za trgovanje na uređenom tržištu.

Mjere:

DE: Handelsgesetzbuch (HGB; Zakonik o trgovačkom pravu);

Gesetz über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung – WPO; Zakon o javnim računovođama).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U ES: ovlaštene revizori moraju biti državljani države članice. Ova se rezerva ne primjenjuje na reviziju društava s poslovnim nastanom izvan Europske unije koja su uvrštena na španjolskom uređenom tržištu.

Mjere:

ES: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas (novi zakon o reviziji: Zakon 22/2015 o revizorskim uslugama).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SI: Obvezna je komercijalna prisutnost. Revizorski subjekt iz treće zemlje može biti dioničar ili član slovenskog revizorskog društva pod uvjetom da, u skladu s pravom zemlje u kojoj je revizorski subjekt iz treće zemlje osnovan, slovenska revizorska društva mogu biti dioničari ili članovi revizorskog društva u toj zemlji (zahtjev u pogledu reciprociteta).

Mjere:

SI: Zakon o reviziji (ZRev-2), *Službeni list Republike Slovenije* br. 65/2008 (kako je zadnje izmijenjen Zakonom br. 84/18); i Zakon o trgovačkim društvima (ZGD-1), *Službeni list Republike Slovenije* br. 42/2006, kako je zadnje izmijenjen br. 22/19 – ZPosS).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U EE: Većina glasova koje predstavljaju udjeli revizorskog društva pripadaju zaprisegnutim revizorima koji podliježu nadzoru nadležnog tijela države članice EGP-a koji su kvalifikacije stekli u državi članici EGP-a ili revizorskim društvima. Barem tri četvrtine osoba koje zastupaju revizorsko društvo na temelju prava moraju imati kvalifikacije stečene u državi članici EGP-a.

Mjere:

EE: Zakon o djelatnosti revizora (Audiitortegevuse seadus) članci 76.–77.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BE: Obvezan je poslovni nastan u Belgiji na mjestu gdje će se obavljati profesionalna djelatnost i gdje će se održavati akti, dokumenti i korespondencija povezani s tom djelatnošću, te je obvezno da barem jedan službenik ili rukovoditelj u toj poslovnoj jedinici bude odobreni revizor.

U FI: Najmanje jedan od revizora u finskim društvima s ograničenom odgovornošću i društvima koja su obvezna obavljati revizije mora imati boravište u EGP-u. Revizor mora biti lokalno ovlašten revizor ili lokalno ovlašteno revizorsko društvo.

U HR: Usluge revizije mogu pružati samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Hrvatskoj ili fizičke osobe s boravištem u Hrvatskoj.

U IT: Fizičke osobe moraju imati boravište da bi mogle pružati revizorske usluge.

U LT: Za pružanje revizorskih usluga obvezan je poslovni nastan u EGP-u.

U SE: Usluge zakonske revizije mogu pružati samo revizori odobreni u Švedskoj i revizorska društva registrirana u Švedskoj. Obvezno je boravište u EGP-u. Nazive „odobreni revizor” i „ovlašteni revizor” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni ili ovlašteni u Švedskoj. Revizori kooperativnih gospodarskih zadruga i određenih drugih poduzeća koji nisu certificirani ni odobreni računovođe moraju imati boravište unutar EGP-a, osim ako im Vlada ili tijelo Vlade koje imenuje Vlada u određenom slučaju dopusti drukčije.

Mjere:

BE: Zakon od 22. srpnja 1953. o osnivanju Instituta revizora društava i organizaciji javnog nadzora nad djelatnosti revizora društava, usklađen 30. travnja 2007. (Zakon o javnim računovođama).

FI: Tilintarkastuslaki (Zakon o reviziji) (459/2007), sektorski zakoni kojima je propisano angažiranje lokalno ovlaštenih revizora.

HR: Zakon o reviziji (NN 146/05, 139/08 i 144/12), članak 3.

IT: Zakonodavni dekret 58/1998, članci 155., 158. i 161.;

Dekret predsjednika Republike 99/1998; i Zakonodavni dekret 39/2010, članak 2.

LT: Zakon o reviziji od 15. lipnja 1999. br. VIII-1227 (nova verzija od 3. srpnja 2008. br. X1676).

SE: Revisorslagen (Zakon o revizorima) (2001:883);

Revisionslag (Zakon o reviziji) (1999:1079);

Aktiebolagslagen (Zakon o trgovačkim društvima) (2005:551);

Lag om ekonomiska föreningar (Zakon o gospodarskim zadrugama) (2018:672); i

ostali akti kojima se uređuju uvjeti za angažiranje ovlaštenih revizora.

- (e) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863, ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima koje pripadaju u pravne usluge)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U AT: Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih poreznih savjetnika koji ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične zemlje u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u.

Mjere:

AT: Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz (Zakon o javnim računovodama i revizorima, BGBl. I br. 58/1999), članak 12., članak 65., članak 67., članak 68. stavak 1. točka 4.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FR: Obvezan je poslovni nastan ili boravište.

Mjere:

FR: Uredba 45-2138 od 19. rujna 1945.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Za porezne savjetnike obvezno je državljanstvo države članice.

Mjere:

BG: Zakon o računovodstvu;

Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji; Zakon o porezu na dohodak; i Zakon o porezu na dobit.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U HU: Za pružanje usluga poreznog savjetovanja obvezno je boravište u EGP-u ako ih pruža fizička osoba koja se nalazi na državnom području Mađarske.

U IT: Obvezno je boravište.

Mjere:

HU: Zakon XCII. iz 2003. o pravilima oporezivanja; i

Uredba Ministarstva financija br. 26/2008 o licenciranju i registraciji djelatnosti poreznog savjetovanja.

IT: Zakonodavni dekret 139/2005; i Zakon 248/2006.

- (f) Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja, inženjerske usluge te usluge integriranog inženjerstva (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Za arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i inženjerske usluge koje pružaju fizičke osobe obvezno je boravište u državi članici EGP-a ili u Švicarskoj Konfederaciji. Za arhitektonske i inženjerske projekte od nacionalne ili regionalne važnosti strani ulagatelji moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagateljima ili kao njihovi podizvođači (CPC 8671, 8672, 8673).

Mjere:

BG: Zakon o prostornom razvoju;

Zakon o građevinskoj komori; i

Zakon o Udruženju arhitekata i Udruženju inženjera u području dizajna razvoja projekata.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U HR: Planove ili projekte stranih arhitekata, inženjera ili arhitekata urbanista mora potvrditi ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Mjere:

HR: Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 118/18, 110/19);

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 39/19).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: Za pružanje arhitektonskih usluga, usluga urbanističkog planiranja, inženjerskih usluga te usluga integriranog inženjerstva (CPC 8671, 8672, 8673, 8674) obvezni su državljanstvo i boravište.

Mjere:

CY: Zakon 41/1962, kako je izmijenjen; Zakon 224/1990, kako je izmijenjen; i Zakon 29(I)2001, kako je izmijenjen.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Obvezno je boravište u EGP-u.

U HU: Za pružanje sljedećih usluga obvezno je boravište u EGP-u ako ih pruža fizička osoba koja je prisutna na državnom području Mađarske: arhitektonske usluge, inženjerske usluge (primjenjuje se samo na diplomirane vježbenike), usluge integriranog inženjerstva te usluge krajobrazne arhitekture (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

U IT: Boravište ili poslovni domicil/poslovna adresa u Italiji obvezni su za upis u strukovni registar, što je potrebno za pružanje arhitektonskih i inženjerskih usluga (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

U SK: Boravište u EGP-u obvezno je za registraciju u strukovnoj komori, što je potrebno za pružanje arhitektonskih i inženjerskih usluga (CPC 8671, 8672, 8673, 8674).

Mjere:

CZ: Zakon br. 360/1992 zb. o djelatnosti ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera i tehničara koji rade u području gradnje.

HU: Zakon LVIII. iz 1996. o strukovnim komorama arhitekata i inženjera.

IT: Kraljevski dekret 2537/1925 o uređenju arhitektonskih i inženjerskih djelatnosti; Zakon 1395/1923; i

Dekret predsjednika Republike (D.P.R.) 328/2001.

SK: Zakon 138/1992 o arhitektima i inženjerima, članci 3., 15., 15.a, 17.a i 18.a.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: Pružanje arhitektonskih usluga obuhvaća i nadzor nad izvođenjem radova (CPC 8671, 8674). Strani arhitekti koji su ovlašteni u svojim zemljama domaćinima i koji žele povremeno obavljati svoju djelatnost u Belgiji moraju dobiti prethodno odobrenje Vijeća Udruženja u geografskom području u kojem namjeravaju obavljati svoju djelatnost.

Mjere:

BE: Zakon od 20. veljače 1939. o zaštiti naziva arhitektonske djelatnosti; i Zakon od 26. lipnja 1963., u skladu s kojim je izrađen Pravilnik Udruženja arhitekata od 16. prosinca 1983. o etičkim standardima koje je utvrdilo Nacionalno vijeće Udruženja arhitekata (odobreno člankom 1. Kraljevskog zakona od 18. travnja 1985., M.B., 8. svibnja 1985.).

Rezerva br. 3 – Profesionalne usluge (zdravstvene usluge i maloprodaja farmaceutskih proizvoda)

Sektor – podsektor: Profesionalne usluge – medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge; usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja; veterinarske usluge; maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti

Industrijska klasifikacija: CPC 9312, 93191, 932, 63211

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Tretman najpovlaštenije nacije

Viša uprava i upravni odbori

Lokalna prisutnost

Poglavlje/odjeljak: Liberalizacija ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Opis:

- (a) Medicinske usluge, stomatološke usluge te usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (CPC 9312, 93191)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U IT: Za pružanje usluga psihologa obvezno je državljanstvo države članice EU-a, a stranim državljanima obavljanje djelatnosti može se odobriti na temelju reciprociteta (CPC 9312 (dio)).

Mjere:

IT: Zakon 56/1989 o psihološkoj djelatnosti.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: Za pružanje medicinskih usluga (uključujući psihologe), stomatoloških usluga te usluga primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja obvezni su ciparsko državljanstvo i boravište.

Mjere:

CY: Zakon o registraciji liječnika (poglavlje 250.), kako je izmijenjen;

Zakon o registraciji stomatologa (poglavlje 249.), kako je izmijenjen;

Zakon 75(I)/2013 – podijatri;

Zakon 33(I)/2008, kako je izmijenjen – medicinska fizika;

Zakon 34(I)/2006, kako je izmijenjen – radni terapeuti;

Zakon 9(I)/1996, kako je izmijenjen – zubni tehničari;

Zakon 68(I)/1995, kako je izmijenjen – psiholozi;

Zakon 16(I)/1992, kako je izmijenjen – optičari;

Zakon 23(I)/2011, kako je izmijenjen – radiolozi/radioterapeuti;

Zakon 31(I)/1996, kako je izmijenjen – dijetetičari/nutricionisti;

Zakon 140/1989, kako je izmijenjen – fizioterapeuti; i

Zakon 214/1988, kako je izmijenjen – medicinske sestre.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DE: Liječnici (uključujući psihologe, psihoterapeute i stomatologe) moraju se registrirati u regionalnim udruženjima liječnika ili stomatologa u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja (*kassenärztliche* ili *kassenzahnärztliche Vereinigungen*) ako žele liječiti pacijente osigurane na temelju obveznog zdravstvenog osiguranja.

Za usluge primalja pristup je ograničen samo na fizičke osobe. Za medicinske i stomatološke usluge pristup je moguć za fizičke osobe, ovlaštene centre za zdravstvenu skrb i ovlaštena tijela. Mogu se primjenjivati zahtjevi u pogledu poslovnog nastana.

Mjere:

DE: Bundesärzteordnung (BÄO; Savezni zakon o liječnicima);

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde (ZHG);

Gesetz über den Beruf der Psychotherapeutin und des Psychotherapeuten (PsychThG; Zakon o pružanju usluga psihoterapije);

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung
(Heilpraktikergesetz);

Gesetz über das Studium und den Beruf von Hebammen (HebG); Bundes-Apothekerordnung.
Na regionalnoj razini može postojati dodatno zakonodavstvo o primaljama.

Gesetz über die Pflegeberufe (PflBG);

Sozialgesetzbuch Fünftes Buch (SGB V; Socijalni zakonik, svezak peti) – Obvezno
zdravstveno osiguranje.

Regionalna razina:

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg;

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der
Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der
Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern;

Berliner Heilberufekammergesetz (BlnHKG);

Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGGH); Gesetz über die
Berufsgerichtsbarkeit der Heilberufe; Hamburgisches Gesetz über die Ausübung des Berufs
der Hebamme und des Entbindungspfleger (Hamburgisches Hebammengesetz);

Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG);

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG);

Niedersächsisches Kammergesetz für die Heilberufe (Heilkammergesetz – HKG);

Niedersächsisches Gesetz über die Ausübung des Hebammenberufs (NHebG)
Heilberufsgesetz Mecklenburg-Vorpommern (Heilberufsgesetz M-V – HeilBerG);

Heilberufsgesetz (HeilBG NRW);

Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz);

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/psychotherapeutinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG);

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) and Thüringer Heilberufegesetz.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FR: Ulagateljima iz Unije raspoložive su i druge vrste pravnog oblika, a strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima *société d'exercice liberal* (SEL) i *société civile professionnelle* (SCP). Za medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja obvezno je francusko državljanstvo. Međutim, pristup je omogućen i strancima unutar godišnje utvrđenih kvota. Medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja i medicinskih sestara, mogu se pružati isključivo u obliku „*SEL à forme anonym*”, „*à responsabilité limitée par actions simplifiée*” ili „*commandite par actions SCP*”, „*société coopérative*” (samo za neovisne stručnjake opće prakse i specijalizirane stručnjake) ili „*société interprofessionnelle de soins ambulatoires* (SISA)” za multidisciplinarni zdravstveni centar (MSP).

Mjere:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; i Code de la santé publique (Zakonik o javnom zdravstvu).

(b) Veterinarske usluge (CPC 932)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U AT: Samo državljani države članice EGP-a mogu pružati veterinarske usluge. Uvjet u pogledu državljanstva ne primjenjuje se na osobe koje nisu državljani države članice EGP-a ako konkretna država koja nije država članica EGP-a ima sklopljen sporazum s Unijom kojim je predviđen nacionalni tretman u pogledu ulaganja i prekogranične trgovine veterinarskim uslugama.

U ES: Za obavljanje djelatnosti obvezno je članstvo u profesionalnom udruženju te državljanstvo države članice Europske unije, a od te se obveze može odustati na temelju bilateralnog sporazuma o određenoj djelatnosti.

U FR: Za pružanje veterinarskih usluga obvezno je državljanstvo države članice EGP-a, no od te se obveze može odustati podložno načelu reciprociteta. Mogući pravni oblici društva za pružanje veterinarskih usluga ograničeni su na SCP (*société civile professionnelle*) i SEL (*société d'exercice libéral*). Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika, međutim, drugi pravni oblici društva predviđeni francuskim domaćim pravom ili pravom druge države članice EGP-a i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici EU-a ili EGP-a mogu biti ovlašteni, pod određenim uvjetima.

Mjere:

AT: Tierärztegesetz (Zakon o veterinarstvu), BGBl. br. 16/1975, članak 3. stavci 2. i 3.

ES: Real Decreto 126/2013, de 22 de febrero, por el que se aprueban los Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española; članci 62. i 64.

FR: Code rural et de la pêche maritime (Zakonik o poljoprivredi i morskom ribarstvu).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: Za pružanje veterinarskih usluga obvezni su državljanstvo i boravište.

U EL: Za pružanje veterinarskih usluga obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

U HR: Samo pravne i fizičke osobe s poslovnim nastanom u državi članici za potrebe obavljanja veterinarske djelatnosti mogu pružati prekogranične veterinarske usluge u Republici Hrvatskoj. Samo državljani države članice Europske unije mogu osnovati veterinarsku praksu u Republici Hrvatskoj.

U HU: Za članstvo u mađarskoj Veterinarskoj komori, koje je potrebno za pružanje veterinarskih usluga, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

Mjere:

CY: Zakon 169/1990, kako je izmijenjen.

EL: Predsjednička odluka 38/2010, Ministarska odluka 165261/IA/2010 (*Službeni list* 2157/B).

HR: Zakon o veterinarstvu (NN 83/13, 148/13, 115/18), članak 3. stavak 67., članci 105. i 121.

HU: Zakon CXXVII. iz 2012. o Mađarskoj veterinarskoj komori i o uvjetima pružanja veterinarskih usluga.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Za pružanje veterinarskih usluga obvezna je fizička prisutnost na državnom području.

U IT i PT: Za pružanje veterinarskih usluga obvezno je boravište.

U PL: Za pružanje veterinarskih usluga obvezna je fizička prisutnost na državnom području Poljske; da bi mogle obavljati djelatnost veterinarskog kirurga na državnom području Poljske, osobe koje nemaju državljanstvo države članice EU-a moraju položiti ispit na poljskom jeziku koji organizira poljska Komora veterinarskih kirurga.

U SI: Samo pravne i fizičke osobe s poslovnim nastanom u državi članici za potrebe obavljanja veterinarske djelatnosti mogu pružati prekogranične veterinarske usluge u Republici Sloveniji.

U SK: Za pristup strukovnoj komori, koji je nužan za pružanje veterinarskih usluga, obvezno je boravište u EGP-u.

Mjere:

CZ: Zakon br. 166/1999 zb. (Zakon o veterinarstvu), članci 58.–63., 39.; i

Zakon br. 381/1991 zb. (o Komori veterinarskih kirurga Češke Republike), stavak 4.

IT: Zakonodavni dekret C.P.S. 233/1946, članci od 7. do 9.; i

Dekret predsjednika Republike (DPR) 221/1950, stavak 7.

PL: Zakon od 21. prosinca 1990. o djelatnosti veterinarskih kirurga i komori veterinarara.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 368/91 (Statut Udruženja veterinarara) izmijenjena Zakonom 125/2015, 3. rujna.

SI: Pravilnik o priznavanju poklicnih kvalifikacij veterinarjev (Pravilnik o priznavanju stručnih klasifikacija veterinarara), *Uradni list RS*, št. 71/2008, 7/2011, 59/2014 in 21/2016 (*Službeni list Republike Slovenije* br. 71/2008, 7/2011, 59/2014 i 21/2016); Zakon o uslugama na unutarnjem tržištu, *Službeni list Republike Slovenije* br. 21/2010.

SK: Zakon 442/2004 o privatnim veterinarima i komori veterinarara, članak 2.

- (c) Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti (CPC 63211)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori:

U AT: Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti može se obavljati samo putem ljekarne. Za upravljanje poslovanjem ljekarne obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Zakupoprимci i osobe nadležne za upravljanje ljekarnom moraju imati državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije.

Mjere:

AT: Apothekengesetz (Zakon o ljekarništvu), RGeBl. br. 5/1907, kako je izmijenjen, članci 3., 4., 12.; Arzneimittelgesetz (Zakon o lijekovima), BGeBl. br. 185/1983, kako je izmijenjen, članci 57., 59., 59.a; i Medizinproduktegesetz (Zakon o medicinskim proizvodima), BGeBl. br. 657/1996, kako je izmijenjen, članak 99.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U DE: Ljekarnu smiju voditi samo fizičke osobe (farmaceuti). Državljanima drugih zemalja ili osobama koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine.

U FR: Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske.

Strani farmaceuti mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru utvrđenih godišnjih kvota. Mora biti odobreno otvaranje ljekarne, a komercijalna prisutnost, uključujući prodaju lijekova javnosti na daljinu preko usluga informacijskog društva, mora imati jedan od pravnih oblika koji su dopušteni na temelju nacionalnog prava na nediskriminirajućoj osnovi: „*société d'exercice libéral (SEL) anonyme*”, „*par actions simplifiée*”, „*à responsabilité limitée unipersonnelle*” ili „*pluripersonnelle*”, „*en commandite par actions*”, „*société en noms collectifs (SNC)*” ili „*société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle*” ili „*pluripersonnelle*”.

Mjere:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; njemački Zakon o ljekarništvu); Bundes-Apothekerordnung;

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

FR: Code de la santé publique (Zakonik o javnom zdravstvu); i

Loi 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales i Loi 2015-990 du 6 août 2015.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U EL: Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

U HU: Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

U LV: Kako bi počeo samostalno obavljati ljekarničku djelatnost, farmaceut ili pomoćni farmaceut koji je strani državljanin, a školovan je u državi koja nije država članica Unije ili EGP-a, mora najmanje godinu dana raditi u ljekarni u državi članici EGP-a pod nadzorom farmaceuta.

Mjere:

EL: Zakon 5607/1932, kako je izmijenjen zakonima 1963/1991 i 3918/2011.

HU: Zakon XCVIII. iz 2006. o općim odredbama o pouzdanoj i gospodarski isplativoj opskrbi lijekovima i medicinskim pomagalicama te o distribuciji lijekova.

LV: Zakon o ljekarništvu, odjeljak 38.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U IT: Djelatnost mogu obavljati samo fizičke osobe koje su upisane u registar te pravne osobe u obliku partnerstava u kojima svaki partner mora biti registrirani farmaceut. Za upis u strukovni registar farmaceuta obvezno je državljanstvo države članice ili boravište te se djelatnost mora obavljati u Italiji. Strani državljani koji imaju potrebne kvalifikacije mogu se upisati ako su državljani zemlje s kojom Italija ima poseban sporazum na temelju kojeg mogu obavljati djelatnost uz uvjet reciprociteta (Zakonodavni dekret CPS 233/1946, članci od 7. do 9. i dekret predsjednika Republike 221/1950, točke 3. i 7.). Novim ili slobodnim ljekarnama odobrenje se izdaje na temelju javnog nadmetanja. U javnom nadmetanju mogu sudjelovati samo državljani države članice koji su upisani u Registar farmaceuta („*albo*”).

Mjere:

IT: Zakon 362/1991, članci 1., 4., 7. i 9.;

Zakonodavni dekret CPS 233/1946, članci od 7. do 9.; i

Dekret predsjednika Republike (D.P.R. 221/1950, točke 3. i 7.).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostalih usluga koje pružaju farmaceuti obvezno je državljanstvo (CPC 63211).

Mjere:

CY: Zakon o farmaceutskim proizvodima i otrovima (poglavlje 254.), kako je izmijenjen.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BG: Za farmaceute je obvezno trajno boravište.

Mjere:

BG: Zakon o lijekovima u humanoj medicini, članci 146., 161., 195., 222. i 228.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DE, SK: Za stjecanje dozvole za farmaceuta ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih proizvoda javnosti potrebno je boravište.

Mjere:

DE: Gesetz über das Apothekenwesen (ApoG; njemački Zakon o ljekarništvu);

Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (AMG);

Gesetz über Medizinprodukte (MPG);

Verordnung zur Regelung der Abgabe von Medizinprodukten (MPAV).

SK: Zakon 362/2011 o farmaceutskim proizvodima i medicinskim uređajima, članak 6.; i

Zakon 578/2004 o pružateljima zdravstvene zaštite, medicinskom osoblju i profesionalnoj organizaciji u zdravstvu.

Rezerva br. 4 – Usluge istraživanja i razvoja

Sektor – podsektor: Usluge istraživanja i razvoja

Industrijska klasifikacija: CPC 851, 853

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

EU: Za usluge istraživanja i razvoja financirane iz javnih izvora za koje sredstva osigurava Europska unija na razini Europske unije isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavni ured u Uniji (CPC 851, 853).

Za usluge istraživanja i razvoja financirane iz javnih izvora za koje sredstva osigurava država članica isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima predmetne države članice i pravnim osobama iz predmetne države članice koje imaju sjedište u toj državi članici (CPC 851, 853).

Ovom se rezervom ne dovode u pitanje ovaj Sporazum, isključenje javne nabave koje provodi jedna stranka ni subvencije iz članka 18.1. stavka 2. točaka (e) i (f) dijela III. ovog Sporazuma.

Mjere:

EU: Svi trenutačni i svi budući okvirni programi Europske unije za istraživanje i inovacije, uključujući pravila za sudjelovanje u programu Obzor 2020. i propise koji se odnose na zajedničke tehnološke inicijative i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT), te postojeći i budući nacionalni, regionalni ili lokalni programi za istraživanje.

Rezerva br. 5 – Usluge poslovanja nekretninama

Sektor – podsektor: Usluge poslovanja nekretninama

Industrijska klasifikacija: CPC 821, 822

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Tretman najpovlaštenije nacije

Lokalna prisutnost

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: Za pružanje usluga poslovanja nekretninama obvezni su državljanstvo i boravište.

Mjere:

CY: Zakon o posrednicima u prometu nekretninama 71(1)/2010, kako je izmijenjen.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Da bi mogle dobiti dozvolu potrebnu za pružanje usluga poslovanja nekretninama u Češkoj Republici, za fizičke osobe obvezno je boravište, a za pravne osobe obvezan je poslovni nastan.

U HR: Za pružanje usluga poslovanja nekretninama obvezna je komercijalna prisutnost u EGP-u.

U PT: Za fizičke osobe obvezno je boravište u državi članici EGP-a. Za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u državi članici EGP-a.

Mjere:

CZ: Zakon o trgovinskim dozvolama.

HR: Zakon o posredovanju u prometu nekretninama (NN 107/07 i 144/12), članak 2.

PT: Uredba sa zakonskom snagom 211/2004 (članci 3. i 25.), kako je izmijenjena i ponovno objavljena pod Uredbom sa zakonskom snagom 69/2011.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DK: Ako usluge poslovanja nekretninama pruža fizička osoba koja je prisutna na državnom području Danske, samo ovlašteni posrednici u prometu nekretninama koji su fizičke osobe upisane u registar posrednika u prometu nekretninama koji vodi Dansko tijelo za poslovanje smiju upotrebljavati naziv „posrednik u prometu nekretninama”. Zakonom je propisano da podnositelj zahtjeva mora imati boravište u Danskoj ili u Europskoj uniji, EGP-u ili Švicarskoj Konfederaciji.

Zakon o prodaji nekretnina primjenjuje se samo kad se usluge poslovanja nekretninama pružaju klijentima. Zakon o prodaji nekretnina ne primjenjuje se na zakup nekretnina (CPC 822).

Mjere:

DK: Lov om formidling af fast ejendom m.v. lov. br. 526 od 28.5.2014. (Zakon o prodaji nekretnina).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U SI: Ako Čile slovenskim državljanima i poduzećima dopusti pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama, i Slovenija će čileanskim državljanima i poduzećima dopustiti pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama pod istim uvjetima, uz ispunjenje sljedećih zahtjeva: pravo na pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama u zemlji podrijetla, podnošenje relevantnog dokumenta o nekažnjavanju i upis u registar posrednika u prometu nekretninama pri nadležnom (slovenskom) ministarstvu.

Mjere:

SI: Zakon o agencijama za promet nekretninama.

Rezerva br. 6 – Poslovne usluge

Sektor – podsektor:	Poslovne usluge – usluge najma ili davanja u zakup bez rukovatelja; usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju; usluge tehničkog ispitivanja i analize; srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja; usluge povezane s poljoprivredom; sigurnosne usluge; usluge posredovanja u zapošljavanju; usluge pismenog i usmenog prevođenja i ostale poslovne usluge
Industrijska klasifikacija:	ISIC Rev. 3.1 37, CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 831, 85990 (dio), 86602, 8675, 8676, 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209, 87901, 87902, 87909, 88, 893 (dio)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Viša uprava i upravni odbori Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Liberalizacija ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

- (a) Usluge najma ili davanja u zakup bez rukovatelja (CPC 83103, CPC 831)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U SE: Za plovidbu pod švedskom zastavom mora se predložiti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju na poslovanje u slučaju stranih vlasničkih udjela u brodu. Prevladavajući švedski utjecaj na poslovanje znači da se vođenje poslovanja broda obavlja u Švedskoj i da brod ima i više od polovine udjela u švedskom vlasništvu ili vlasništvu osoba iz druge zemlje EGP-a. Drugim stranim brodovima može se pod određenim uvjetima odobriti izuzeće od ovog pravila ako su ih unajmile ili iznajmile švedske pravne osobe na temelju ugovora o zakupu broda bez posade (CPC 83103).

Mjere:

SE: Sjölagen (Zakon o pomorstvu) (1994:1009), poglavlje 1., članak 1.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SE: Iznajmljivači ili davatelji u zakup (*leasing*) automobila i određenih terenskih vozila (*terrängmotorfordon*) bez vozača, koji se iznajmljuju ili daju u zakup za vrijeme razdoblja kraćeg od jedne godine, obvezni su imenovati osobu koja je odgovorna za osiguravanje, među ostalim, toga da se poslovanje odvija u skladu s vrijedećim pravilima i propisima te da se poštuju pravila o sigurnosti prometa na cestama. Odgovorna osoba mora imati boravište u EGP-u (CPC 831).

Mjere:

SE: Lag (1998: 492) om biluthyrning (Zakon o najmu i zakupu automobila).

- (b) Usluge najma ili davanja u zakup i ostale poslovne usluge povezane sa zračnim prometom (CPC 83104)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

EU: Za najam ili zakup zrakoplova bez posade (*dry lease*) na zrakoplove koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz Europske unije primjenjuju se mjerodavni zahtjevi za registraciju zrakoplova. Na ugovor o zakupu zrakoplova bez posade u kojemu je jedna od stranaka zračni prijevoznik iz Europske unije primjenjuju se zahtjevi iz prava Europske unije ili nacionalnog prava u području sigurnosti zračnog prometa, primjerice zahtjev za prethodno odobrenje i drugi uvjeti koji se primjenjuju na upotrebu registriranih zrakoplova iz trećih zemalja. Za registraciju zrakoplova može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole (CPC 83104).

Kad je riječ o uslugama računalnog sustava rezervacija (CRS), ako pružatelji usluga CRS-a koji posluju izvan Europske unije zračnim prijevoznicima iz Europske unije ne dodijele jednak (odnosno nediskriminirajući) pristup kao onaj koji zračnim prijevoznicima iz treće zemlje dodjeljuju pružatelji usluga CRS-a iz Europske unije u Europskoj uniji ili ako zračni prijevoznici izvan Europske unije pružateljima usluga CRS-a iz Europske unije ne dodijele jednak pristup kao onaj koji zračni prijevoznici u Uniji dodjeljuju pružateljima usluga CRS-a treće zemlje, mogu se poduzeti mjere kako bi pružatelji usluga CRS-a koji posluju u Europskoj uniji osigurali jednak diskriminatorni pristup zračnim prijevoznicima izvan Europske unije odnosno kako bi zračni prijevoznici iz Europske unije osigurali jednak pristup pružateljima usluga CRS-a izvan Europske unije.

Mjere:

EU: Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹; i Uredba (EZ) br. 80/2009 Europskog parlamenta i Vijeća².

---

¹ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL EU L 293, 31.10.2008., str. 3.).

² Uredba (EZ) br. 80/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o Kodeksu poslovanja računalnih sustava rezervacija i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2299/89 (SL EU L 35, 4.2.2009., str. 47.).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BE: Privatni (civilni) zrakoplovi koji pripadaju fizičkim osobama koje nisu državljani države članice EGP-a mogu se registrirati samo ako te osobe imaju domicil ili boravište u Belgiji neprekidno najmanje godinu dana. Privatni (civilni) zrakoplovi koji pripadaju stranim pravnim subjektima koji nisu osnovani u skladu s pravom države članice EGP-a mogu se registrirati samo ako ti subjekti u Belgiji imaju sjedište poslovanja, zastupništvo ili ured neprekidno najmanje godinu dana (CPC 83104).

Mjere:

BE: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

- (c) Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju – usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U BG: Za posredovanje obvezno je stalno ili dugotrajno boravište u Republici Bugarskoj za državljane zemalja koje nisu država članica EGP-a ili Švicarske Konfederacije.

U HU: Za obavljanje usluga posredovanja (kao što su arbitraža i mirenje) obvezno je odobrenje ministra nadležnog za pravosudni sustav koje se dodjeljuje upisom u registar, a može se dati samo pravnim ili fizičkim osobama koje imaju poslovni nastan ili boravište u Mađarskoj.

Mjere:

BG: Akt o posredovanju, članak 8.

HU: Zakon LV. iz 2002. o posredovanju.

(d) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za pružanje usluga kemičara i biologa obvezno je državljanstvo države članice.

U FR: Obavljanje djelatnosti biologa ograničeno je na fizičke osobe, a obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

Mjere:

CY: Zakon o registraciji kemičara iz 1988. (Zakon 157/1988), kako je izmijenjen.

FR: Code de la Santé Publique (Zakonik o javnom zdravstvu).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U BG: Za pružanje usluge tehničkog ispitivanja i analize obvezni su poslovni nastan u Bugarskoj u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima i upis u trgovački registar.

Za periodičnu provjeru dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu osoba bi trebala biti registrirana u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima ili Zakonom o neprofitnim pravnim osobama, ili bi trebala biti registrirana u drugoj državi članici EGP-a.

Ispitivanje i analizu sastava i čistoće zraka i vode može provoditi samo Ministarstvo okoliša i voda Bugarske ili njegove agencije u suradnji s Bugarskom akademijom znanosti.

Mjere:

BG: Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode;

Zakon o mjeriteljstvu;

Zakon o čistom zraku; i

Zakon o vodama, Pravilnik N-32 o periodičnoj provjeri dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U IT: Za biologe, kemijske analitičare, agronome i „*periti agrari*” obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljeni treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.

Mjere:

IT: Biolozi, kemijski analitičari: Zakon 396/1967 o djelatnosti biologa; i Kraljevski dekret 842/1928 o djelatnosti kemijskih analitičara.

(e) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U IT: Boravište ili poslovni domicil u Italiji obvezni su za upis u registar geologa, što je potrebno za obavljanje djelatnosti geodeta ili geologa u svrhu pružanja usluga povezanih s istraživanjem rudnika te upravljanjem njima itd. Državljanstvo države članice je obvezno; no strani državljani mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.

Mjere:

IT: Geolozi: Zakon 112/1963, članci 2. i 5.; D.P.R. 1403/1965, članak 1.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U BG: Za rad u području geodezije, kartografije i katastarske izmjere fizičke osobe moraju imati državljanstvo i boravište u državi članici EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji. Za pravne subjekte obvezan je upis u trgovački registar prema zakonodavstvu države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije.

Mjere:

BG: Zakon o katastru i registru imovine; Zakon o geodeziji i kartografiji.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za pružanje relevantnih usluga obvezno je državljanstvo.

Mjere:

CY: Zakon 224/1990, kako je izmijenjen.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U FR: Za usluge istraživanja i ispitivanja obvezan je poslovni nastan. Od tog se zahtjeva može odustati za znanstvene istraživače, na temelju odluke ministra nadležnog za znanstvena istraživanja, u dogovoru s ministrom nadležnim za vanjske poslove.

Mjere:

FR: Zakon 46-942 od 7. svibnja 1946. i Dekret br. 71-360 od 6. svibnja 1971.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U HR: Osnovne geološke, geodetske i rudarske konzultantske usluge te povezane konzultantske usluge u području zaštite okoliša na državnom području Hrvatske smiju se pružati samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili preko njih.

Mjere:

HR: Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN 57/10), članci od 32. do 35.

(f) Usluge povezane s poljoprivredom (CPC 88 (dio))

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije, lokalna prisutnost:

U IT: Za biologe, kemijske analitičare, agronome i „*periti agrari*” obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljanima treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.

Mjere:

IT: Biolozi, kemijski analitičari: Zakon 396/1967 o djelatnosti biologa; Kraljevski dekret 842/1928 o djelatnosti kemijskih analitičara.

U pogledu liberalizacije ulaganja – tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – tretman najpovlaštenije nacije:

U PT: Obavljanje djelatnosti biologa, kemijskog analitičara i agronoma ograničeno je na fizičke osobe. Za državljane trećih zemalja primjenjuje se režim reciprociteta (a ne zahtjev u pogledu državljanstva) u slučaju inženjera i tehničkih inženjera. Za biologe ne postoji zahtjev u pogledu državljanstva ni zahtjev reciprociteta.

Mjere:

PT: Uredba sa zakonskom snagom 119/92, izmijenjena Zakonom 123/2015, 2. rujna (Ordem Engenheiros);

Zakon 47/2011 izmijenjen Zakonom 157/2015, 17. rujna (Ordem dos Engenheiros Técnicos);
i

Uredba sa zakonskom snagom 183/98, izmijenjena Zakonom 159/2015, 18. rujna (Ordem dos Biólogos).

(g) Sigurnosne usluge (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U IT: Za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine obvezno je državljanstvo države članice i boravište.

U PT: Strani državljani ne smiju pružati prekogranične sigurnosne usluge.

Za specijalizirano osoblje obvezno je državljanstvo.

Mjere:

IT: Zakon o javnoj sigurnosti (TULPS) 773/1931, članci od 133. do 141.; Kraljevski dekret 635/1940, članak 257.

PT: Zakon 34/2013, izmijenjen Zakonom 46/2019, 16. svibnja; i Pravilnik 273/2013, izmijenjen Odlukom 106/2015, 13. travnja.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DK: Boravište je obvezno za fizičke osobe koje podnose zahtjev za odobrenje za pružanje sigurnosnih usluga.

Boravište je obvezno i za rukovoditelje i većinu članova upravnog odbora pravnog subjekta koji podnosi zahtjev za dozvolu za obavljanje sigurnosnih usluga. Međutim, boravište za rukovoditelje i članove upravnog odbora nije obvezno ako tako nije navedeno u međunarodnim sporazumima ili nalogima koje je izdalo Ministarstvo pravosuđa.

Mjere:

DK: Lovbekendtgørelse 2016-01-11 nr. 112 om vagtvirksomhed.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U EE: Za zaštitare je obvezno boravište.

Mjere:

EE: Turvaseadus (Zakon o sigurnosti), članci 21. i 22.

- (h) Usluge posredovanja u zapošljavanju (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman (primjenjuje se na regionalnu razinu vlasti):

U BE: U svim regijama u Belgiji trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da pruža usluge posredovanja u zapošljavanju u svojoj zemlji podrijetla. U Valonskoj regiji usluge posredovanja u zapošljavanju mora pružati posebna vrsta pravnog subjekta (*régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique*). Trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da ispunjava uvjete utvrđene u dekretu (na primjer, u pogledu vrste pravnog subjekta). U njemačkoj zajednici trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora ispunjavati kriterije za prihvata utvrđene u navedenom dekretu (CPC 87202).

Mjere:

BE: Flamanska regija: Članak 8. stavak 3., Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling.

Valonska regija: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Dekret od 3. travnja 2009. o registraciji agencija za posredovanje u zapošljavanju), članak 7.; Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Odluka Vlade Valonije od 10. prosinca 2009. o provedbi Dekreta od 3. travnja 2009. o registraciji agencija za posredovanje u zapošljavanju), članak 4.

Njemačka zajednica: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, članak 6.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U DE: Za dobivanje dozvole za rad agencije za privremeno zapošljavanje obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili komercijalna prisutnost u Europskoj uniji, u skladu s člankom 3. stavcima od 3. do 5. Zakona o privremenom radu (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz). Savezno ministarstvo rada i socijalnih poslova može izdati uredbu o posredovanju u zapošljavanju i zapošljavanju osoba koje nemaju boravište u EGP-u za određene djelatnosti, npr. za djelatnosti u sektoru zdravstva i skrbi. Licencija ili njezino produljenje odbija se ako društva, dijelovi društava ili dodatna društva koja se ne nalaze u EGP-u namjeravaju sklopiti privremeni ugovor o radu na temelju članka 3. stavka 2. Zakona o privremenom radu (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz).

U ES: Prije početka rada agencije za posredovanje u zapošljavanju moraju dostaviti ovjerenu izjavu kojom potvrđuju da ispunjavaju zahtjeve iz vrijedećeg zakonodavstva (CPC 87201, 87202).

Mjere:

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; Socijalni zakonik, svezak treći) – Promicanje zapošljavanja;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; Pravilnik o zapošljavanju stranaca).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

(i) Usluge usmenog i pismenog prevođenja (CPC 87905)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U BG: Za obavljanje službenih usluga prevođenja strane fizičke osobe moraju imati dozvolu za dugotrajno, produženo ili stalno boravište u Republici Bugarskoj.

Mjere:

BG: Uredba o legalizaciji, ovjeri i prijevodu dokumenata.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za pružanje usluga službenih prijevoda i ovjere obvezan je upis u Registar sudskih tumača Vijeća za upis sudskih tumača. Obvezno je državljanstvo.

U HR: Ovlašteni prevoditelji moraju imati državljanstvo države članice EGP-a.

Mjere:

CY: Zakon o upisu i reguliranju usluga ovlaštenih prevoditelja iz 2019. (45(I)/2019), kako je izmijenjen.

HR: Pravilnik o stalnim sudskim tumačima (NN 88/2008), članak 2.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FI: Ovlašteni prevoditelji moraju imati boravište u EGP-u.

Mjere:

FI: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (Zakon o ovlaštenim prevoditeljima) (1231/2007), članak 2. stavak 1.

- (j) Ostale poslovne usluge (CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 87901, 87902, 88493, 893 (dio), 85990 (dio), 87909, ISIC 37)

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SE: Poslovni nastan potreban je za zalagaonice (CPC 87909 (dio)).

Mjere:

SE: Zakon o zalagaonicama (1995:1000).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U PT: Za pružanje usluga agencija za naplatu i usluga kreditnog izvješćivanja obvezno je državljanstvo države članice (CPC 87901, 87902).

Mjere:

PT: Zakon 49/2004.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Za pružanje usluga dražbi potrebna je dozvola. Za dobivanje dozvole (za pružanje usluga dobrovoljnih javnih dražbi) društvo mora biti osnovano u Češkoj, a fizička osoba mora imati dozvolu boravka, pri čemu društvo odnosno fizička osoba moraju biti registrirani u Komercijalnom registru Češke (CPC 612 (dio), 621 (dio), 625 (dio), 85990 (dio)).

Mjere:

CZ: Zakon br. 455/1991 zb.;

Zakon o dozvolama za obavljanje djelatnosti; i

Zakon br. 26/2000 zb., o javnim dražbama.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Usluge koje se odnose na povrat i upotrebu ambalaže može pružati samo ovlašteno društvo za ambalažu, koje mora biti osnovano kao pravna osoba (CPC 88493, ISIC 37).

Mjere:

CZ: Zakon 477/2001 zb. (Zakon o ambalaži) stavak 16.

Rezerva br. 7 – Građevinske usluge

Sektor – podsektor: Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 51

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U CY: Obvezno je državljanstvo.

Mjera:

CY: Zakon o registraciji i kontroli izvođača građevinskih i tehničkih radova iz 2001. (29(I)/2001), članci 15. i 52.

Rezerva br. 8 – Usluge distribucije

Sektor – podsektor: Usluge distribucije – općenito, distribucija duhanskih proizvoda

Industrijska klasifikacija: CPC 3546, 621 (dio), 6222, 631, 632 (dio)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Lokalna prisutnost

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Usluge distribucije (CPC 3546, 631, 632 osim 63211, 63297, 62276, 621 (dio))

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za usluge distribucije koje pružaju farmaceutski zastupnici (CPC 62117) obvezno je državljanstvo.

Mjere:

CY: Zakon 74(I) 2020, kako je izmijenjen.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U LT: Za distribuciju pirotehničkih sredstava obvezna je dozvola. Dozvola se može izdati samo pravnim osobama iz Europske unije (CPC 3546).

Mjere:

LT: Zakon o nadzoru prometa pirotehničkim sredstvima za civilnu upotrebu (23. ožujka 2004. br. IX-2074).

(b) Distribucija duhana (CPC 6222 (dio), 62228, 6310 (dio), 63108)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U ES: Za poslovni nastan obvezno je državljanstvo države članice. Samo fizičke osobe mogu raditi kao prodavači duhana. Svaki prodavač duhana može imati najviše jednu dozvolu (CPC 63108).

U FR: Za prodavače duhana (buraliste) (CPC 6222 (dio), 6310 (dio)) obvezno je državljanstvo.

Mjere:

ES: Zakon 14/2013 od 27. rujna 2014.

FR: Code général des impôts (Opći porezni zakonik).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U AT: Pri odobravanju prednost se daje državljanima država članica EGP-a (CPC 63108).

Mjere:

AT: Zakon o monopolu u sektoru duhanskih proizvoda iz 1996., članci 5. i 27.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U IT: Za distribuciju i prodaju duhana potrebna je dozvola. Dozvola se izdaje u okviru javnih postupaka. Izdavanje dozvola podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih prodajnih mjesta (CPC 6222 (dio), 6310 (dio)).

Mjere:

IT: Zakonodavni dekret 184/2003;

Zakon 165/1962;

Zakon 3/2003;

Zakon 1293/1957;

Zakon 907/1942; i

Dekret predsjednika Republike (D.P.R.) 1074/1958.

Rezerva br. 9 – Obrazovne usluge

Sektor – podsektor: Obrazovne usluge (privatno financirane)

Industrijska klasifikacija: CPC 921, 922, 923, 924

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Viša uprava i upravni odbori

Lokalna prisutnost

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori:

U CY: Za vlasnike i većinske dioničare u privatno financiranoj školi obvezno je državljanstvo države članice. Čileanski državljani mogu dobiti odobrenje ministra obrazovanja u skladu sa specificiranim oblikom i uvjetima.

Mjere:

CY: Zakon o privatnim školama iz 2019. (br. 147(I)/2019), kako je izmijenjen; Zakon o visokim učilištima iz 1996. (br. 67(I)/1996), kako je izmijenjen; Zakon o privatnim sveučilištima (osnivanje, upravljanje i nadzor) iz 2005. (br. 109(I)/2005), kako je izmijenjen.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U BG: Privatno financirane osnovnoškolske i srednjoškolske obrazovne usluge mogu pružati samo ovlaštena bugarska poduzeća (obvezna je komercijalna prisutnost). Odlukom Vijeća ministara na prijedlog ministra obrazovanja i znanosti bugarski vrtići i škole sa stranim udjelom u vlasništvu mogu se osnovati ili preoblikovati na zahtjev udruženja, trgovačkih društava ili poduzeća bugarskih i stranih fizičkih i pravnih subjekata koji su propisno registrirani u Bugarskoj. Vrtići i škole u stranom vlasništvu mogu se osnovati ili preoblikovati na zahtjev stranih pravnih subjekata u skladu s međunarodnim sporazumima i konvencijama te na temelju prethodnih odredaba. Strana visoka učilišta ne mogu osnovati društva kćeri na državnom području Bugarske. Strana visoka učilišta u Bugarskoj mogu otvoriti fakultete, odsjeke, institute i visoke škole samo u skladu s ustrojem bugarskih srednjih škola i u suradnji s njima (CPC 921, 922).

Mjere:

BG: Zakon o predškolskom i školskom obrazovanju i

Zakon o visokom obrazovanju, stavak 4. dodatnih odredaba.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U SI: Samo slovenske fizičke ili pravne osobe mogu osnovati privatno financirane osnovne škole. Pružatelj usluge mora osnovati registrirano sjedište ili podružnicu (CPC 921).

Mjere:

SI: Zakon o organizaciji i financiranju obrazovanja (*Službeni list Republike Slovenije* br. 12/1996) i njegove izmjene, članak 40.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ i SK: Za podnošenje zahtjeva za državno odobrenje za rad privatno financirane visokoškolske ustanove obvezan je poslovni nastan u državi članici. Ova se rezerva ne primjenjuje na usluge u području tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednjoškolskog (CPC 92310).

Mjere:

CZ: Zakon br. 111/1998, zb. (Zakon o visokom obrazovanju), članak 39.; i

Zakon br. 561/2004 zb., o predškolskom, osnovnoškolskom, srednjoškolskom, visokom stručnom i drugom obrazovanju (Zakon o obrazovanju).

SK: Zakon br. 131 od 21. veljače 2002. o sveučilištima.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori te prekogranična trgovina uslugama – nacionalni tretman:

U EL: Za vlasnike i većinu članova upravnog odbora u privatno financiranim osnovnim i srednjim školama te za nastavnike u privatno financiranim osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama obvezno je državljanstvo države članice (CPC 921, 922). Sveučilišno obrazovanje pružaju isključivo ustanove koje su potpuno samostalne javnopravne osobe. Međutim, u skladu sa Zakonom 3696/2008 rezidenti Europske unije (fizičke ili pravne osobe) mogu osnovati privatno financirane ustanove višeg i visokog obrazovanja koje dodjeljuju potvrde koje se ne smatraju jednakovrijednima sveučilišnim stupnjevima (CPC 923).

Mjere:

EL: Zakoni 682/1977, 284/1968, 2545/1940, Predsjednička odluka 211/1994, kako je izmijenjena Predsjedničkom odlukom 394/1997, Ustav Helenske Republike, članak 16. stavak 5. i Zakon 3549/2007.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FR: Za poučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je državljanstvo države članice (CPC 921, 922, 923). Međutim, državljani Čilea mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za poučavanje u ustanovama osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Državljanji Čilea mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje i vođenje ustanova osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja ili upravljanje njima. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi.

Mjere:

FR: Code de l'éducation (Zakonik o obrazovanju).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U MT: Pružatelji usluga koji žele pružati privatno financirane usluge visokog obrazovanja ili obrazovanja odraslih moraju pribaviti dozvolu Ministarstva obrazovanja i zapošljavanja. Odluka o izdavanju dozvole može biti diskrecijska (CPC 923, 924).

Mjere:

MT: Pravna obavijest 296 iz 2012.

Rezerva br. 10 – Usluge u području okoliša

Sektor – podsektor: Usluge u području okoliša – prerada i recikliranje korištenih baterija i akumulatora, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme; zaštita okolnog zraka i klime, usluge čišćenja ispušnih plinova

Industrijska klasifikacija: CPC 9402 (dio), 9404

Vrsta rezerve: Lokalna prisutnost

Poglavlje: Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U SE: Samo subjekti koji su osnovani u Švedskoj ili imaju glavni ured u Švedskoj mogu dobiti odobrenje za pružanje usluga kontrole ispušnih plinova (CPC 9404).

U SK: Za preradu i recikliranje korištenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme obvezno je osnovati društvo u državi članici EGP-a (uvjet u pogledu boravišta) (CPC 9402 (dio)).

Mjere:

SE: Zakon o vozilima (2002:574).

SK: Zakon 79/2015 o otpadu.

Rezerva br. 11 – Zdravstvene i socijalne usluge

Sektor – podsektor: Zdravstvene i socijalne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 931, 933

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U FR: Za bolničke usluge i usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje (osim bolničkih usluga) te socijalne usluge potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih rukovoditelja.

Mjere:

FR: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, Loi n°2011-940 du 10 août 2011 modifiant certaines dispositions de la loi n°2009-879 dite HPST, Loi n°47-1775 portant statut de la coopération; i Code de la santé publique (Zakonik o javnom zdravstvu).

Rezerva br. 12 – Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

Sektor – podsektor: Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima – hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (*catering*); usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja); usluge turističkih vodiča

Industrijska klasifikacija: CPC 641, 642, 643, 7471, 7472

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Viša uprava i upravni odbori

Lokalna prisutnost

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori te prekogranična trgovina uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) može pružati osoba sa sjedištem u EGP-u ako navedena osoba nakon uspostave poslovnog nastana na državnom području Bugarske dostavi presliku dokumenta kojim se potvrđuje njezino pravo na obavljanje te djelatnosti te potvrdu ili drugi dokument koji je izdala kreditna institucija ili osiguratelj i koji sadržava podatke o postojanju osiguranja kojim je pokrivena odgovornost navedene osobe za štetu koja može nastati kao rezultat skrivljenog neizvršenja profesionalnih dužnosti. Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski državljani, ako je javni (državni ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. Turistički vodiči moraju imati državljanstvo države članice EGP-a (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Mjere:

BG: Zakon o turizmu, članci 61., 113. i 146.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U CY: Dozvola za osnivanje turističkog putničkog društva ili agencije i upravljanje njima te produljenje dozvole za poslovanje postojećeg društva ili agencije izdaje se samo fizičkim ili pravnim osobama iz Europske unije. Ni jedno nerezidentno društvo, osim onih koja imaju poslovni nastan u drugoj državi članici, ne može u Republici Cipru organizirano ili stalno obavljati djelatnosti iz članka 3. prethodno navedenog Zakona, osim ako ga zastupa rezidentno društvo. Za pružanje usluga turističkih vodiča, putničkih agencija i turoperatora obvezno je državljanstvo države članice (CPC 7471, 7472).

Mjere:

CY: Zakon o turističkim uredima, putničkim agencijama i turističkim vodičima iz 1995. (Zakon 41(I)/1995), kako je izmijenjen.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EL: Državljanima trećih zemalja moraju steći diplomu škole za turističke vodiče pri grčkom Ministarstvu turizma kako bi imali pravo na obavljanje djelatnosti. Odstupajući od prethodno navedenih odredaba, obavljanje djelatnosti iznimno se može privremeno (do najviše godinu dana) odobriti građanima trećih zemalja pod određenim točno utvrđenim uvjetima u slučaju potvrđenog nepostojanja turističkog vodiča za određeni jezik.

Mjere:

EL: Predsjednička odluka 38/2010, Ministarska odluka 165261/IA/2010 (*Službeni list* 2157/B), članak 50. Zakona 4403/2016, članak 47. Zakona 4582/2018 (*Službeni list* 208/A).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U ES (u ES se primjenjuje i na regionalnu razinu vlasti): Za pružanje usluga turističkog vodiča obvezno je državljanstvo države članice (CPC 7472).

U HR: Za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u kućanstvima i na ruralnim imanjima obvezno je državljanstvo države članice EGP-a (CPC 641, 642, 643, 7471, 7472).

Mjere:

ES: Andalucía: Decreto 8/2015, de 20 de enero, Regulador de guías de turismo de Andalucía;

Aragón: Decreto 21/2015, de 24 de febrero, Reglamento de Guías de turismo de Aragón;

Cantabria: Decreto 51/2001, de 24 de julio, članak 4., por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turísticoinformativas privadas;

Castilla y León: Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León;

Castilla la Mancha: Decreto 86/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas;

Cataluña: Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, članak 88.;

Comunidad de Madrid: Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de marzo;

Comunidad Valenciana: Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell;

Extremadura: Decreto 37/2015, de 17 de marzo;

Galicia: Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo;

Illes Balears: Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares; Islas Canarias: Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, çlanak 5.;

La Rioja: Decreto 14/2001, de 4 de marzo, Reglamento de desarrollo de la Ley de Turismo de La Rioja;

Navarra: Decreto 288/2004, de 23 de agosto. Reglamento para actividad de empresas de turismo activo y cultural de Navarra;

Principado de Asturias: Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias; i

Región de Murcia: Decreto n. 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior.

HR: Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12); i Zakon o pružanju usluga u turizmu (NN 68/07 i 88/10).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U HU: Za prekogranično pružanje usluga putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) te usluga turističkih vodiča potrebna je dozvola koju izdaje Mađarski ured za izdavanje trgovinskih dozvola. Dozvole su ograničene na državljane država članica EGP-a i pravne osobe sa sjedištem u EGP-u (CPC 7471, 7472).

U IT (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Turistički vodiči iz zemalja izvan Europske unije moraju pribaviti posebnu dozvolu pokrajine kako bi mogli obavljati usluge profesionalnog turističkog vodiča. Turistički vodiči iz država članica mogu slobodno obavljati djelatnost i nije im potrebna ta dozvola. Dozvola se izdaje turističkim vodičima koji dokažu da posjeduju odgovarajuću stručnost i znanje (CPC 7472).

Mjere:

HU: Zakon CLXIV. iz 2005. o trgovini, Uredba vlade br. 213/1996 (XII.23.) o organizaciji putovanja i djelatnostima putničkih agencija.

IT: Zakon 135/2001, članci 7.5. i 6.; i Zakon 40/2007 (DL 7/2007).

Rezerva br. 13 – Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Sektor – podsektor: Rekreativne usluge; ostale sportske usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 962, 96419 (dio)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Viša uprava i upravni odbori

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Usluge novinskih agencija (CPC 962)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori:

U CY: Osnivanje tiskovne agencije/podružnice agencije i upravljanje njima u Cipru odobrava se samo građanima Cipra ili EU-a ili pravnim osobama kojima upravljaju građani Cipra ili EU-a.

Mjere:

CY: Zakon o tisku (br. 145/89), kako je izmijenjen.

(b) Ostale sportske usluge (CPC 96419)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori te prekogranična trgovina uslugama – nacionalni tretman:

U AT (primjenjuje se na regionalnu razinu vlasti): Poslovanje škola skijanja i usluge planinarskih vodiča uređeni su zakonima saveznih pokrajina (*Bundesländer*). Za pružanje tih usluga može biti obvezno državljanstvo države članice EGP-a. Može biti obvezno da poduzeća imenuju glavnog direktora koji je državljanin države članice EGP-a.

Mjere:

AT: Kärntner Schischulgesetz, LGBL. br. 53/97;

Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. br. 25/98;

NÖ- Sportgesetz, LGBL. br. 5710;

OÖ- Sportgesetz, LGBL. br. 93/1997;

Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. br. 83/89;

Salzburger Bergführergesetz, LGBL. br. 76/81;

Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. br. 58/97;

Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. br. 53/76;

Tiroler Schischulgesetz. LGBL. br. 15/95;

Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. br. 7/98;

Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. br. 55/02, članak 4. stavak 2. točka (a);

Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. br. 54/02; i

Beč: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. br. 37/02.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine
uslugama – nacionalni tretman:

U CY: Za otvaranje plesne škole i za obavljanje djelatnosti tjelesnog odgoja obvezno je
državljanstvo.

Mjere:

CY: Zakon 65(I)/1997, kako je izmijenjen; i

Zakon 17(I) /1995, kako je izmijenjen.

Rezerva br. 14 – Usluge prijevoza i pomoćne usluge u prijevozu

Sektor – podsektor:	Usluge prijevoza – ribolov i vodni prijevoz – sve druge komercijalne djelatnosti koje se obavljaju brodom; vodni prijevoz i pomoćne usluge u vodnom prijevozu; željeznički prijevoz i pomoćne usluge u željezničkom prijevozu; cestovni prijevoz i pomoćne usluge u cestovnom prijevozu; pomoćne usluge u zračnom prijevozu
Industrijska klasifikacija:	ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 711, 712, 721, 741, 742, 743, 744, 745, 748, 749, 7461, 7469, 83103, 86751, 86754, 8730, 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Viša uprava i upravni odbori Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

- (a) Pomorski prijevoz i pomoćne usluge u pomorskom prijevozu. Sve komercijalne djelatnosti koje se obavljaju brodom (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502; CPC 5133, 5223, 721, 742 (dio), 745, 74540, 74520, 74590, 882)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori i prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman:

U BG: Prijevoz i sve djelatnosti koje se odnose na vodogradnju i podvodne tehničke radove, ispitivanje i crpljenje minerala i drugih anorganskih resursa, peljarenje, skladištenje, prihvat otpada, mješavina vode i ulja itd., a koji se obavljaju plovilima u unutarnjim vodama i teritorijalnome moru Bugarske, mogu obavljati samo plovila koja plove pod bugarskom zastavom ili plovila koja plove pod zastavom druge države članice.

Za popratne usluge obvezno je državljanstvo. Kapetan i glavni inženjer plovila obvezno moraju biti državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 74520, 74540, 74590, 882).

Mjere:

BG: Zakonik o trgovačkoj mornarici; Zakon o morskim vodama, unutarnjim plovnim putovima i lukama Republike Bugarske; Pravilnik o uvjetima i redosljedu odabira bugarskih prijevoznika putnika i tereta u skladu s međunarodnim ugovorima; i Pravilnik br. 3 o servisiranju plovila bez posade.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U DK: Pružatelji usluga peljarenja te usluge mogu obavljati u Danskoj samo ako imaju domicil u EGP-u te su ih danska tijela registrirala i odobrila u skladu s danskim Zakonom o peljarenju (CPC 74520).

Mjere:

DK: Danski Zakon o peljarenju, članak 18.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U DE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Plovilo koje ne pripada državljaninu države članice može se upotrebljavati na njemačkim saveznim vodnim putovima samo za aktivnosti osim prijevoza i pomoćnih usluga nakon dobivanja posebnog odobrenja. Izuzeća za plovila iz zemalja izvan Europske unije mogu se odobriti samo ako nisu dostupna plovila iz Europske unije, ako su plovila iz Europske unije dostupna pod vrlo nepovoljnim uvjetima ili na temelju reciprociteta. Izuzeća za plovila koja plove pod čileanskom zastavom mogu se odobriti na temelju reciprociteta (članak 2. stavak 3. KüSchVO-a). Sve djelatnosti obuhvaćene područjem primjene zakona o peljarenju uređene su te je akreditacija ograničena na državljane država članica EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Stavljanje na raspolaganje objekata za peljarenje i upravljanje tim objektima ograničeno je na tijela javne vlasti ili društva koje ta tijela ovlaste.

Za najam ili zakup plovila duge plovidbe s rukovateljima ili bez njih te za najam ili zakup plovila unutarnje plovidbe bez rukovatelja, sklapanje ugovora za prijevoz tereta brodovima pod stranom zastavom ili zakup takvih plovila može se ograničiti, ovisno o raspoloživosti brodova koji plove pod njemačkom zastavom ili zastavom druge države članice.

Poslovi između rezidenata i nerezidenata unutar gospodarskog područja mogu biti ograničeni (vodni prijevoz, popratne usluge za vodni prijevoz, najam brodova, zakup brodova bez rukovatelja (CPC 721, 745, 83103, 86751, 86754, 8730)) ako se odnose na sljedeće:

- i. najam plovila za prijevoz unutarnjim plovnim putovima koja nisu registrirana na gospodarskom području;
- ii. prijevoz tereta tim plovilima za prijevoz unutarnjim plovnim putovima; ili
- iii. usluge tegljenja tim plovilima za prijevoz unutarnjim plovnim putovima.

Mjere:

DE: Gesetz über das Flaggenrecht der Seeschiffe und die Flaggenführung der Binnenschiffe (Flaggenrechtsgesetz; Zakon o zaštiti zastave);

Verordnung über die Küstenschifffahrt (KüSchV);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Binnenschifffahrt (Binnenschifffahrtsaufgabengesetz – BinSchAufgG);

Verordnung über Befähigungszeugnisse in der Binnenschifffahrt
(Binnenschifferferentverordnung – BinSchPatentV);

Gesetz über das Seelotswesen (Seelotsgesetz – SeeLG);

Gesetz über die Aufgaben des Bundes auf dem Gebiet der Seeschifffahrt (Seeaufgabengesetz – SeeAufgG); i

Verordnung zur Eigensicherung von Seeschiffen zur Abwehr äußerer Gefahren (See-Eigensicherungsverordnung – SeeEigensichV).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine
uslugama – nacionalni tretman:

U FI: Popratne usluge u pomorskom prijevozu koje se pružaju u finskom moru ograničene su
na flote koje plove pod zastavom Finske, Europske unije ili Norveške (CPC 745).

Mjere:

FI: Merilaki (Zakon o pomorstvu) (674/1994); i

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Zakon o pravu na obavljanje trgovine) (122/1919),
članak 4.

(b) Željeznički prijevoz i pomoćne usluge u željezničkom prijevozu (CPC 711, 743)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U BG: Samo državljani države članice mogu pružati usluge željezničkog prijevoza ili popratne usluge u željezničkom prijevozu u Bugarskoj. Ministar prometa željezničkim prijevoznicima koji su registrirani kao trgovci izdaje dozvolu za obavljanje željezničkog prijevoza putnika ili tereta (CPC 711, 743).

Mjere:

BG: Zakon o željezničkom prijevozu, članci 37. i 48.

(c) Cestovni prijevoz i pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (CPC 712, 7121, 7122, 71222, 7123)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT (odnosi se i na tretman najpovlaštenije nacije): Za prijevoz putnika i tereta isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima ugovornih stranaka EGP-a te pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Austriji. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, uz uvjet reciprociteta (CPC 712).

Mjere:

AT: Güterbeförderungsgesetz (Zakon o prijevozu robe), BGBl. br. 593/1995; članak 5.;

Gelegenheitsverkehrsgesetz (Zakon o povremenom prijevozu), BGBl. br. 112/1996; članak 6.;

i

Kraftfahrliniengesetz (Zakon o redovnom prijevozu), BGBl. I br. 203/1999 kako je izmijenjen, članci 7. i 8.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EL: Za prijevoznike u cestovnom prijevozu tereta. Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoza tereta potrebna je grčka dozvola. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, uz uvjet reciprociteta (CPC 7123).

Mjere:

EL: Dozvole za cestovne prijevoznike tereta: grčki zakon 3887/2010 (*Službeni list vlade A' 174*), kako je izmijenjen člankom 5. Zakona 4038/2012 (*Službeni list vlade A' 14*).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Obvezno je imati poslovni nastan u Češkoj Republici.

Mjere:

CZ: Zakon br. 111/1994., zb., o cestovnom prijevozu.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U SE: Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Kriteriji za dobivanje dozvole za upravljanje taksijem uključuju da je trgovačko društvo imenovalo fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza (vrijedi *de facto* uvjet u pogledu boravišta – vidjeti švedsku rezervu u pogledu vrsta poslovnog nastana).

Kriteriji za dobivanje dozvole za ostale cestovne prijevoznike zahtijevaju da trgovačko društvo ima poslovni nastan u Europskoj uniji i poslovnu jedinicu u Švedskoj te da imenuje fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza koja mora imati boravište u Europskoj uniji.

Mjere:

SE: Yrkestrafiklag (2012:210) (Zakon o profesionalnim vozačima);

Yrkestrafikförordning (2012:237) (Vladina uredba o profesionalnim vozačima);

Taxitrafiklag (2012:211) (Zakon o taksijima); i

Taxitrafikförordning (2012:238) (Vladina uredba o taksijima).

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SK: Koncesija za pružanje usluga prijevoza taksijem i dozvola za taksi centrale može se dodijeliti osobi koja ima boravište ili poslovni nastan na državnom području Slovačke Republike ili druge države članice EGP-a.

Mjere:

SK: Zakon 56/2012, zb., o cestovnom prijevozu.

(d) Pomoćne usluge u zračnom prijevozu

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U EU-u: Za zemaljske usluge može biti obvezan poslovni nastan na području Europske unije. Zahtijeva se reciprocitet.

Mjere:

EU: Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996.¹

U BE (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Za zemaljske usluge obvezan je reciprocitet.

Mjere:

BE: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (članak 18.);

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (članak 14.); i

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (članak 14.).

---

¹ Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL EU L 272, 25.10.1996., str. 36.).

(e) Popratne usluge u svim vrstama prijevoza (CPC 748 (dio))

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

EU (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Usluge carinjenja mogu pružati samo osobe s boravištem u Europskoj uniji ili pravne osobe s poslovnim nastanom u Europskoj uniji.

Mjere:

EU: Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

---

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL EU L 269, 10.10.2013., str. 1.).

(f) Pružanje usluga kombiniranog prijevoza

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

EU (primjenjuje se i na regionalnu razinu vlasti): Osim u FI: Samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici koji ispunjavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica, obavljati početne ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice. Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza.

Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kad je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade.

Mjere:

EU: Direktiva Vijeća 1992/106/EEZ¹.

---

¹ Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica (SL EU L 368, 17.12.1992., str. 38.).

Rezerva br. 15 – Rudarstvo i djelatnosti povezane s energijom

Sektor – podsektor:	Rudarstvo i vađenje – materijali za proizvodnju energije; rudarstvo i vađenje – metalne rudače i druge vrste rudarstva; Djelatnosti povezane s energijom – proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode za vlastite potrebe; transport goriva cjevovodima; spremanje i skladištenje goriva koje se transportira cjevovodima; i usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14, 40, CPC 5115, 63297, 713, 742 (dio), 8675, 883, 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Lokalna prisutnost
Poglavlje:	Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama
Razina vlasti:	EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Rudarstvo i vađenje (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12: CPC 5115, 7131, 8675, 883)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U BG: Djelatnosti ispitivanja ili istraživanja podzemnih prirodnih resursa na državnom području Republike Bugarske, u epikontinentalnom pojasu i u isključivom gospodarskom pojasu u Crnom moru, podliježu odobrenju, dok djelatnosti crpljenja i iskorištavanja podliježu koncesiji koja se dodjeljuje u skladu sa Zakonom o podzemnim prirodnim resursima.

Društva koja su registrirana u područjima s povlaštenim poreznim tretmanom (tj. odobalnim područjima) ili koja su izravno ili neizravno povezana s takvim društvima ne smiju sudjelovati u otvorenim postupcima za dodjelu dozvola ili koncesija za ispitivanje, istraživanje ili crpljenje prirodnih resursa, uključujući rudače uranija i torija, niti upravljati postojećom dozvolom ili koncesijom koja je dodijeljena jer su takve djelatnosti isključene, uključujući mogućnost registracije geološkog ili komercijalnog otkrića ležišta koje je rezultat istraživanja.

Vađenje rudače uranija zabranjeno je Dekretom Vijeća ministara br. 163. od 20. kolovoza 1992.

U pogledu istraživanja i vađenja rudače torija primjenjuje se opći sustav dozvola i koncesija. Odluke kojima se dopušta istraživanje i vađenje rudače torija donose se u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, pojedinačno za svaki slučaj.

U skladu s Odlukom Nacionalne skupštine Republike Bugarske od 18. siječnja 2012. (kako je izmijenjena 14. lipnja 2012.) zabranjena je svaka primjena tehnologije hidrauličkog frakturiranja, odnosno frakiranja, za potrebe ispitivanja, istraživanja ili iskorištavanja nafte i plina.

Zabranjeno je istraživanje i vađenje plina iz škriljevca (ISIC 10, 11, 12, 13, 14).

Mjere:

BG: Zakon o podzemnim prirodnim resursima;

Zakon o koncesiji;

Zakon o privatizaciji i postprivatizacijskom nadzoru;

Zakon o sigurnoj upotrebi nuklearne energije; Odluka Nacionalne skupštine Republike Bugarske od 18. siječnja 2012.; Zakon o gospodarskim i financijskim odnosima s društvima registriranim na područjima s povlaštenim poreznim tretmanom, osobama koje su pod njihovom kontrolom i njihovim stvarnim vlasnicima; i Zakon o podzemnim resursima.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U CY: Vijeće ministara može odbiti dodijeliti odobrenje za djelatnosti ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika koje provodi bilo koji subjekt koji je pod stvarnom kontrolom Čilea ili državljana Čilea. Nakon dodjele odobrenja nijedan subjekt ne smije doći pod izravnu ili neizravnu kontrolu Čilea ili državljana Čilea bez prethodnog odobrenja Vijeća ministara. Vijeće ministara može odbiti dodijeliti odobrenje za subjekt koji je pod stvarnom kontrolom Čilea ili državljana Čilea ako Čile subjektima iz Republike Cipar ili subjektima iz država članica, u odnosu na pravo na pristup i obavljanje djelatnosti ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika, ne odobrava tretman koji je usporediv s onime koji Republika Cipar ili država članica odobrava subjektima iz Čilea (ISIC Rev 3.1 1110).

Mjere:

CY: Zakon o ugljikovodicima (ispitivanje, istraživanje i iskorištavanje) iz 2007., (Zakon 4(I)/2007), kako je izmijenjen.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SK: Za rudarstvo, djelatnosti povezane s rudarstvom i djelatnosti geoloških istraživanja obvezno je osnovati društvo u EGP-u (bez podružnica). Djelatnosti rudarstva i ispitivanja obuhvaćene Zakonom Slovačke Republike 44/1988 o zaštiti i iskorištavanju prirodnih resursa regulirane su na nediskriminirajućoj osnovi, među ostalim na temelju mjera javne politike čiji je cilj očuvanje i zaštita prirodnih resursa i okoliša, kao što je odobrenje ili zabrana određenih rudarskih tehnologija. Podrazumijeva se da te mjere obuhvaćaju zabranu upotrebe izluživanja cijanidom u obradi ili rafiniranju minerala, zahtjev za posebnim odobrenjem u slučaju frakiranja za potrebe ispitivanja, istraživanja ili iskorištavanja nafte i plina, te prethodno odobrenje na temelju lokalnog referenduma u slučaju nuklearnih ili radioaktivnih mineralnih resursa. Time se ne pojačavaju neusklađeni aspekti postojeće mjere na koju se donosi rezerva. (ISIC 10, 1112, 13, 14, CPC 5115, 7131, 8675 i 883).

Mjere:

SK: Zakon 51/1988 o rudarstvu, eksplozivima i državnim upravljanjem rudarstvom; i Zakon 569/2007 o obavljanju djelatnosti geoloških istraživanja, Zakon 44/1988 o zaštiti i iskorištavanju prirodnih resursa.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U FI: Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa potrebna je dozvola za vađenje nuklearnih materijala, koju dodjeljuje vlada. Dozvolu za iskorištavanje određenog rudarskog područje mora izdati vlada. Odobrenje se može dati fizičkoj osobi koja ima boravište u EGP-a ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u EGP-u. (ISIC Rev. 3.1 120, CPC 5115, 883, 8675).

U IE: Društva za istraživanje i vađenje minerala koja posluju u Irskoj moraju ondje biti prisutni. Kad je riječ o istraživanju minerala, društva (irska i strana) se za vrijeme izvođenja radova moraju koristiti uslugama zastupnika ili upravitelja istraživanjima koji ima boravište u Irskoj. Kad je riječ o rudarstvu, društvo koje je osnovano u Irskoj mora imati državnu koncesiju ili dozvolu za rudarstvo. Vlasništvo u takvom društvu nije ograničeno (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 13, 3.1 14, CPC 883).

U LT: Svi podzemni mineralni resursi (energenti, metali, industrijski i građevinski minerali) u Litvi u isključivom su državnom vlasništvu. Dozvole za geološko istraživanje ili iskorištavanje mineralnih sirovina mogu se dodijeliti fizičkoj osobi s boravištem u Europskoj uniji i EGP-u ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u Europskoj uniji i EGP-u.

Mjere:

FI: Kaivoslaki (Zakon o rudarstvu) (621/2011); i

Ydinenergiälaki (Zakon o nuklearnoj energiji) (990/1987).

IE: Zakon o razvoju ruda 1940.–2017.; i Zakon o planiranju te propisi u području okoliša.

LT: Ustav Republike Litve iz 1992. Posljednja izmjena 21. ožujka 2019. br. XIII-2004, Zakon o podzemnim aktivnostima br. I-1034, 1995., nova redigirana verzija od 10. travnja 2001. br. IX-243, kako je zadnje izmijenjena 14. travnja 2016. br. XII-2308.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SI: Istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane rudarske usluge, podliježe uvjetu poslovnog nastana ili državljanstva države članice EGP-a, Švicarske Konfederacije ili članice OECD-a (ISIC Rev. 3.1 10, ISIC Rev. 3.1 11, ISIC Rev. 3.1 12, ISIC Rev. 3.1 13, ISIC Rev. 3.1 14, CPC 883, CPC 8675).

Mjere:

SI: Zakon o rudarstvu iz 2014.

- (b) Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode za vlastite potrebe; transport goriva cjevovodima; spremanje i skladištenje goriva koje se transportira cjevovodima; usluge povezane s distribucijom energije (ISIC Rev. 3.1 40, 401, CPC 63297, 713, 742 (dio), 74220, 887)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbori i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: Kad je riječ o transportu plina, odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Poduzeća i partnerstva moraju imati sjedište u EGP-u. Operator mreže mora imenovati glavnog direktora i tehničkog direktora koji je odgovoran za tehnički nadzor nad upravljanjem mrežom, a obojica moraju biti državljani države članice EGP-a. Kad je riječ o aktivnosti koju obavlja subjekt odgovoran za odstupanje, odobrenje se izdaje samo austrijskim državljanima ili državljanima druge države članice EU-a ili EGP-a.

Nadležno tijelo može odustati od uvjeta u pogledu državljanstva i domicila ako se upravljanje mrežom smatra javnim interesom.

Za prijevoz robe, osim plina i vode, primjenjuje se sljedeće:

- i. za fizičke osobe odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a koji moraju imati boravište u Austriji; i

- ii. poduzeća i partnerstva moraju imati sjedište u Austriji. Provodi se ispitivanje gospodarskih potreba ili ispitivanje interesa. Prekograničnim cjevovodima ne smiju se ugroziti sigurnosni interesi Austrije i njezin status neutralne zemlje. Poduzeća i partnerstva moraju imenovati glavnog direktora koji mora biti državljanin države članice EGP-a. Nadležno tijelo može odustati od uvjeta u pogledu državljanstva i sjedišta ako se upravljanje cjevovodom smatra nacionalnim gospodarskim interesom (CPC 713).

Mjere:

AT: Rohrleitungsgesetz (Zakon o prijevozu cjevovodima), BGBl. br. 411/1975 kako je izmijenjen, članci 5. i 15.;

Gaswirtschaftsgesetz 2011 (Zakon o plinu), BGBl. I br. 107/2011, kako je izmijenjen, članci 43., 44., 90. i 93.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, viša uprava i upravni odbor i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – (primjenjuje se samo na regionalnu razinu vlasti), nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U AT: Za prijenos i distribuciju električne energije odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Ako operator imenuje glavnog direktora ili zakupoprimca, ne primjenjuje se uvjet u pogledu domicila.

Pravne osobe (poduzeća) i partnerstva moraju imati sjedište u EGP-u. Oni moraju imenovati glavnog direktora ili zakupoprimca, pri čemu obojica moraju biti državljani države članice EGP-a s domicilom u EGP-u.

Nadležno tijelo može odustati od uvjeta u pogledu domicila i državljanstva ako se upravljanje mrežom smatra javnim interesom (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 887).

Mjere:

AT: Burgenländisches Elektrizitätswesengesetz 2006, LGBl. br. 59/2006, kako je izmijenjen;

Niederösterreichisches Elektrizitätswesengesetz, LGBl. br. 7800/2005, kako je izmijenjen;

Oberösterreichisches Elektrizitätswirtschafts- und – organisationsgesetz 2006), LGBl. br. 1/2006, kako je izmijenjen;

Salzburger Landeselektrizitätsgesetz 1999 (LEG), LGBl. br. 75/1999, kako je izmijenjen;

Tiroler Elektrizitätsgesetz 2012 – TEG 2012, LGBl. br. 134/2011, kako je izmijenjen;

Vorarlberger Elektrizitätswirtschaftsgesetz, LGBl. br. 59/2003, kako je izmijenjen;

Wiener Elektrizitätswirtschaftsgesetz 2005 – WEIWG 2005, LGBl. br. 46/2005, kako je izmijenjen;

Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ELWOG), LGBl. br. 70/2005, kako je izmijenjen;

Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz(ELWOG), LGBI. br. 24/2006, kako je izmijenjen;

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U CZ: Obvezno je odobrenje za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, trgovinu njome te ostale aktivnosti subjekta na tržištu električne energije, te za proizvodnju, transport, distribuciju i skladištenje plina te trgovinu njime, kao i za proizvodnju i distribuciju toplinske energije. Takvo odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim osobama s boravišnom dozvolom ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u Europskoj uniji. (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).

U LT: Dozvole za prijenos i distribuciju električne energije te javnu opskrbu i organizaciju trgovine električnom energijom mogu se izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u Republici Litvi, podružnicama stranih pravnih osoba ili drugim organizacijama iz druge države članice s poslovnim nastanom u Republici Litvi. Dozvole za proizvodnju električne energije, razvoj kapaciteta za proizvodnju električne energije i izgradnju izravnih vodova mogu se izdati pojedincima s boravištem u Republici Litvi, pravnim osobama s poslovnim nastanom u Republici Litvi ili podružnicama pravnih osoba ili drugih organizacija iz druge države članice koje imaju poslovni nastan u Republici Litvi. Ova se rezerva ne primjenjuje na konzultantske usluge povezane s prijenosom i distribucijom električne energije uz naknadu ili na temelju ugovora (ISIC Rev. 3.1 401, CPC 887).

Za gorivo je obvezan poslovni nastan. Dozvole za prijenos i distribuciju, skladištenje goriva i ukapljivanje prirodnog plina mogu se izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u Republici Litvi, stranim pravnim osobama ili drugim organizacijama (podružnicama) iz druge države članice s poslovnim nastanom u Republici Litvi.

Ova se rezerva ne primjenjuje na konzultantske usluge povezane s prijenosom i distribucijom goriva uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 713, CPC 887).

U PL: Za sljedeće djelatnosti potrebna je dozvola u skladu sa Zakonom o energiji:

- i. proizvodnja goriva ili električne energije, osim sljedećega: proizvodnja krutih ili plinovitih goriva; proizvodnja električne energije iz izvora električne energije ukupnog kapaciteta od najviše 50 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; kogeneracija električne i toplinske energije iz izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; proizvodnja toplinske energije iz izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW;
- ii. skladištenje plinovitih goriva u skladišnim postrojenjima, ukapljivanje prirodnog plina i uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina na terminalima za ukapljeni prirodni plin (UPP) te skladištenje tekućeg plina, osim sljedećega: lokalno skladištenje tekućeg plina u postrojenjima kapaciteta manjeg od 1 MJ/s i skladištenja tekućih goriva u maloprodaji;

- iii. prijenos ili distribucija goriva ili električne energije, osim: distribucija plinovitih goriva u mrežama kapaciteta manjeg od 1 MJ/s te prijenos i distribucija toplinske energije ako ukupan kapacitet koji su naručili kupci nije veći od 5 MW;
- iv. trgovina gorivima ili energijom, osim sljedećega: trgovina krutim gorivima; trgovina električnom energijom korištenjem postrojenja napona manjeg od 1 kV u vlasništvu kupca; trgovine plinovitim gorivima ako vrijednost godišnjeg prometa nije veća od ekvivalenta od 100 000 EUR; trgovina ukapljenim plinom ako vrijednost godišnjeg prometa nije veća od 10 000 EUR; i trgovina plinovitim gorivima i električnom energijom na burzi robe koju obavljaju brokerska društva koja brokerske usluge na burzi robe pružaju na temelju Zakona od 26. listopada 2000. o burzama robe, kao i trgovina toplinskom energijom ako kapacitet koji su naručili kupci ne premašuje 5 MW. Ograničenja u pogledu prometa ne primjenjuju se na usluge veleprodaje plinovitih goriva ili ukapljenog plina ili na usluge maloprodaje plina u boci.

Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoj glavni ured ili boravište na državnom području države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije (ISIC Rev. 3.1 040, CPC 63297, 74220, CPC 887).

Mjere:

CZ: Zakon br. 458/2000 zb. o uvjetima poslovanja i javnoj upravi u sektoru energetike (Zakon o energetici).

LT: Zakon Republike Litve o prirodnem plinu od 10. listopada 2000. br. VIII-1973, nova redigirana verzija od 1. kolovoza 2011. Br. XI-1564, kako je zadnje izmijenjen 25. lipnja 2020. br. XIII-3140; Zakon Republike Litve o električnoj energiji od 20. srpnja 2000. br. VIII-1881, nova redigirana verzija od 7. veljače 2012., kako je zadnje izmijenjen 20. listopada 2020. br. XIII-3336; Zakon o potrebnim mjerama za zaštitu od prijetnji koje predstavljaju nesigurne nuklearne elektrane iz trećih zemalja od 20. travnja 2017. br. XIII-306, kako je zadnje izmijenjen 19. prosinca 2019. br. XIII-2705; Zakon Republike Litve o energiji iz obnovljivih izvora od 12. svibnja 2011. br. XI-1375.

PL: Zakon o energiji od 10. travnja 1997., članci 32. i 33.

U pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost:

U SI: Za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije i prirodnog plina, trgovinu njima te opskrbu krajnjih kupaca električnom energijom i prirodnim plinom obvezan je poslovni nastan u Europskoj uniji (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, CPC 7131, CPC 887).

Mjere:

SI: Energetski zakon (Zakon o energiji) 2014., *Službeni list Republike Slovenije* br. 17/2014; i Zakon o rudarstvu iz 2014.

Rezerva br. 16 – Poljoprivreda, ribolov i proizvodnja

Sektor – podsektor: Poljoprivreda, lov, šumarstvo; uzgoj životinja i sobova, ribolov i akvakultura; izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenog medija

Industrijska klasifikacija: ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, 050, 0501, 0502, 221, 222, 323, 324, CPC 881, 882, 88442

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Tretman najpovlaštenije nacije

Zahtjevi u pogledu rezultata

Viša uprava i upravni odbori

Lokalna prisutnost

Poglavlje: Liberalizacija ulaganja; Prekogranična trgovina uslugama

Razina vlasti: EU/država članica (osim ako je navedeno drukčije)

Opis:

(a) Poljoprivreda, lov i šumarstvo (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, 1531, CPC 881)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U IE: Poslovni nastan stranih rezidenata u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju (ISIC Rev. 3.1 1531).

Mjere:

IE: Zakon o poljoprivrednim proizvodima (žitarice), 1933.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U FI: Samo državljani države članice EGP-a koji imaju boravište na području na kojem žive stada sobova mogu biti vlasnici sobova i uzgajati ih. Mogu se dodijeliti isključiva prava.

U FR: Kako bi osoba mogla postati član ili upravitelj poljoprivredne zadruge, mora dobiti prethodno odobrenje (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015).

U SE: Samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove.

Mjere:

FI: Poronhoitolaki (Zakon o uzgoju sobova) (848/1990), poglavlje 1., odjeljak 4., Protokol 3. uz Ugovor o pristupanju Finske.

FR: Code rural et de la pêche maritime (Zakonik o poljoprivredi i morskom ribarstvu).

SE: Zakon o uzgoju sobova (1971:437), odjeljak 1.

- (b) Ribolov i akvakultura (ISIC Rev. 3.1 050, 0501, 0502, CPC 882)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman:

U FR: Francuskom plovilu koje plovi pod francuskom zastavom može se izdati odobrenje za ribolov ili mu se može odobriti ribolov na temelju nacionalnih kvota samo ako se utvrdi stvarna gospodarska povezanost s državnim područjem Francuske te ako se plovilom upravlja i ako ga se kontrolira iz stalne poslovne jedinice koja se nalazi na državnom području Francuske (ISIC Rev. 3.1 050, CPC 882).

Mjere:

FR: Code rural et de la pêche maritime (Zakonik o poljoprivredi i morskom ribarstvu).

- (c) Proizvodnja – izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenog medija (ISIC Rev. 3.1 221, 222, 323, 324, CPC 88442)

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekograničnih usluga: nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

U LV: Samo pravne osobe osnovane u Latviji i fizičke osobe iz Latvije imaju pravo osnovati masovne medije i djelovati u tom području. Podružnice nisu dopuštene (CPC 88442).

Mjere:

LV: Zakon o tisku i drugim masovnim medijima, članak 8.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – lokalna prisutnost, tretman najpovlaštenije nacije:

U DE: U svim novinama, časopisima i ostalim periodičnim publikacijama koje se javno distribuiraju ili tiskaju mora se jasno navesti „odgovorni urednik” (puno ime i adresa fizičke osobe). Za odgovornog urednika može biti obvezno trajno boravište u Njemačkoj, Europskoj uniji ili državi članici EGP-a. Nadležno tijelo regionalne vlasti može dopustiti izuzeća (ISIC Rev. 3.1 22).

Mjere:

DE:

Regionalna razina:

Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW);

Bayerisches Pressegesetz (BayPrG);

Berliner Pressegesetz (BlnPrG);

Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG);

Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG);

Hamburgisches Pressegesetz;

Hessisches Pressegesetz (HPresseG);

Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V);

Niedersächsisches Pressegesetz (NPresseG);

Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW);

Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz;

Saarländisches Mediengesetz (SMG);

Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG);

Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt (Landespressegesetz);

Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH);

Thüringer Pressegesetz (TPG).

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman, tretman najpovlaštenije nacije:

U IT: Ako Čile talijanskim državljanima i poduzećima dopusti obavljanje tih djelatnosti, i Italija će čileanskim državljanima i poduzećima dopustiti obavljanje tih djelatnosti pod istim uvjetima. Ako Čile dopusti talijanskim ulagateljima da drže u vlasništvu više od 49 % kapitala i glasačkih prava u čileanskim izdavačkim kućama, i Italija će čileanskim ulagateljima dopustiti da drže u vlasništvu više od 49 % kapitala i glasačkih prava u talijanskim izdavačkim kućama pod istim uvjetima (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Mjere:

IT: Zakon 416/1981, članak 1. (i naknadne izmjene).

U pogledu liberalizacije ulaganja – viša uprava i upravni odbori:

U PL: Za obavljanje djelatnosti glavnog urednika novina i časopisâ obvezno je državljanstvo (ISIC Rev. 3.1 221, 222).

Mjere:

PL: Zakon od 26. siječnja 1984. o tisku, *Službeni list*, br. 5., točka 24., s naknadnim izmjenama.

U pogledu liberalizacije ulaganja – nacionalni tretman i u pogledu prekogranične trgovine uslugama – nacionalni tretman, lokalna prisutnost:

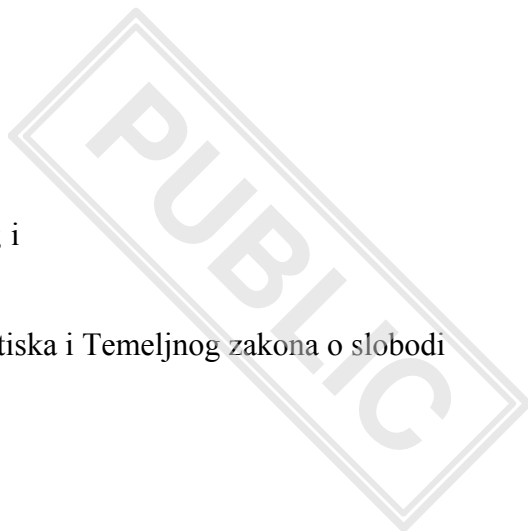
U SE: Fizičke osobe koje su vlasnici periodičnih publikacija koje se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih periodičnih publikacija koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Periodične publikacije koje se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj (ISIC Rev. 3.1 22, CPC 88442).

Mjere:

SE: Zakon o slobodi tiska (1949:105);

Temeljni zakon o slobodi izražavanja (1991:1469); i

Zakon o pravilnicima u pogledu Zakona o slobodi tiska i Temelnog zakona o slobodi izražavanja (1991:1559).

RASPORED ČILEA

1. „Opis” sadržava opći neobvezujući opis mjere na koju se stavka odnosi.
2. U skladu s člancima 17.14. i 18.8., članci dijela III. ovog Sporazuma posebno navedeni u elementu predmetnih obveza određene stavke ne primjenjuju se na nesukladne aspekte zakona, propisa ili drugih mjera utvrđenih u elementu mjera te stavke.

Sektor: Svi

Podsektor:

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Uredba sa zakonskom snagom 1.939, *Službeni list*, 10. studenoga 1977., Pravila za stjecanje, upravljanje i raspolaganje imovinom u državnom vlasništvu, glava I. (Decreto Ley 1.939, *Diario Oficial*, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I)

Uredba sa zakonskom snagom (D.F.L.) 4 Ministarstva vanjskih poslova, *Službeni list*, 10. studenoga 1967. (Decreto con Fuerza de Ley (D.F.L.) 4 del Ministerio de Relaciones Exteriores, *Diario Oficial*, noviembre 10, 1967)

Opis:

Ulaganja

Čile može dati na raspolaganje pravo vlasništva ili druga prava na „državnom zemljištu” samo čileanskim fizičkim ili pravnim osobama, osim ako se provode primjenjive zakonske iznimke, kao što je Uredba sa zakonskom snagom 1.939 (Decreto Ley 1.939). „Državno zemljište” u tu svrhu odnosi se na zemljište u državnom vlasništvu do udaljenosti od 10 kilometara od granice i do pet kilometara od obale, mjereno od linije plime.

Nepokretnu imovinu koja se nalazi na područjima proglašenima „pograničnom zonom” na temelju D.F.L.-a 4 Ministarstva vanjskih poslova, 1967. (D.F.L. 4 del Ministerio de Relaciones Exteriores, 1967) ne mogu steći niti kao imovinu niti u obliku bilo kojeg drugog prava: (1) fizičke osobe s državljanstvom susjedne države; (2) pravne osobe sa sjedištem u susjednoj državi; (3) pravne osobe koje imaju najmanje 40 % kapitala u vlasništvu fizičkih osoba s državljanstvom susjedne države; ili (4) pravne osobe koje su pod stvarnom kontrolom tih fizičkih osoba. Neovisno o prethodno navedenom, to se ograničenje ne može primijeniti ako je izuzeće odobreno Vrhovnom odlukom (Decreto Supremo) na temelju razmatranja nacionalnog interesa.

Sektor: Svi

Podsektor:

Predmetne obveze: Zahtjevi u pogledu rezultata (ulaganja)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Uredba sa zakonskom snagom (D.F.L.) 1 Ministarstva rada i socijalne skrbi, *Službeni list*, 24. siječnja 1994., Zakon o radu, preliminarni naslov, knjiga I., poglavlje III. (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, *Diario Oficial*, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, capítulo III)

Opis:

Ulaganja

Najmanje 85 % zaposlenika koji rade za istog poslodavca su fizičke osobe državljanji Čilea ili stranci koji imaju boravišta u Čileu dulje od pet godina. To se pravilo primjenjuje na poslodavce s više od 25 zaposlenika na temelju ugovora o radu (*contrato de trabajo*¹). Stručno tehničko osoblje ne podliježe ovoj odredbi, kako je utvrdila Uprava za rad (Dirección del Trabajo).

Smatra se da zaposlenik znači svaka fizička osoba koja pruža intelektualne ili materijalne usluge, u ovisnom ili podređenom odnosu, na temelju ugovora o radu.

---

¹ Podrazumijeva se da ugovor o radu (*contrato de trabajo*) nije obvezan za pružanje prekogranične trgovine uslugama (CBTS).

Sektor: Komunikacija

Podsektor:

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja i CBTS)

Tretman najpovlaštenije nacije (ulaganja i CBTS)

Zahtjevi u pogledu rezultata (ulaganja)

Viša uprava i upravni odbor (ulaganja)

Lokalna prisutnost (CBTS)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Zakon 18.838, *Službeni list*, 30. rujna 1989., Nacionalno televizijsko vijeće, glave I., II. i III. (Ley 18.838, *Diario Oficial*, septiembre 30, 1989, Consejo Nacional de Televisión, Títulos I, II y III)

Zakon 18.168, *Službeni list*, 2. listopada 1982., Opći zakon o telekomunikacijama, glave I., II. i III. (Ley 18.168, *Diario Oficial*, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II y III)

Zakon 19.733, *Službeni list*, 4. lipnja 2001., Zakon o slobodama mišljenja i informiranja te novinarstvu, glave I. i III. (Ley 19.733, *Diario Oficial*, junio 4, 2001, Ley sobre las Libertades de Opinión e Información y Ejercicio del Periodismo, Títulos I y III)

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Vlasnik medija društvenih komunikacija, poput onog koji redovito prenosi zvukove, tekstove ili slike, ili nacionalna novinska agencija, mora, u slučaju fizičke osobe, imati propisno utvrđeno boravište u Čileu, a u slučaju pravne osobe, biti osnovano s domicilom u Čileu ili imati agenciju ovlaštenu djelovati na državnom području Čilea.

Isključivo državljani Čilea mogu biti predsjednici, upravitelji ili pravni zastupnici te pravne osobe.

Vlasnik koncesije za pružanje (a) javnih telekomunikacijskih usluga; (b) posredničkih telekomunikacijskih usluga koje se pružaju telekomunikacijskim uslugama putem infrastrukture i mreža uspostavljenih u tu svrhu; i (c) zvučnog emitiranja, mora biti pravna osoba koja je osnovana i ima domicil u Čileu.

Isključivo državljani Čilea mogu biti predsjednici, rukovoditelji, upravitelji ili pravni zastupnici te pravne osobe.

U slučaju usluga javne radiodifuzije upravni odbor može uključivati strance samo ako ne predstavljaju većinu.

U slučaju medija društvene komunikacije, zakonski odgovorni direktor i osoba koja ga subrogira moraju biti državljani Čilea, s domicilom i boravištem u Čileu, osim ako se na mediju društvene komunikacije upotrebljava jezik koji nije španjolski.

Zahtjevi za koncesije za javne radiodifuzije koje podnose pravne osobe u kojima stranci imaju udio veći od 10 % kapitala odobravaju se samo ako je prethodno dostavljen dokaz kojim se potvrđuje da su čileanskim državljanima u njihovoj zemlji podrijetla dodijeljena prava i obveze slični onima koje će podnositelji zahtjeva imati u Čileu.

Nacionalno televizijsko vijeće (Consejo Nacional de Televisión) može kao opći zahtjev utvrditi da programi koji se emitiraju putem javnih (otvorenih) televizijskih kanala obuhvaćaju do 40 % čileanske produkcije.

Sektor: Energetika

Podsektor:

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja)

Zahtjevi u pogledu rezultata (ulaganja)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Politički Ustav Republike Čilea, poglavlje III. (Constitución Política de la República de Chile, capítulo III)

Zakon 18.097, *Službeni list*, 21. siječnja 1982., Ustavni organski zakon o koncesijama u rudarstvu, glave I., II. i III. (Ley 18.097, *Diario Oficial*, enero 21, 1982, Orgánica Constitucional sobre Concesiones Mineras, Títulos I, II y III)

Zakon 18.248, *Službeni list*, 14. listopada 1983., Zakon o rudarstvu, glave I. i II. (Ley 18.248, *Diario Oficial*, octubre 14, 1983, Código de Minería, Títulos I y II)

Zakon 16.319, *Službeni list*, 23. listopada 1965., Osnivanje čileanske komisije za nuklearnu energiju, glave I., II. i III. (Ley 16.319, *Diario Oficial*, oktubre 23, 1965, Crea la Comisión Chilena de Energía Nuclear, Títulos I, II y III)

Opis:

Ulaganja

Istraživanje, iskorištavanje i obrada (*beneficio*) tekućih ili plinovitih ugljikovodika, ležišta bilo koje vrste koja postoje u morskim vodama pod nacionalnom jurisdikcijom i ležišta bilo koje vrste koja se u cijelosti ili djelomično nalaze na područjima koja su klasificirana kao važna za nacionalnu sigurnost s učincima rudarenja, a koja se utvrđuju isključivo zakonom, mogu biti predmet upravnih koncesija ili posebnih ugovora o radu, podložno zahtjevima i uvjetima koji se utvrđuju, u svakom slučaju Vrhovnom odlukom. Podrazumijeva se da pojam „obrada” (*beneficio*) ne uključuje skladištenje, prijevoz ili rafiniranje energetskog materijala iz ovog stavka.

Proizvodnju nuklearne energije u miroljubive svrhe može obavljati isključivo čileanska komisija za nuklearnu energiju (Comisión Chilena de Energía Nuclear) sama ili, uz njezino odobrenje, zajedno s trećim osobama. Ako Komisija izda takvo odobrenje, može odrediti njegove odredbe i uvjete.

Sektor: Rudarstvo

Podsektor:

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja)

Zahtjevi u pogledu rezultata (ulaganja)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Politički Ustav Republike Čilea, poglavlje III. (Constitución Política de la República de Chile, capítulo III)

Zakon 18.097, *Službeni list*, 21. siječnja 1982., Ustavni organski zakon o koncesijama u rudarstvu, glave I., II. i III. (Ley 18.097, *Diario Oficial*, enero 21, 1982, Orgánica Constitucional sobre Concesiones Mineras, Títulos I, II y III)

Zakon 18.248, *Službeni list*, 14. listopada 1983., Zakon o rudarstvu, glave I. i III. (Ley 18.248, *Diario Oficial*, octubre 14, 1983, Código de Minería, Títulos I y III)

Zakon 16.319, *Službeni list*, 23. listopada 1965., Osnivanje čileanske komisije za nuklearnu energiju, glave I., II. i III. (Ley 16.319, *Diario Oficial*, oktubre 23, 1965, Crea la Comisión Chilena de Energía Nuclear, Títulos I, II y III)

Opis:

Ulaganja

Istraživanje, iskorištavanje i obrada (*beneficio*) litija, ležišta bilo koje vrste koja postoje u morskim vodama pod nacionalnom jurisdikcijom i ležišta bilo koje vrste koja se u cijelosti ili djelomično nalaze na područjima koja su klasificirana kao važna za nacionalnu sigurnost s učincima rudarenja, a koja se utvrđuju isključivo zakonom, mogu biti predmet upravnih koncesija ili posebnih ugovora o upravljanju, podložno zahtjevima i uvjetima koji se utvrđuju, u svakom slučaju Vrhovnom odlukom.

Čile ima pravo prve ponude po tržišnim cijenama i uvjetima kupnje mineralnih proizvoda kada su torij i uranij sadržani u znatnim količinama.

Podrazumijeva se da Čile može zahtijevati da proizvođači od rudarskih proizvoda odvoje dio:

(a) tekućih ili plinovitih ugljikovodika;

- (b) litija;
- (c) ležišta bilo koje vrste koja postoje u morskim vodama pod nacionalnom jurisdikcijom; i
- (d) ležišta bilo koje vrste koja se u cijelosti ili djelomično nalaze na područjima koja su klasificirana kao važna za nacionalnu sigurnost s učincima rudarenja, a koja se utvrđuju samo zakonom, koja u znatnim količinama postoje u takvim rudarskim proizvodima i koja se mogu ekonomski i tehnički odvojiti, za isporuku državi ili za prodaju u ime države. U tu svrhu „ekonomski i tehnički odvojeni” znači da troškovi nastali pri povratu četiriju vrsta tvari navedenih u prethodnim točkama (a), (b) i (c) s pomoću dobrog tehničkog postupka te komercijalizacije i isporuke tih tvari moraju biti niži od njihove komercijalne vrijednosti.

Podrazumijeva se da se postupcima za dodjelu upravnih koncesija ili posebnih ugovora o upravljanju, ovisno o slučaju, ne uspostavlja diskriminirajuće postupanje prema stranim ulagateljima. Međutim, ako Čile odluči iskorištavati bilo koji od prethodno navedenih rudarskih resursa natječajnim postupkom kojim se ulagačima dodjeljuje koncesija ili posebni ugovor o upravljanju, odluka će se temeljiti isključivo na uvjetima natječaja u transparentnom postupku konkurentnog i nediskriminirajućeg nadmetanja.

Osim ako je drukčije navedeno u uvjetima ugovora ili koncesije, naknadni prijenos ili raspolaganje cijelim ili dijelom bilo kojeg prava dodijeljenog na temelju ugovora ili koncesije ne uvjetuje se državljanstvom stjecatelja.

Nadalje, isključivo čileanska komisija za nuklearnu energiju (Comisión Chilena de Energía Nuclear) ili stranke koje je Komisija ovlastila mogu izvršavati ili sklapati pravne radnje u pogledu izvađenih prirodnih atomskih materijala i litija, kao i njihovih koncentrata, derivata i spojeva.

Sektor: Ribarstvo

Podsektor: Akvakultura

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Dekret 430, pročišćeni, usklađeni i sistematizirani tekst Zakona 18.892 iz 1989. i njegove izmjene, Opći zakon o ribarstvu i akvakulturi, *Službeni list*, 21. siječnja 1992., glave I. i VI. (Decreto 430 fija el texto refundido, Coordinado y sistematizado de la ley N 18.892, de 1989 y sus modificaciones, Ley General de Pesca y Acuicultura Ley 18.892, *Diario Oficial*, enero 21, 1992, Títulos I y VI)

Opis: Ulaganja

Isključivo fizičke osobe državljanji Čilea ili pravne osobe osnovane sukladno zakonima Čilea te stranci sa stalnim boravištem mogu dobiti dozvolu ili koncesiju za obavljanje akvakulturne djelatnosti.

Sektor: Ribarstvo i djelatnosti povezane s ribarstvom

Podsektor:

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja i CBTS)

Tretman najpovlaštenije nacije (ulaganja i CBTS)

Viša uprava i upravni odbor (ulaganja)

Lokalna prisutnost (CBTS)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Dekret 430, pročišćeni, usklađeni i sistematizirani tekst Zakona 18.892 iz 1989. i njegove izmjene, Opći zakon o ribarstvu i akvakulturi, *Službeni list*, 21. siječnja 1992., glave I., III., IV. i IX. (Decreto 430 fija el texto refundido, coordinado y sistematizado de la ley N° 18.892, de 1989 y sus modificaciones, Ley General de Pesca y Acuicultura, *Diario Oficial*, enero 21, 1992, Títulos I, III, IV y IX)

Uredba sa zakonskom snagom 2.222, *Službeni list*, 31. svibnja 1978.,
Zakon o plovidbi, glave I. i II. (Decreto Ley 2.222, *Diario Oficial*,
mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I y II)

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Isključivo fizičke osobe državljani Čilea ili pravne osobe osnovane u skladu sa zakonima Čilea te stranci sa stalnim boravištem mogu dobiti dozvolu za ubiranje i lov hidrobioloških vrsta.

Isključivo je čileanskim plovilima dopušten ribolov u unutarnjim vodama, teritorijalnom moru i isključivom gospodarskom pojasu Čilea. „Čileanska plovila” su ona definirana u Zakonu o plovidbi (Ley de Navegación). Za pristup industrijskom ekstraktivnom ribolovu potrebno je prethodno registrirati plovilo u Čileu.

Isključivo fizičke osobe državljani Čilea ili čileanske pravne osobe mogu registrirati plovilo u Čileu. Ta pravna osoba mora biti osnovana u Čileu s glavnim domicilom i stvarnim i djelotvornim sjedištem u Čileu. Predsjednik, rukovoditelj i većina direktora ili upravitelja moraju biti fizičke osobe državljani Čilea. Nadalje, više od 50 % udjela u vlasničkom kapitalu mora biti u vlasništvu čileanske fizičke ili pravne osobe. U tu svrhu, pravna osoba s udjelom u vlasništvu u drugoj pravnoj osobi koja posjeduje plovilo mora poštovati sve prethodno navedene uvjete.

Društvo u zajedničkom vlasništvu (*comunidad*) može registrirati plovilo (1) ako su većina zajedničkih vlasnika državljani Čilea s domicilom i boravištem u Čileu; (2) ako su upravitelji fizičke osobe državljani Čilea; i (3) ako većina prava zajedničkog vlasništva (*comunidad*) pripada čileanskoj fizičkoj ili pravnoj osobi. U tu svrhu, pravna osoba s udjelom u vlasništvu u društvu u zajedničkom vlasništvu (*comunidad*) koja posjeduje plovilo mora poštovati sve prethodno navedene uvjete.

Vlasnik (fizička ili pravna osoba) ribarskog plovila registriranog u Čileu prije 30. lipnja 1991. ne podliježe prethodno navedenim uvjetima državljanstva.

U slučajevima reciprociteta koji je čileanskim plovilima odobrila bilo koja druga zemlja, ribarska plovila koja su posebno ovlasila pomorska tijela na temelju zakonom dodijeljenih ovlasti mogu biti izuzeta od prethodno navedenih zahtjeva pod jednakim uvjetima koje je ta zemlja osigurala čileanskim plovilima.

Pristup artizanalnom ribolovu (*pesca artesanal*) podliježe upisu u Registar artizanalnog ribolova (Registro de Pesca Artesanal). Za artizanalni ribolov upisati se mogu samo fizičke osobe državljani Čilea ili stranci sa stalnim boravištem ili čileanske pravne osobe koje su osnovale navedene osobe.

Sektor:	Specijalizirane usluge
Podsektor:	Carinski zastupnici (<i>agentes de aduana</i>) i posrednici (<i>despachadores de aduana</i>)
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS) Lokalna prisutnost (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom (D.F.L.) 30 Ministarstva financija, <i>Službeni list</i> , 13. travnja 1983., knjiga IV. (D.F.L. 30 del Ministerio de Hacienda, <i>Diario Oficial</i> , abril 13, 1983, Libro IV) Uredba sa zakonskom snagom (D.F.L.) 2 Ministarstva financija, 1998. (D.F.L. 2 del Ministerio de Hacienda, 1998)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Isključivo fizičke osobe državljani Čilea s boravištem u Čileu mogu djelovati kao carinski posrednici (<i>despachadores de aduana</i>) ili zastupnici (<i>agentes de aduana</i>) na državnom području Čilea.

Sektor:	Istražiteljske usluge i usluge u području sigurnosti
Podsektor:	Zaštitarske usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Dekret 1.773 Ministarstva unutarnjih poslova, <i>Službeni list</i> , 14. studenoga 1994. (Decreto 1.773 del Ministerio del Interior, <i>Diario Oficial</i> , noviembre 14, 1994)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Isključivo državljani Čilea i osobe sa stalnim boravištem mogu pružati usluge privatnog zaštitara.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Istraživačke usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Vrhovni dekret 711 Ministarstva nacionalne obrane, <i>Službeni list</i> , 15. listopada 1975. (Decreto Supremo 711 del Ministerio de Defensa Nacional, <i>Diario Oficial</i> , oktubre 15, 1975)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama

Strane fizičke i pravne osobe koje namjeravaju provoditi istraživanja u čileanskom pomorskom pojasu od 200 milja dužne su šest mjeseci unaprijed podnijeti zahtjev Hidrografskom institutu čileanske vojske (Instituto Hidrográfico de la Armada de Chile) i ispuniti zahtjeve utvrđene u odgovarajućoj uredbi. Čileanske fizičke i pravne osobe dužne su tri mjeseca unaprijed podnijeti zahtjev Hidrografskom institutu čileanske vojske (Instituto Hidrográfico de la Armada de Chile) i ispuniti zahtjeve utvrđene u odgovarajućoj uredbi.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Istraživačke usluge
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	<p>Uredba sa zakonskom snagom (D.F.L.) 11 Ministarstva gospodarstva, razvoja i obnove, <i>Službeni list</i>, 5. prosinca 1968. (D.F.L. 11 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, <i>Diario Oficial</i>, 5. 1968)</p> <p>Dekret 559 Ministarstva vanjskih poslova, <i>Službeni list</i>, 24. siječnja 1968. (Decreto 559 del Ministerio de Relaciones Exteriores, <i>Diario Oficial</i>, enero 24, 1968)</p> <p>D.F.L. 83 Ministarstva vanjskih poslova, <i>Službeni list</i>, 27. ožujka 1979. (D.F.L. 83 del Ministerio de Relaciones Exteriores, <i>Diario Oficial</i>, marzo 27, 1979)</p> <p>Vrhovni dekret 1166 Ministarstva vanjskih poslova, <i>Službeni list</i>, 20. srpnja 1999. (Decreto Supremo 1166 del Ministerio de Relaciones Exteriores, <i>Diario Oficial</i>, julio 20, 1999)</p>

Opis:

Prekogranična trgovina uslugama

Fizičke osobe koje zastupaju strane pravne osobe, ili fizičke osobe s boravištem u inozemstvu, koje namjeravaju provoditi istraživanja za poslove znanstvene ili tehničke prirode ili planinarenje na područjima koja graniče s čileanskim granicama, podnose zahtjev za odgovarajuće odobrenje preko čileanskog konzula u zemlji domicila tih fizičkih osoba. Čileanski konzul zatim šalje taj zahtjev izravno Nacionalnoj upravi za državne granice (Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado). Uprava može naložiti da se jedna ili više fizičkih osoba državljana Čilea koje rade na odgovarajućim povezanim aktivnostima priključe istraživanjima kako bi se upoznale sa studijama koje treba provesti.

Odjel za operacije Nacionalne uprave za državne granice (Departamento de Operaciones de la Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado) odlučuje i objavljuje hoće li odobriti ili odbiti geografska ili znanstvena istraživanja koja će provoditi strane pravne ili fizičke osobe u Čileu. Nacionalna uprava za državne granice (Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado) odobrava i nadzire sva istraživanja koja uključuju radove znanstvene ili tehničke prirode ili planinarenje koje strane pravne ili fizičke osobe s boravištem u inozemstvu namjeravaju provoditi u područjima koja graniče s čileanskim granicama.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Istraživanje u društvenim znanostima
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Zakon 17.288, <i>Službeni list</i> , 4. veljače 1970., glava V. (Ley 17.288, <i>Diario Oficial</i> , febrero 4, 1970, Título V) Vrhovni dekret 484 Ministarstva obrazovanja, <i>Službeni list</i> , 2. travnja 1991. (Decreto Supremo 484 del Ministerio de Educación, <i>Diario Oficial</i> , abril 2, 1991)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama

Strane pravne ili strane fizičke osobe koje namjeravaju izvoditi iskapanja, istraživanja, ispitivanja ili prikupljati antropološki, arheološki ili paleontološki materijal moraju podnijeti zahtjev za dozvolu Nacionalnog vijeća za spomenike (Consejo de Monumentos Nacionales). Kako bi dobila dozvolu, osobu zaduženu za istraživanje mora angažirati pouzdana strana znanstvena institucija i mora surađivati s čileanskom državnom znanstvenom institucijom ili čileanskim sveučilištem.

Ta se dozvola može izdati (1) čileanskim istraživačima koji imaju relevantno znanstveno iskustvo u arheologiji, antropologiji ili palaeontologiji, koji su propisno ovlašteni, te koji imaju istraživački projekt i odgovarajuće institucionalno sponzorstvo; i (2) stranim istraživačima, pod uvjetom da ih angažira pouzdana znanstvena institucija i da surađuju s čileanskom državnom znanstvenom institucijom ili čileanskim sveučilištem. Ravnatelji muzeja ili kustosi koje priznaje Nacionalno vijeće za spomenike (Consejo de Monumentos Nacionales), profesionalni arheolozi, antropolozi ili palaeontolozi, kako je propisano, te članovi čileanskog arheološkog društva (Sociedad Chilena de Arqueología) ovlašteni su izvoditi radove povezane sa spašavanjem. Radovi povezani sa spašavanjem uključuju hitan oporavak podataka ili arheoloških, antropoloških ili paleontoloških artefakata ili vrsta kojima prijete neposredni gubitak.

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Tiskanje, izdavaštvo i ostale srodne industrije

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja)

Tretman najpovlaštenije nacije (ulaganja)

Viša uprava i upravni odbor (ulaganja)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Zakon 19.733, *Službeni list*, 4. lipnja 2001., Zakon o slobodama mišljenja i informiranja te novinarstvu, glave I. i III. (Ley 19.733, *Diario Oficial*, junio 4, 2001, Ley sobre las Libertades de Opinión e Información y Ejercicio del Periodismo, Títulos I y III)

Opis:

Ulaganja

Vlasnik medija društvene komunikacije kao što su novine, časopisi ili tekstovi koji se redovito objavljuju, a čija se adresa za objavljivanje nalazi u Čileu, ili nacionalna novinska agencija, u slučaju fizičke osobe mora imati propisno utvrđen domicil u Čileu i u slučaju pravne osobe mora imati domicil u Čileu ili imati agenciju ovlaštenu za djelovanje na državnom području Čilea.

Isključivo državljani Čilea mogu biti predsjednik, upravitelji ili pravni zastupnici pravne osobe koja djeluje u Čileu, kako je prethodno opisano.

Zakonski odgovorni direktor i osoba koja ga zamjenjuje moraju biti državljani Čilea s prebivalištem i boravištem u Čileu. Čileansko državljanstvo neće biti obvezno ako se medij društvene komunikacije koristi jezikom koji nije španjolski.

Sektor: Profesionalne usluge

Podsektor: Računovodstvene, revizijske, knjigovodstvene i porezne usluge

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (CBTS)

Lokalna prisutnost (CBTS)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Zakon 18.046, *Službeni list*, 22. listopada 1981., Zakon o trgovačkim društvima, glava V. (Ley 18.046, *Diario Oficial*, oktubre 22, 1981, Ley de Sociedades Anónimas, Título V)

Vrhovni dekret 702 Ministarstva financija, *Službeni list*, 6. srpnja 2012., Zakon o trgovačkim društvima (Decreto Supremo 702 del Ministerio de Hacienda, *Diario Oficial*, julio 6, 2012, Reglamento de Sociedades Anónimas)

Uredba sa zakonskom snagom 1.097, *Službeni list*, 25. srpnja 1975., glave I., II., III. i IV. (Decreto Ley 1.097, *Diario Oficial*, julio 25, 1975, Títulos I, II, III y IV)

Uredba sa zakonskom snagom 3.538, *Službeni list*, 23. prosinca 1980., glave I., II., III. i IV. (Decreto Ley 3.538, *Diario Oficial*, diciembre 23, 1980, Títulos I, II, III y IV)

Okružnica 2.714, 6. listopada 1992.; Okružnica 1, 17. siječnja 1989.; Poglavlje 19. Ažurirana zbirka, Nadzor banaka i financijskih institucija; Pravila o vanjskim revizorima (Circular 2.714, oktubre 6, 1992; Circular 1, enero 17, 1989; Capítulo 19 de la recopilación Actualizada de Normas de la Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras sobre Auditores Externos)

Okružnica 327, 29. lipnja 1983. i Okružnica 350. 21. listopada 1983., Nadzor vrijednosnih papira i osiguranja (Circular 327, junio 29, 1983 y Circular 350, octubre 21, 1983, de la Superintendencia de Valores y Seguros)

Opis:

Prekogranična trgovina uslugama

Vanjski revizori financijskih institucija moraju biti upisani u Registar vanjskih revizora koji vodi Povjerenstvo za financijska tržišta (Comisión para el Mercado Financiero). Isključivo čileanske pravne osobe koje su pravno osnovane kao društva osoba (*sociedades de personas*) ili udruženja (*asociaciones*) i čija su glavna djelatnost revizorske usluge mogu biti upisane u registar.

Sektor: Profesionalne usluge

Podsektor: Pravne usluge

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (CBTS)

Lokalna prisutnost (CBTS)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Organski zakon tribunala, glava XV., *Službeni list*, 9. srpnja 1943.
(Código Orgánico de Tribunales, Título XV, *Diario Oficial*, julio 9, 1943)

Dekret 110 Ministarstva pravosuđa, *Službeni list*, 20. ožujka 1979.
(Decreto 110 del Ministerio de Justicia, *Diario Oficial*, marzo 20, 1979)

Zakon 18.120, *Službeni list*, 18. svibnja 1982. (Ley 18.120, *Diario Oficial*, mayo 18, 1982)

Opis:

Prekogranična trgovina uslugama

Isključivo čileanski i strani državljani s boravištem u Čileu koji su svoj pravni studij u cijelosti završili u zemlji ovlašteni su za obavljanje odvjetničke djelatnosti (*abogados*).

Isključivo odvjetnici (*abogados*) koji su propisno kvalificirani za obavljanje odvjetničke djelatnosti ovlašteni su za pokretanje postupka pred čileanskim sudovima i podnošenje prve tužbe ili tužbe svake stranke.

Nijedna od tih mjera ne primjenjuje se na strane pravne savjetnike koji obavljaju djelatnost ili savjetuju o međunarodnom pravu ili pravu druge stranke.

Sektor:	Stručne, tehničke i specijalizirane usluge
Podsektor:	Pomoćne usluge u administraciji pravosuđa
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS) Lokalna prisutnost (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Organski zakonik tribunala, glave XI. i XII., <i>Službeni list</i> , 9. srpnja 1943. (Código Orgánico de Tribunales, Títulos XI y XII, <i>Diario Oficial</i> , julio 9, 1943) Zakon o registru stvarnih skrbnika, glave I., II. i III., <i>Službeni list</i> , 24. lipnja 1857. (Reglamento del Registro Conservador de Bienes Raíces, Títulos I, II y III, <i>Diario Oficial</i> , junio 24, 1857) Zakon 18.118, <i>Službeni list</i> , 22. svibnja 1982., glava I. (Ley 18.118, <i>Diario Oficial</i> , mayo 22, 1982, Título I) Dekret 197 Ministarstva gospodarstva, razvoja i obnove, <i>Službeni list</i> , 8. kolovoza 1985. (Decreto 197 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, <i>Diario Oficial</i> , agosto 8, 1985)

Zakon 18.175, *Službeni list*, 28. listopada 1982., glava III. (Ley 18.175, *Diario Oficial*, oktubre 28, 1982, Título III)

Opis:

Prekogranična trgovina uslugama

Pravosudni pomoćnici (*auxiliares de la administración de justicia*) moraju imati boravište u istom gradu ili mjestu u kojem se nalazi sjedište suda za koji pružaju usluge.

Državni odvjetnici (*defensores públicos*), javni bilježnici (*notarios públicos*) i voditelji zemljišnih knjiga (*conservadores*) moraju biti fizičke osobe državljani Čilea i ispunjavati iste zahtjeve potrebne za obavljanje sudačke djelatnosti.

Arhivisti (*archiveros*), državni odvjetnici (*defensores públicos*) i arbitri prava (*árbitros de derecho*) moraju biti odvjetnici (*abogados*) te stoga moraju biti državljani Čilea ili strani državljani s boravištem u Čileu koji su svoj pravni studij u cijelosti završili u Čileu. Odvjetnici druge stranke mogu pomagati u arbitraži kada se bave pravom te druge stranke i međunarodnim pravom i kada privatne stranke to zatraže.

Isključivo fizičke osobe državljani Čilea s pravom glasa i strane fizičke osobe s boravištem u Čileu i pravom glasa mogu djelovati kao sudski izvršitelji (*receptores judiciales*) i viši sudski odvjetnici (*procuradores del número*).

Isključivo fizičke osobe državljani Čilea, strane fizičke osobe s boravištem u Čileu ili čileanske pravne osobe mogu biti dražbovatelji (*martilleros públicos*).

Stečajni upravitelji (*síndicos de quiebra*) moraju imati stručnu ili tehničku diplomu sveučilišta ili stručne ili tehničke ustanove koju priznaje Čile. Stečajni upravitelji moraju imati najmanje tri godine iskustva u trgovačkom, gospodarskom ili pravnom području.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza vodnim putovima i brodskog prijevoza
Predmetne obveze:	Tretman najpovlaštenije nacije (ulaganja i CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	<p>Uredba sa zakonskom snagom 3.059, <i>Službeni list</i>, 22. prosinca 1979., Zakon o promicanju flote trgovaca, glave I. i II. (Decreto Ley 3.059, <i>Diario Oficial</i>, 22 de diciembre de 1979, Ley de Fomento a la Marina Mercante, Títulos I y II)</p> <p>Vrhovni dekret 237, <i>Službeni list</i>, 25. srpnja 2001., Zakon Uredbe sa zakonskom snagom 3.059, glave I. i II. (Decreto Supremo 237, <i>Diario Oficial</i>, julio 25, 2001, Reglamento del Decreto Ley 3.059, Títulos I y II)</p> <p>Kodeks trgovine, Knjiga III., glave I., IV. i V. (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)</p>

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Usluge razvoza rezervirane su za nacionalna plovila kada se teret prevozi između dviju čileanskih luka.

Međunarodni pomorski prijevoz tereta u Čile ili iz Čilea podliježe načelu reciprociteta.

U slučaju da Čile zbog reciprociteta donese mjeru rezervacije tereta koja se primjenjuje na međunarodni prijevoz tereta između Čilea i treće zemlje, rezervirani teret prevozi se plovilima koja plove pod zastavom Čilea ili plovilima koja se smatraju čileanskim plovilima.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza vodnim putovima i brodskog prijevoza
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (ulaganja i CBTS) Tretman najpovlaštenije nacije (ulaganja i CBTS) Viša uprava i upravni odbor (ulaganja) Lokalna prisutnost (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 2.222, <i>Službeni list</i> , 31. svibnja 1978., Zakon o plovidbi, glave I., II., III., IV. i V. (Decreto Ley 2.222, <i>Diario Oficial</i> , mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I, II, III, IV y V) Kodeks trgovine, Knjiga III., glave I., IV. i V. (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Isključivo fizičke osobe državljani Čilea ili čileanske pravne osobe mogu registrirati plovilo u Čileu. Ta pravna osoba mora imati glavno prebivalište te stvarno i djelotvorno sjedište u Čileu. Nadalje, više od 50 % udjela u kapitalu istog mora biti u vlasništvu čileanske fizičke ili pravne osobe. U tu svrhu, pravna osoba s udjelom u vlasništvu u drugoj pravnoj osobi koja posjeduje plovilo mora poštovati sve prethodno navedene uvjete. Predsjednik, rukovoditelj i većina direktora ili upravitelja moraju biti fizičke osobe državljani Čilea.

Društvo u zajedničkom vlasništvu (*comunidad*) može registrirati plovilo (1) ako su većina zajedničkih vlasnika državljani Čilea s domicilom i boravištem u Čileu; (2) ako su upravitelji Čileanci; i (3) ako većina prava zajedničkog vlasništva pripada čileanskim fizičkim ili pravnim osobama. U te svrhe, pravna osoba s udjelom u vlasništvu u društvu u zajedničkom vlasništvu (*comunidad*) koja posjeduje plovilo mora poštovati sve prethodno navedene uvjete da bi se smatrala čileanskom pravnom osobom.

Posebna plovila u vlasništvu stranih fizičkih ili pravnih osoba mogu biti registrirana u Čileu ako te osobe ispunjavaju sljedeće uvjete: (1) domicil u Čileu; (2) glavno sjedište u Čileu; ili (3) trajno obavljanje profesije ili trgovačke djelatnosti u Čileu.

„Posebna plovila” su ona koja se upotrebljavaju za usluge, aktivnosti ili posebne namjene, s posebnim značajkama za funkcije koje obavljaju, kao što su, među ostalim, tegljači, jaružala, znanstvena ili rekreacijska plovila. Za potrebe ovog stavka posebno plovilo ne uključuje ribarsko plovilo.

Pomorska uprava može osigurati bolje postupanje na temelju načela reciprociteta.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza vodnim putovima i brodskog prijevoza
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS) Tretman najpovlaštenije nacije (CBTS) Lokalna prisutnost (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 2.222, <i>Službeni list</i> , 31. svibnja 1978., Zakon o plovidbi, glave I., II., III., IV. i V. (Decreto Ley 2.222, <i>Diario Oficial</i> , 31 mayo de 1978, Ley de Navegación, Títulos I, II, III, IV y V) Vrhovni dekret 153, <i>Službeni list</i> , 11. ožujka 1966., Odobrenje Općeg zakona o registraciji osoblja na moru, rijekama i jezerima (Decreto Supremo 153, <i>Diario Oficial</i> , 11 marzo de 1966, aprueba el Reglamento General de Matrícula del Personal de Gente de Mar, Fluvial y Lacustre) Kodeks trgovine, Knjiga III., glave I., IV. i V. (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)

Opis:

Prekogranična trgovina uslugama

Strana plovila dužna su koristiti usluge peljarenja, sidrenja i peljarenja u luci kada to zahtijeva pomorska uprava. U čileanskim lukama, samo brodovi tegljači (remorkeri) pod čileanskom zastavom mogu obavljati radnje tegljenja ili druge manevre.

Od zapovjednika broda zahtijeva se da budu državljani Čilea i da ih kao takve prizna odgovarajuća pomorska uprava. Časnici na čileanskim plovilima moraju biti fizičke osobe državljani Čilea upisane u registar časnika (Registro de oficiales). Članovi posade čileanskog plovila moraju biti Čileanci, imati dozvolu koju je izdala pomorska uprava (Autoridad Marítima) i biti upisani u odgovarajući registar. Profesionalni nazivi i dozvole koje odobrava strana zemlja mogu se smatrati valjanima za obavljanje dužnosti časnika na čileanskim plovilima u skladu s obrazloženom odlukom (*resolución fundada*) koju je izdao ravnatelj pomorske uprave.

Zapovjednici brodova (*patrón de nave*) moraju biti državljani Čilea. Zapovjednik broda fizička je osoba koja je, na temelju odgovarajućeg naziva koji mu je dodijelio ravnatelj pomorske uprave, ovlaštena obavljati zapovjedništvo na manjim plovilima i na određenim posebnim većim plovilima.

Zapovjednici ribarskih brodova (*patrones de pesca*), strojari (*mecánicos-motoristas*), rukovatelji strojevima (*motoristas*), ribari na moru (*marineros pescadores*), mali ribari (*pescadores*), tehnički zaposlenici ili radnici u području industrijske ili pomorske trgovine, posada industrijskih i općih brodova, ribarskih brodova te radnici u ribarskim tvornicama moraju biti državljani Čilea. Stranci s prebivalištem u Čileu isto tako mogu biti ovlaštene obavljati te djelatnosti kada to brodari (*armadores*) zatraže jer su nužni za pokretanje tih djelatnosti.

Da bi plovili pod čileanskom zastavom, zapovjednik broda (*patrón de nave*), časnici i posada moraju biti državljani Čilea. Međutim, ako je to nužno, Glavna uprava za pomorsko područje i trgovačku flotu (Dirección General del Territorio Marítimo y de Marina Mercante), na temelju obrazložene odluke (*resolución fundada*) i privremeno, može odobriti zapošljavanje stranog osoblja, osim zapovjednika, koji uvijek mora biti državljanin Čilea.

Isključivo su čileanske fizičke ili pravne osobe ovlaštene djelovati u Čileu kao multimodalni operateri.

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Usluge prijevoza vodnim putovima i brodskog prijevoza

Predmetne obveze: Nacionalni tretman (ulaganja i CBTS)

Viša uprava i upravni odbor (ulaganja)

Lokalna prisutnost (CBTS)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Kodeks trgovine, Knjiga III., glave I., IV. i V. (Código de Comercio, Libro III, Títulos I, IV y V)

Uredba sa zakonskom snagom 2.222, *Službeni list*, 31. svibnja 1978.,
Zakon o plovidbi, glave I., II. i IV. (Decreto Ley 2.222, *Diario Oficial*, mayo 31, 1978, Ley de Navegación, Títulos I, II y IV)

Dekret 90 Ministarstva rada i socijalne skrbi, *Službeni list*,
21. siječnja 2000. (Decreto 90 del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, *Diario Oficial*, enero 21, 2000)

Dekret 49 Ministarstva rada i socijalne skrbi od 16. srpnja 1999.
(Decreto 49 del Ministerio de Trabajo y Previsión Social, *Diario Oficial*, julio 16, 1999)

Zakon o radu, Knjiga I., glava II., poglavlje III., stavak 2. (Código del Trabajo, Libro I, Título II, capítulo III, párrafo 2)

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

Pomorski agenti ili predstavnici brodarka, vlasnika ili zapovjednika broda, bilo da je riječ o fizičkim bilo pravnim osobama, moraju biti državljani Čilea.

Poslovi slaganja tereta i upotreba doka koje obavljaju fizičke osobe rezervirani su za državljane Čilea koje je odgovarajuće tijelo ovlastilo za obavljanje tih poslova i imaju ured osnovan u Čileu. Kad te djelatnosti obavljaju pravne osobe, moraju biti pravno osnovane u Čileu i imati glavno sjedište u Čileu. Predsjednik, upravitelji, rukovoditelji ili direktori moraju biti državljani Čilea. Nadalje, više 50 % udjela u vlasničkom kapitalu mora biti u vlasništvu čileanske fizičke ili pravne osobe. Takva poduzeća imenuju jednog ili više ovlaštenih zastupnika koji će ih zastupati i koji su državljani Čilea.

Svaka osoba koja istovaruje, pretovaruje i općenito obavlja svoju djelatnost u kontinentalnim ili otočnim čileanskim lukama, posebno za iskrcaj ulova ribe ili preradu ulova ribe na plovilu, također mora biti čileanska fizička ili pravna osoba.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Kopneni prijevoz
Predmetne obveze:	Nacionalni tretman (CBTS) Tretman najpovlaštenije nacije (CBTS) Lokalna prisutnost (CBTS)
Razina vlasti:	Središnja
Mjere:	Vrhovni dekret 212 Ministarstva prometa i telekomunikacija, <i>Službeni list</i> , 21. studenoga 1992. (Decreto Supremo 212 del Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones, <i>Diario Oficial</i> , noviembre 21, 1992) Dekret 163 Ministarstva prometa i telekomunikacija, <i>Službeni list</i> , 4. siječnja 1985. (Decreto 163 del Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones, <i>Diario Oficial</i> , enero 4, 1985) Vrhovni dekret 257 Ministarstva vanjskih poslova, <i>Službeni list</i> , 17. listopada 1991. (Decreto Supremo 257 del Ministerio de Relaciones Exteriores, <i>Diario Oficial</i> , octubre 17, 1991)

Opis:

Prekogranična trgovina uslugama

Strane fizičke i pravne osobe kvalificirane za pružanje usluga međunarodnog prijevoza na državnom području Čilea ne mogu pružati usluge lokalnog prijevoza niti na bilo koji način sudjelovati u tim djelatnostima na državnom području Čilea.

Isključivo trgovačka društva sa stvarnim i djelotvornim boravištem u Čileu i ustrojena u skladu sa zakonima Čilea, Argentine, Bolivije, Brazila, Perua, Urugvaja ili Paragvaja ovlaštena su pružati usluge međunarodnog kopnenog prijevoza između Čilea i Argentine, Bolivije, Brazila, Perua, Urugvaja ili Paragvaja.

Nadalje, za dobivanje međunarodne dozvole za kopneni prijevoz u slučaju stranih pravnih osoba više od 50 % njihova korporativnog kapitala i stvarnu kontrolu moraju imati državljani Čilea, Argentine, Bolivije, Brazila, Perua, Urugvaja ili Paragvaja.

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Kopneni prijevoz

Predmetne obveze: Tretman najpovlaštenije nacije (CBTS)

Razina vlasti: Središnja

Mjere: Zakon 18.290, *Službeni list*, 7. veljače 1984., glava IV. (Ley 18.290, *Diario Oficial*, febrero 7, 1984, Título IV)

Vrhovni dekret 485 Ministarstva vanjskih poslova, *Službeni list*, 7. rujna 1960., Ženevska konvencija (Decreto Supremo 485 del Ministerio de Relaciones Exteriores, *Diario Oficial*, septiembre 7, 1960, Convención de Ginebra)

Opis: Prekogranična trgovina uslugama

Motorna vozila sa stranim registarskim pločicama koja privremeno ulaze u Čile u skladu s odredbama Konvencije o cestovnom prometu, sastavljene u Ženevi 19. rujna 1949. (Ženevska konvencija), slobodno se kreću na cijelom državnom području Čilea tijekom razdoblja utvrđenog u toj konvenciji, pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve utvrđene čileanskim pravom.

Nositelji valjanih međunarodnih vozačkih dozvola ili potvrda izdanih u stranoj zemlji u skladu sa Ženevskom konvencijom mogu voziti bilo gdje unutar državnog područja Čilea. Vozač vozila sa stranim registarskim pločicama koji ima međunarodnu vozačku dozvolu dužan je na zahtjev nadležnih tijela predložiti dokumente kojima se potvrđuje tehnička ispravnost i upotrebljivost vozila te valjanost njegovih osobnih dokumenata.